

17.6.2020

Alkohol a jiné návykové látky

Dílčí cíl Národní strategie bezpečnosti
silničního provozu 2011-2020

BESIP – Ministerstvo dopravy / CDV

DOKUMENT ANALYZUJE ZÁVAŽNÉ NÁSLEDKY NEHOD
V DŮSLEDKU Vlivu ALKOHOLU A NÁVYKOVÝCH LÁTEK

Obsah

1. Úvod	4
1.1 Národní databáze	4
1.2 IRTAD	4
1.3 ETSC	4
1.4 Hlubková analýza dopravních nehod	4
2. Základní fakta	5
2.1 Stručný přehled vývoje	7
3. Míra rizika v závislosti na hladině alkoholu	8
4. Povolená hranice ‰ alkoholu v Evropě	9
5. Alkohol.....	10
5.1 Vývoj dopravních nehod v důsledku vlivu alkoholu	10
5.2 Vývoj usmrčených osob v důsledku vlivu alkoholu	11
5.2.1 Relativní vývoj usmrčených osob v důsledku vlivu alkoholu.....	12
5.3 Závažnost nehod v důsledku vlivu alkoholu	14
5.4 Vývoj těžce zraněných osob v důsledku vlivu alkoholu.....	15
5.4.1 Podíl na celkovém počtu těžce zraněných osob.....	16
5.5 Viníci dopravních nehod pod vlivem alkoholu	17
5.5.1 Viníci dle kategorie účastníka silničního provozu.....	17
5.5.2 Viníci dle věku a praxe v řízení	20
5.5.3 Nehody	24
5.5.4 Usmrčení.....	25
5.5.5 Těžce zranění.....	26
5.6 Poškození při dopravních nehodách v důsledku vlivu alkoholu.....	27
5.6.1 Usmrčení.....	27
5.6.2 Těžce zranění	28
5.7 Časové srovnání roku 2019	29
5.7.1 Měsíce	29
5.7.2 Dny v týdnu.....	32
5.7.3 Hodinové srovnání.....	35
5.8 Infrastruktura	39
5.8.1 Druh komunikace	39

5.8.2 Směrové poměry komunikace.....	42
6. Dílčí cíl Národní strategie bezpečnosti silničního provozu	44
6.1 Bilance roku 2019	45
6.1.1 Dlouhodobý vývoj.....	46
6.1.2 Vývoj usmrcených a těžce zraněných osob ve vztahu k NSBSP	47
6.2 Bilance roku 2020	49
6.3 Míra vlivu alkoholu a návykových látek, závažnost.....	49
6.4 Genderové srovnání	51
7. Evropské srovnání	52
7.1 Absolutní srovnání.....	52
7.2 Relativní srovnání	53
7.2.1 Usmrcení v důsledku alkoholu ke všem usmrceným	53
7.2.2 Usmrcení v důsledku alkoholu na milion obyvatel.....	54
7.3 Evropská strategie 2011-2020.....	55
8. Návykové látky	56
8.1 Vývoj dopravních nehod.....	56
8.1.2 Absolutní.....	56
8.1.3 Relativní.....	57
8.2 Krajské srovnání	58
8.2.1 Období 2010–2019	58
8.2.2 Rok 2019	59
8.2.3 Detailní přehled	61
9. Hlubková analýza dopravních nehod	69
Použité zdroje.....	70

1. Úvod

Dokument slouží jako základní materiál oddělení BESIP týkající se nehod a jejich následků v důsledku vlivu **alkoholu a návykových látek**, především z oblasti usmrcených osob a vážně zraněných osob.

1.1 Národní databáze

Pro potřeby tohoto dokumentu byly použity jako zdroj dat statistiky dopravní nehodovosti a jejich následků Ředitelství služby dopravní policie Policejního prezidia České republiky (**ŘSDP PP ČR**). [1]

1.2 IRTAD

Mezinárodní databáze silniční dopravy a nehodovosti [2] je součástí výzkumného programu OECD zahrnutým do oblasti výzkumu silniční dopravy a intermodálních vazeb. Databáze IRTAD průběžně shromažďuje údaje o nehodovosti v silničním provozu a jejich souvislostech s demografickými, infrastrukturními a provozními ukazateli. Současně je IRTAD fórem pro prezentaci výsledků výzkumů vázaných na statistická data národních úrovní a iniciátorem pro zpracování souhrnných kompilačních studií. Databáze IRTAD obsahuje souhrnná a mezinárodně srovnatelná data v časových řadách od r. 1970. V rámci IRTAD je dosažena harmonizace a kompletnost dat na mezinárodní úrovni z hlediska základních definic a datového obsahu.

1.3 ETSC

Evropská rada pro bezpečnost dopravy (ETSC) [3] je neziskovou organizací se sídlem v Bruselu, která usiluje o snižování počtu usmrcených a zraněných osob v dopravě v rámci celé Evropy.

1.4 Hlubková analýza dopravních nehod

Hlubková analýza dopravních nehod v silničním provozu [4] (dále jen „HADN“) je moderním nástrojem sloužícím k detailnímu poznání mechanismu vzniku nehod i celého jejího průběhu a následků. Podrobná analýza dat, získaná při šetření dopravních nehod, probíhá nezávisle na údajích o nehodách shromažďovaných Policií ČR a jejich statistických výstupech. Podstatou činnosti HADN je zjišťování příčin dopravních nehod a jejich prevence, nikoliv stanovení sankcí či viníka nehody. HADN tak poskytuje nový pohled na příčiny vzniku nehody a může sloužit jako velmi důležité doplnění policejních statistik, které posuzuje příčiny nehod pouze na základě právního zhodnocení jejich zavinění.

Data z HADN přináší komplexní pohled na veškeré faktory, které s konkrétní nehodou souvisejí. Rovněž slouží ke zjištění a následné analýze charakteristik vedoucích k jejímu vzniku, ovlivňujících její průběh a následky. **Analýza je zaměřena na výzkum z hlediska dopravní infrastruktury, automobilové techniky i psychologického a zdravotního stavu účastníků.**

V každém grafu je uvedena informace o zdroji vstupních dat.

2. Základní fakta

Z pohledu následků dopravní nehodovosti je tento dokument zaměřen na dopravní nehody a jejich následky na pozemních komunikacích v České republice.

Základní poznatky statistických ukazatelů:

- negativní je meziroční bilance počtu nehod **v důsledku současného vlivu alkoholu a návykových látek (+ 5 nehod, tj. + 9 %) a v důsledku vlivu návykových látek (+ 9 nehod, tj. + 3 %)**
- kromě České republiky má nulovou hranici u všech skupin řidičů zavedenou Maďarsko, Rumunsko a Slovensko; dalších 5 států má zavedenou nulovou hranici u nových a profesionálních řidičů
- **v roce 2019 bylo evidováno 4 627 nehod zaviněných pod vlivem alkoholu** (tj. 4,3 % z celkového počtu), **při kterých bylo usmrceno 53 osob** (tj. 9,7 % z celkového počtu), těžce zraněno 222 osob a lehce zraněno 1 965 osob
- **na celkovém počtu usmrcených osob v období 1993–2019 činil podíl usmrcených v důsledku vlivu alkoholu 10 %**, což znamená, že **každá 10. usmrcená osoba byla usmrcena v důsledku vlivu alkoholu**
- v roce 2019 vykazovaly nehody v důsledku vlivu alkoholu 2,3× vyšší závažnost než všechny nehody
- **nejvyšší podíl** v případech, kdy byl viník pod vlivem alkoholu a/nebo návykových látek, **byl tradičně evidován u cyklistů, a to jak v oblasti nehod, tak usmrcených i těžce zraněných osob**
- velmi zajímavý pohled nabízí srovnání viníků s objemem alkoholu **1,51 ‰ a více**; velmi vysoký **podíl usmrcených osob** na všech usmrcených osobách při nehodách pod vlivem alkoholu a/nebo pod vlivem návykových látek byl evidován u **řidičů motocyklů - 70 %!**
- z pohledu kategorie viníka bylo nejvíce nehod pod vlivem alkoholu evidováno u řidičů osobních automobilů (70 %), 17 % se pak podíleli cyklisté
- ve více než 2/3 případů byly v roce 2019 osoby usmrceny v případě, že byl pod vlivem alkoholu **řidič osobního automobilu (36 usmrcených, 68 %)**
- **z pohledu dopravních nehod v důsledku vlivu alkoholu a návykových látek je velmi NEGATIVNÍ, že 60 % těchto dopravních nehod zavinily osoby pod vlivem alkoholu nad 1,5 ‰**
- **nejvíce (30) usmrcených** při dopravních nehodách v důsledku vlivu alkoholu a návykových látek v roce 2019 bylo vinou **osob pod vlivem alkoholu 1,5 ‰ a více**
- **nejvyšší závažnost vykazovaly v roce 2019 nehody pod vlivem alkoholu a návykových látek (102 usmrcených na 1 000 nehod)**; nadprůměrnou závažnost však vykazovaly také nehody pod vlivem návykových látek (33 usmrcených na 1 000 nehod) a nehody pod vlivem alkoholu v kategorii do 0,24 ‰ (32 usmrcených na 1 000 nehod)
- **nejvíce (9) osob bylo usmrceno vinou osob pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek v Jihomoravském kraji**, naopak žádná osoba nebyla usmrcena v Jihočeském kraji
- **nejvíce těžce zraněných osob (35) bylo vinou osob pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek v Jihočeském kraji**, naopak nejméně osob bylo těžce zraněno v Libereckém kraji (8)

- **porovnáme-li rok 2019 s rokem 2010, v České republice bylo v roce 2019 usmrceno o 44,4 % méně osob**, v rámci evropských zemí byl evidován pokles o 20,9 %
- v období let 2011-2019 bylo v České republice v průměru usmrceno o 39,5 % méně osob v důsledku alkoholu oproti roku 2010, což je velmi pod průměrem evropských zemí (-16,6 %); **ČR tak patří mezi nejúspěšnější země EU při snižování počtu usmrcených v důsledku alkoholu**
- **v roce 2019 bylo v České republice usmrceno v důsledku vlivu alkoholu 5,6 osob na 1 milion obyvatel**; v rámci uvedených evropských zemí bylo v roce 2019 usmrceno 7,5 osob na 1 milion obyvatel, tzn., že **situace v rámci České republiky byla ve srovnání s evropským průměrem pozitivnější**
- **v období let 2011-2019 bylo v České republice usmrceno 588 osob v důsledku alkoholu** (pozn. data do 30 dní po nehodě), tj. **oproti stanoveným předpokladům o 15,8 % méně**; ČR je tak **šestou nejúspěšnější zemí** při plnění předpokladů jednotlivých zemí

Detailní informace jsou rozpracovány v dokumentu dále.

2.1 Stručný přehled vývoje

V tabulce jsou uvedeny základní statistické ukazatele.

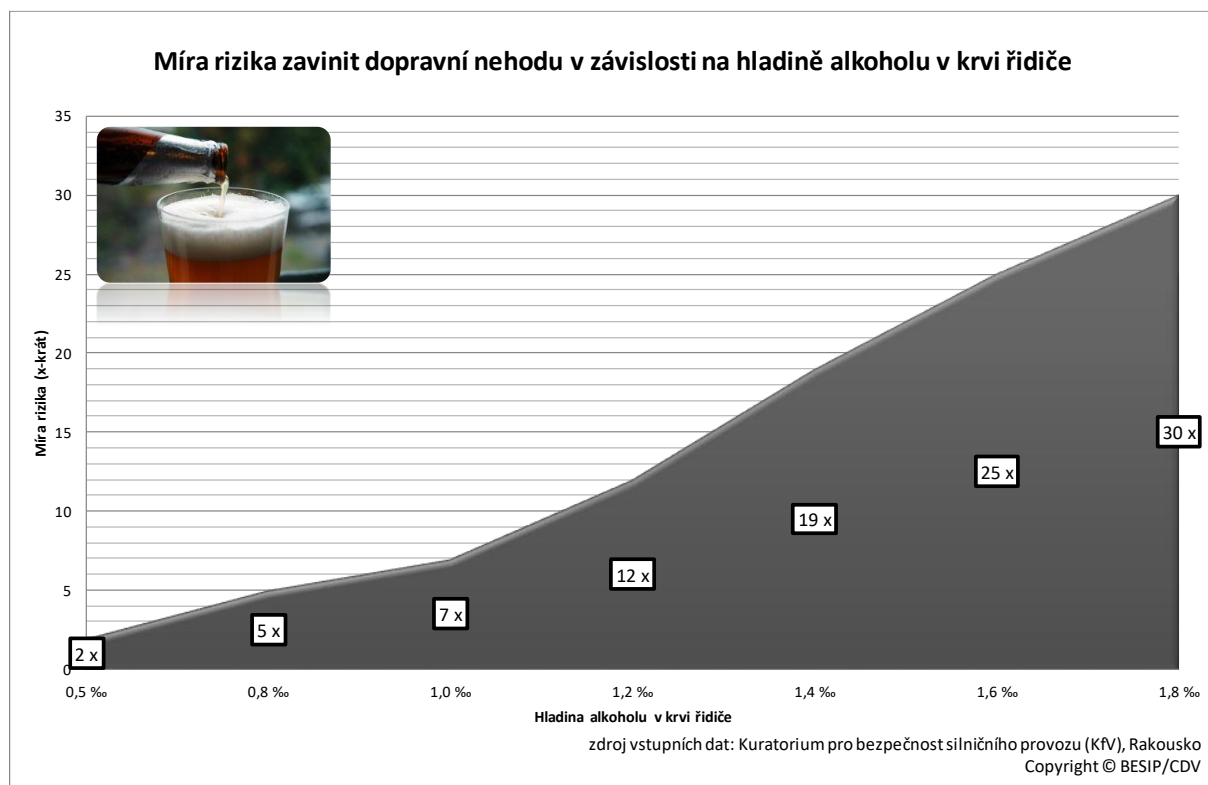
Meziroční srovnání je vztaženo k období uplynulých 2 let (rok 2019 a 2018). Negativní je meziroční bilance počtu nehod **v důsledku současného vlivu alkoholu a návykových látek (+ 5 nehod, tj. + 9 %) a v důsledku vlivu návykových látek (+ 9 nehod, tj. + 3 %)**. Dalším negativním jevem je zvýšení počtu usmrčených a těžce zraněných osob při nehodách v důsledku současného vlivu alkoholu a návykových látek, **meziročně stoupl počet usmrčených o 2 osoby (tj. + 50 %) a těžce zraněných o 3 osoby**.

rok	viník nehody pod vlivem	počet nehod	usmrčeno	těžce zraněno	lehce zraněno	odhad hmotné škody
2010	alkohol	5 001	101	311	1 967	293 330 900 Kč
	alkohol a návykové látky	14	1	4	9	938 500 Kč
	návykové látky	151	14	22	78	9 906 600 Kč
2011	alkohol	5 226	87	372	2 316	278 175 200 Kč
	alkohol a návykové látky	16	2	6	7	602 000 Kč
	návykové látky	149	8	20	68	15 046 000 Kč
2012	alkohol	4 955	39	311	2 196	239 633 800 Kč
	alkohol a návykové látky	19	6	6	12	1 108 500 Kč
	návykové látky	154	3	9	62	9 007 800 Kč
2013	alkohol	4 655	48	235	2 059	235 962 600 Kč
	alkohol a návykové látky	31	4	2	10	646 700 Kč
	návykové látky	213	10	16	86	12 400 500 Kč
2014	alkohol	4 597	61	279	2 070	234 653 300 Kč
	alkohol a návykové látky	40	2	2	15	2 321 700 Kč
	návykové látky	220	4	15	106	14 070 500 Kč
2015	alkohol	4 488	62	243	2 001	230 479 400 Kč
	alkohol a návykové látky	56	0	8	15	3 057 300 Kč
	návykové látky	245	12	9	125	17 070 000 Kč
2016	alkohol	4 314	52	236	1 828	229 528 700 Kč
	alkohol a návykové látky	59	0	2	19	4 245 100 Kč
	návykové látky	251	10	26	106	19 182 700 Kč
2017	alkohol	4 185	47	201	1 733	234 657 200 Kč
	alkohol a návykové látky	66	1	2	17	4 330 500 Kč
	návykové látky	231	4	11	102	19 602 000 Kč
2018	alkohol	4 572	58	208	2 031	287 612 900 Kč
	alkohol a návykové látky	54	4	0	30	2 658 500 Kč
	návykové látky	260	14	25	137	25 711 700 Kč
2019	alkohol	4 568	47	219	1 953	296 050 900 Kč
	alkohol a návykové látky	59	6	3	12	5 321 000 Kč
	návykové látky	269	9	15	127	23 481 000 Kč
meziročně	alkohol	-4	-11	11	-78	8 438 000 Kč
	alkohol a návykové látky	5	2	3	-18	2 662 500 Kč
	návykové látky	9	-5	-10	-10	-2 230 700 Kč
	alkohol	0%	-19%	5%	-4%	3%
	alkohol a návykové látky	9%	50%		-60%	100%
	návykové látky	3%	-36%	-40%	-7%	-9%

Zdroj vstupních dat: ŘSDP PP ČR; Copyright © BESIP/CDV

3. Míra rizika v závislosti na hladině alkoholu

Jak zvyšuje hladina alkoholu v krvi řidiče míru rizika zavinit dopravní nehodu, je naprosto zřejmé z následujícího grafu.

4. Povolená hranice ‰ alkoholu v Evropě

V České republice je v pravidelných intervalech propíráno téma „alkoholu za volantem“, resp. prolomit či neprolomit nulovou hranici? V zahraničí nám v drtivé většině případů naši nulovou hranici závidí. Kromě České republiky má nulovou hranici u všech skupin řidičů zavedenou Maďarsko, Rumunsko a Slovensko. Dalších 5 států má zavedenou nulovou hranici u nových a profesionálních řidičů. Naopak nejbenevolentnější vůči „alkoholu za volantem“ je legislativa Spojeného království.

Země	Povolená hranice ‰ alkoholu u jednotlivých kategorií řidičů		
	Standard	Profesionální řidiči	Noví řidiči
Česká republika	0,0	0,0	0,0
Maďarsko	0,0	0,0	0,0
Rumunsko	0,0	0,0	0,0
Slovensko	0,0	0,0	0,0
Estonsko	0,2	0,2	0,2
Norsko	0,2	0,2	0,2
Polsko	0,2	0,2	0,2
Švédsko	0,2	0,2	0,2
Litva	0,4	0,0	0,0
Chorvatsko	0,5	0,0	0,0
Německo	0,5	0,0	0,0
Itálie	0,5	0,0	0,0
Slovensko	0,5	0,0	0,0
Rakousko	0,5	0,1	0,1
Švýcarsko	0,5	0,1	0,1
Kypr	0,5	0,2	0,2
Řecko	0,5	0,2	0,2
Irsko	0,5	0,2	0,2
Lucembursko	0,5	0,2	0,2
Malta	0,5	0,2	0,2
Portugalsko	0,5	0,2	0,2
Belgie	0,5	0,2	0,5
Španělsko	0,5	0,3	0,3
Nizozemsko	0,5	0,5	0,2
Bulharsko	0,5	0,5	0,5
Dánsko	0,5	0,5	0,5
Finsko	0,5	0,5	0,5
Francie*	0,5	0,5	0,2
Lotyšsko	0,5	0,5	0,2
Spojené Království**	0,8	0,8	0,8

Zdroj vstupních dat: ETSC, aktualizace: prosinec 2019, * ve Francii je u profesionálních řidičů autobusů limit 0,2 ‰, ** ve Skotsku 0,5 ‰ pro všechny skupiny

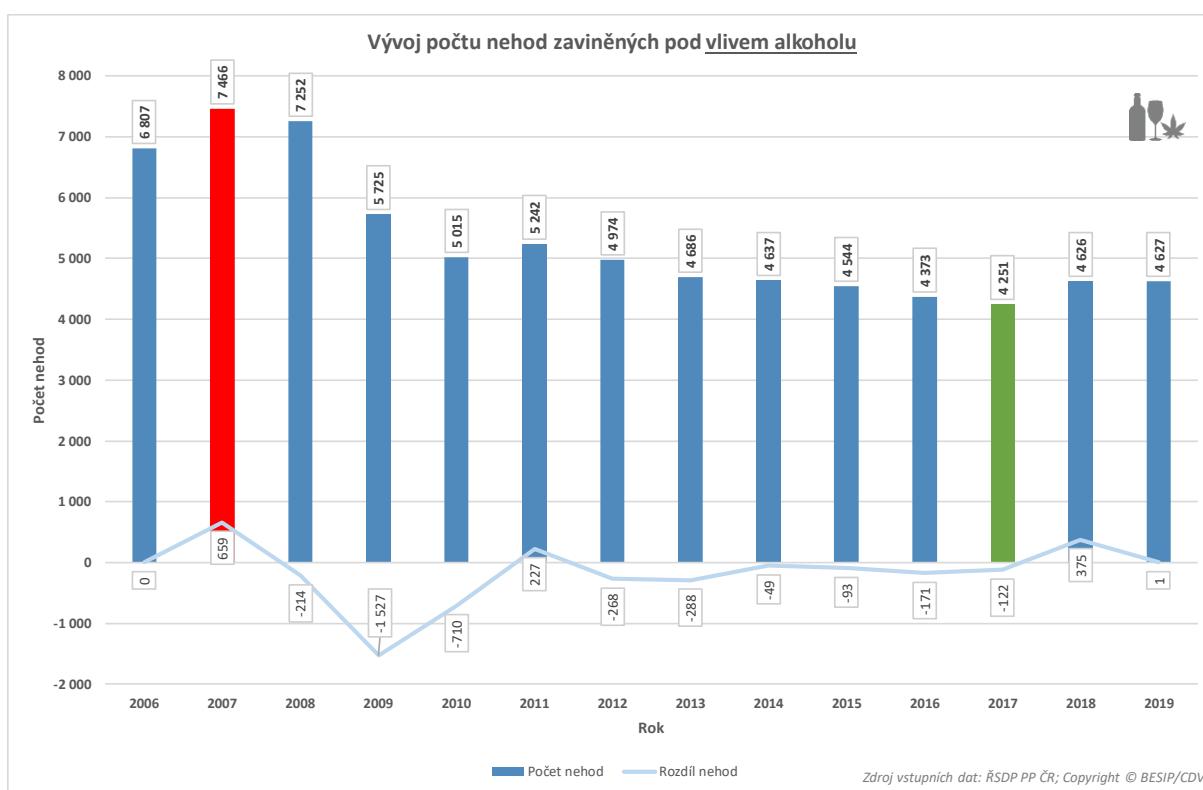

5. Alkohol

V roce 2019 bylo evidováno 4 627 nehod zaviněných pod vlivem alkoholu (tj. 4,3 % z celkového počtu), při kterých bylo usmrceno 53 osob (tj. 9,7 % z celkového počtu), těžce zraněno 222 osob a lehce zraněno 1 965 osob.

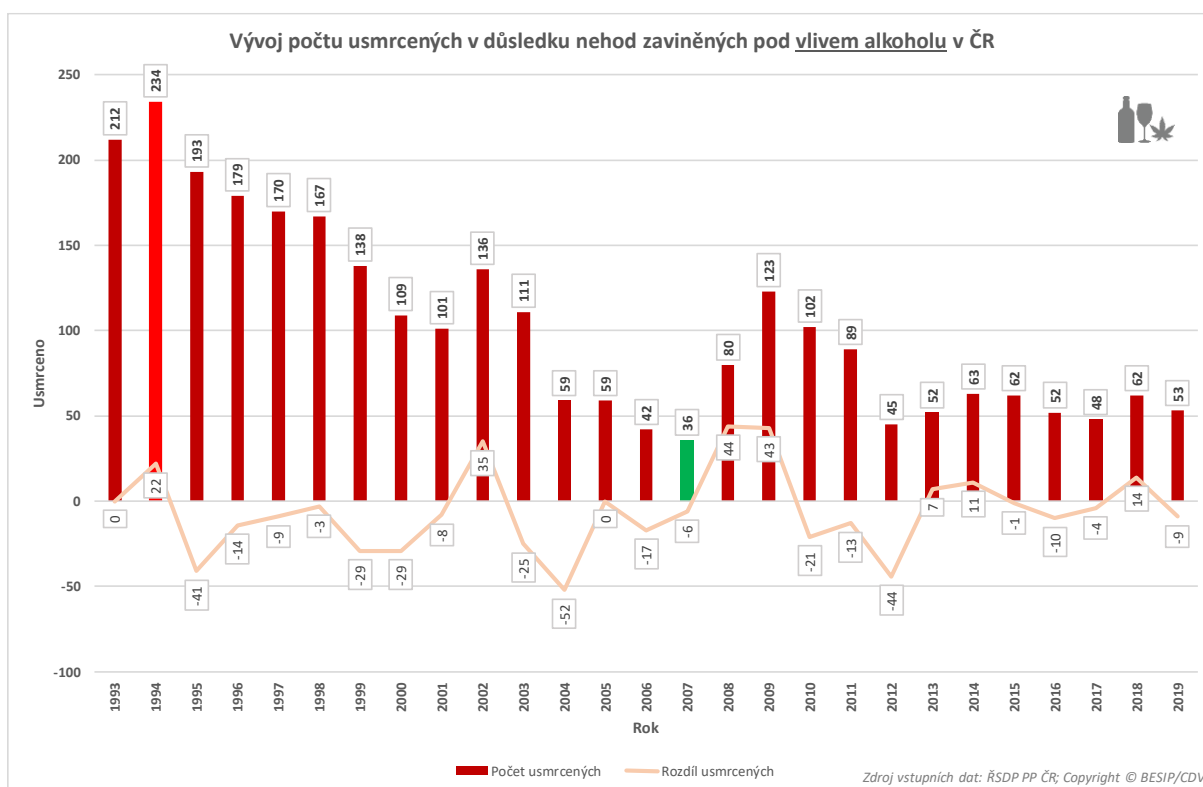
5.1 Vývoj dopravních nehod v důsledku vlivu alkoholu

Vývoj dopravních nehod zaviněných pod vlivem alkoholu je zřejmý z následujícího grafu. Od roku 2011 je patrný trvalý pokles v počtu nehod, který skončil v roce 2017, kdy bylo evidováno 4 251 nehod. V závěru sledovaného období počet nehod v důsledku vlivu alkoholu stagnoval, neboť v roce 2019 byl evidován velmi podobný počet nehod jako v roce 2018 - konkrétně 4 627 nehod.

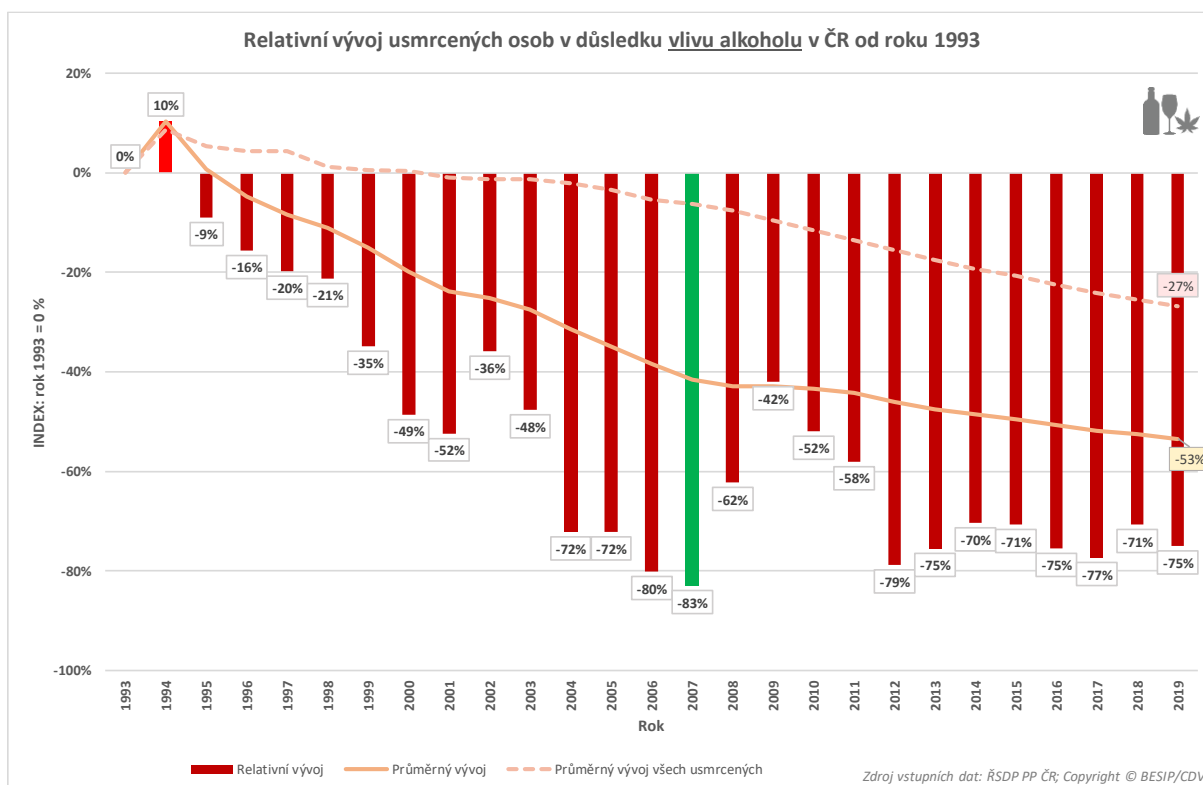
5.2 Vývoj usmrcených osob v důsledku vlivu alkoholu

Alkohol za volant nepatří. To platí v České republice od nepaměti, všichni o tom vědí, ale alkohol (resp. osoby pod jeho vlivem) na silnicích stále zabíjejí. **V období let 1993 až 2019 bylo v důsledku vlivu alkoholu usmrceno 2 777 osob**, nejvíce (234) v roce 1994, naopak nejméně (36) v roce 2007. Je negativní, že sestupný trend z let 2004 až 2007 (mj. způsobený zavedením bodového hodnocení řidičů) nebyl v následujících letech zachován. **V roce 2019 bylo v důsledku vlivu alkoholu usmrceno 53 osob**, tzn. o 9 osob méně než v předchozím roce.

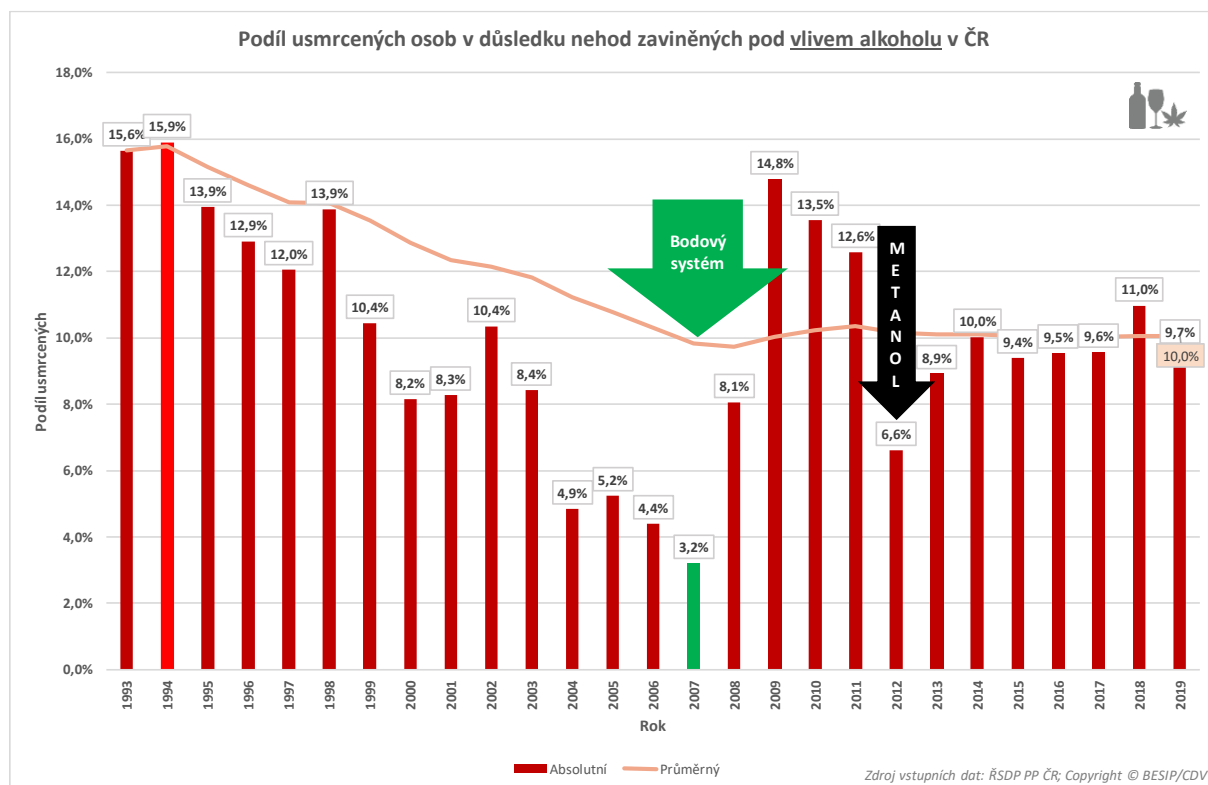

5.2.1 Relativní vývoj usmrcených osob v důsledku vlivu alkoholu

V důsledku vlivu alkoholu bylo nejméně osob usmrceno v ČR v roce 2007 (o 83 % méně oproti roku 1993), nejvíce pak v roce 1994. V posledním roce (2019) činil pokles (oproti roku 1993) usmrcených osob v důsledku vlivu alkoholu 75 %. **V celém období je zaznamenán průměrný pokles usmrcených osob v důsledku vlivu alkoholu o 53 %.** Průměrný pokles usmrcených osob při dopravních nehodách byl ve sledovaném období 27 %.

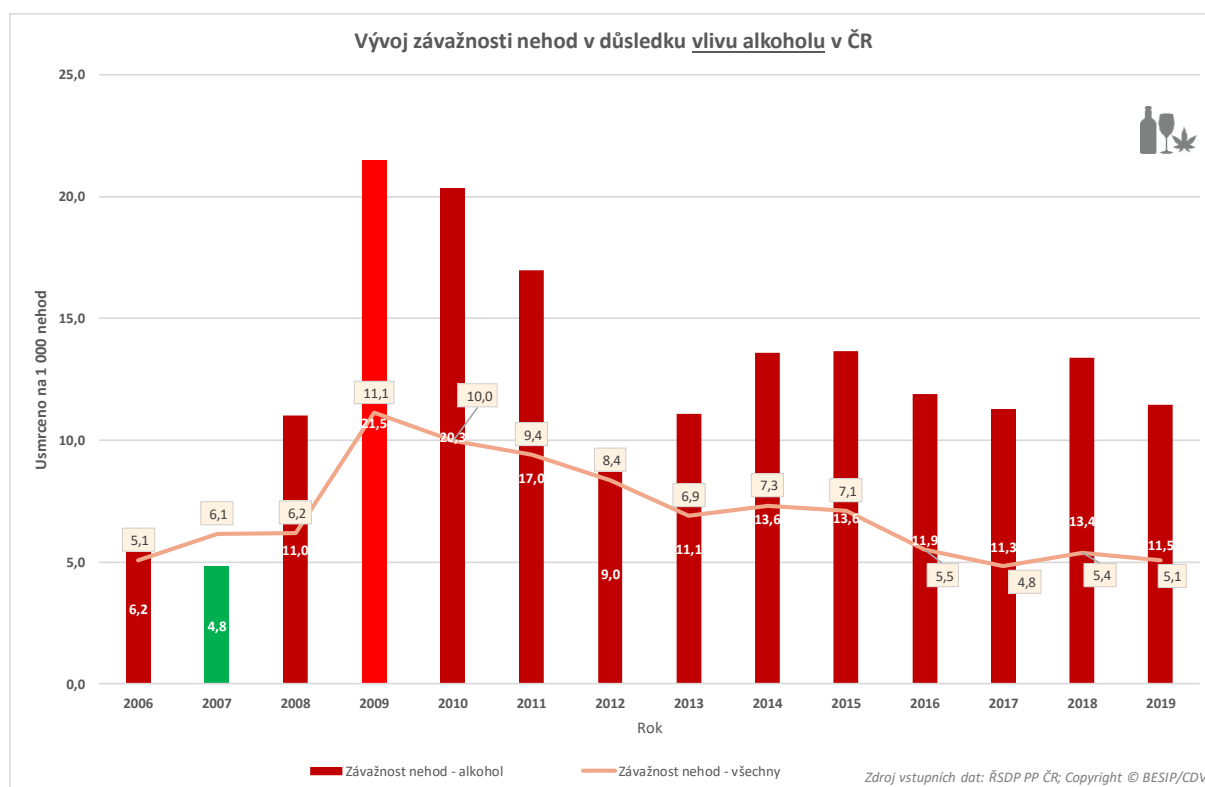

Na celkovém počtu usmrcených osob v období 1993–2019 činil podíl usmrcených v důsledku vlivu alkoholu 10 %, což znamená, že každá 10. usmrcená osoba byla usmrcena v důsledku vlivu alkoholu. V roce 1994 byl podíl nejvyšší (15,9 %), naopak v roce 2007 nejnižší (pouze 3,2 %). V uplynulém roce došlo ke snížení o 1,3 procentního bodu (na celkový podíl 9,7 %) oproti předchozímu roku.

5.3 Závažnost nehod v důsledku vlivu alkoholu

V uplynulých 14 letech byla evidována nejvyšší míra závažnosti nehod v důsledku vlivu alkoholu v roce 2009 (21,5 usmrcených na 1 000 nehod), naopak nejnižší v roce 2007 (4,8 usmrcených na 1 000 nehod). **V roce 2019 došlo ke snížení míry závažnosti nehod v důsledku alkoholu (11,5 usmrcených na 1 000 nehod). U všech nehod přitom byla závažnost oproti předchozímu roku také nižší (5,1 usmrcených na 1 000 nehod). Vyjma roku 2007 vykazují nehody v důsledku vlivu alkoholu VŽDY vyšší míru závažnosti.** V roce 2019 vykazovaly nehody v důsledku vlivu alkoholu 2,3× vyšší závažnost než všechny nehody!

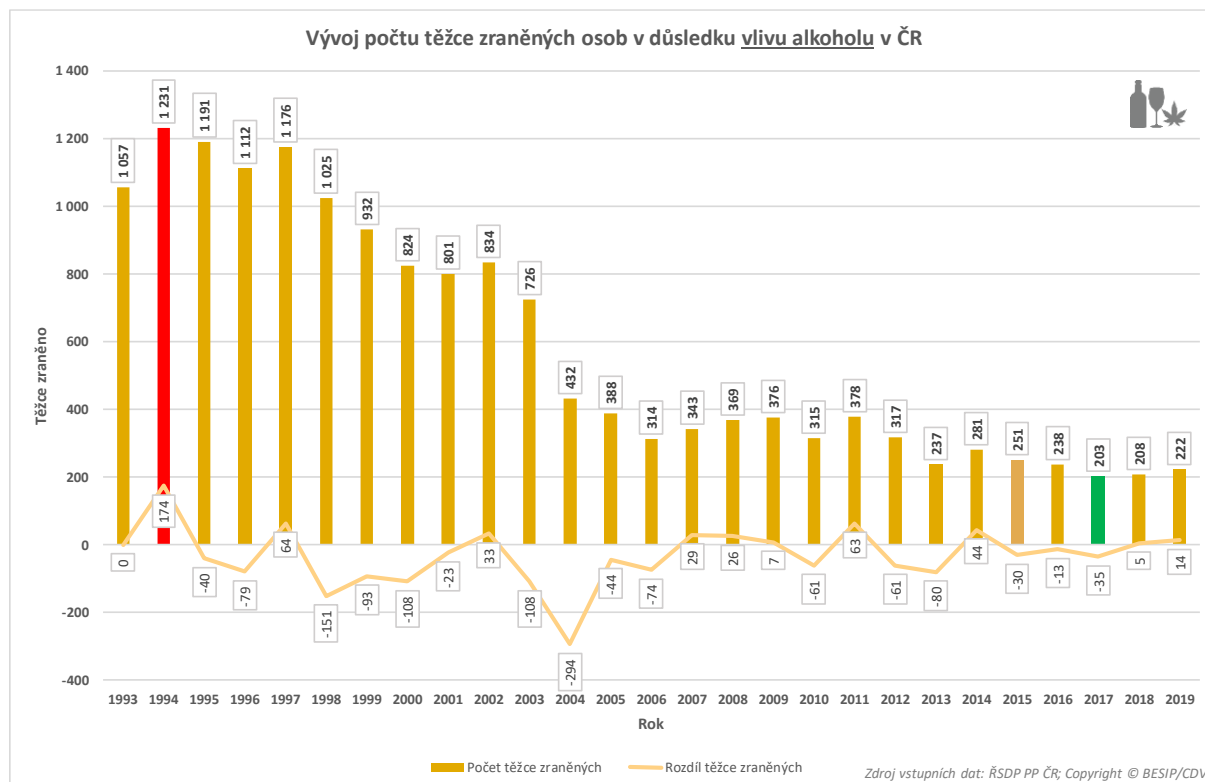

Pozn. V roce 2009 došlo k výraznému snížení počtu dopravních nehod, které bylo způsobeno zejména přijetím legislativních opatření (došlo ke zvýšení finančního limitu, kdy je nutno hlásit dopravní nehodu Policii ČR).

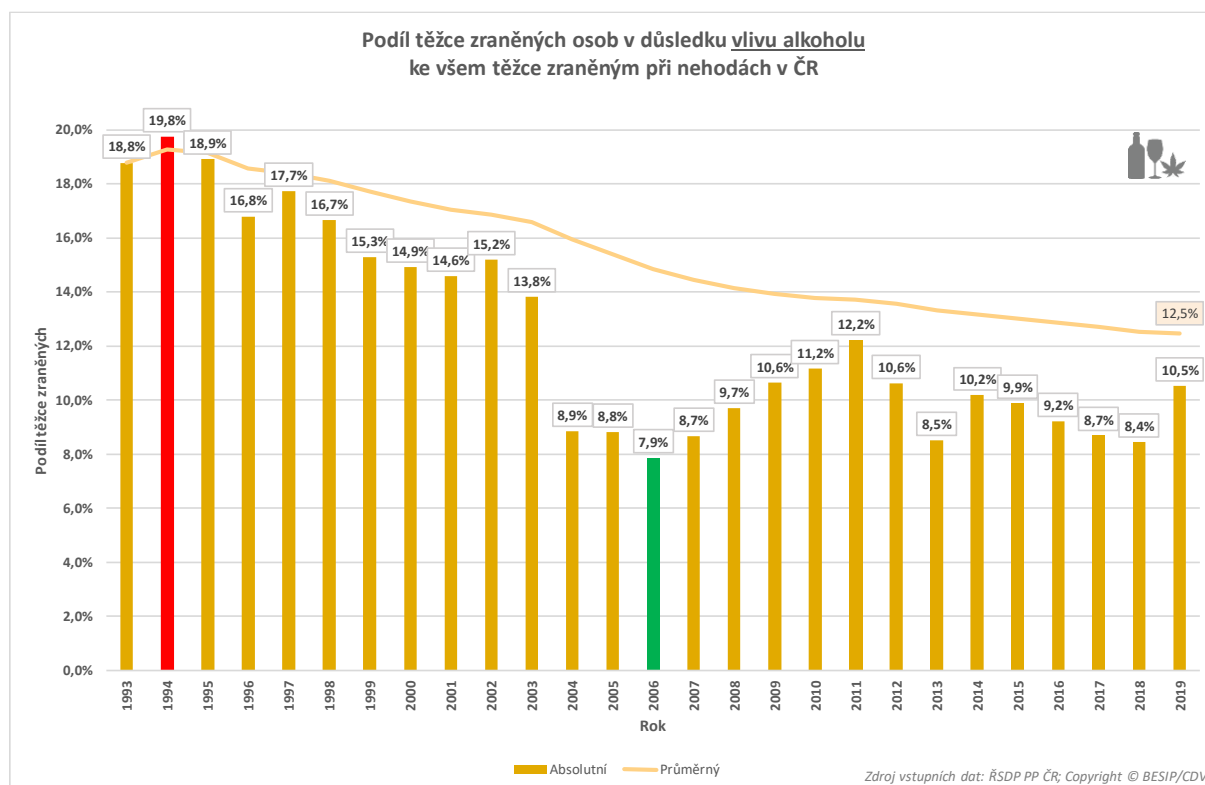
5.4 Vývoj těžce zraněných osob v důsledku vlivu alkoholu

V období let 1993 až 2019 bylo v důsledku vlivu alkoholu těžce zraněno 15 781 osob, nejvíce (1 231) v roce 1994, naopak nejméně (203) v roce 2017. V roce 2019 došlo k meziročnímu navýšení o 14 těžce zraněných osob (celkem 222 těžce zraněných osob).

5.4.1 Podíl na celkovém počtu těžce zraněných osob

Na celkovém počtu těžce zraněných osob v období 1993–2019 činil podíl těžce zraněných v důsledku vlivu alkoholu 12,5 %, což znamená, že každá 8. těžce zraněná osoba při dopravní nehodě byla těžce zraněna v důsledku vlivu alkoholu. V roce 1994 byl podíl nejvyšší (19,8 %), naopak v roce 2006 nejnižší (7,9 %). V uplynulém roce došlo k vzestupu podílu na 10,5 %; byl tak ukončen pokles tohoto podílu, který probíhal od roku 2014 do roku 2018.

5.5 Viníci dopravních nehod pod vlivem alkoholu

V této kapitole jsou rozebrány nehody a vážné následky nehod pod vlivem alkoholu z pohledu kategorie viníka, jeho věku a praxe v řízení.

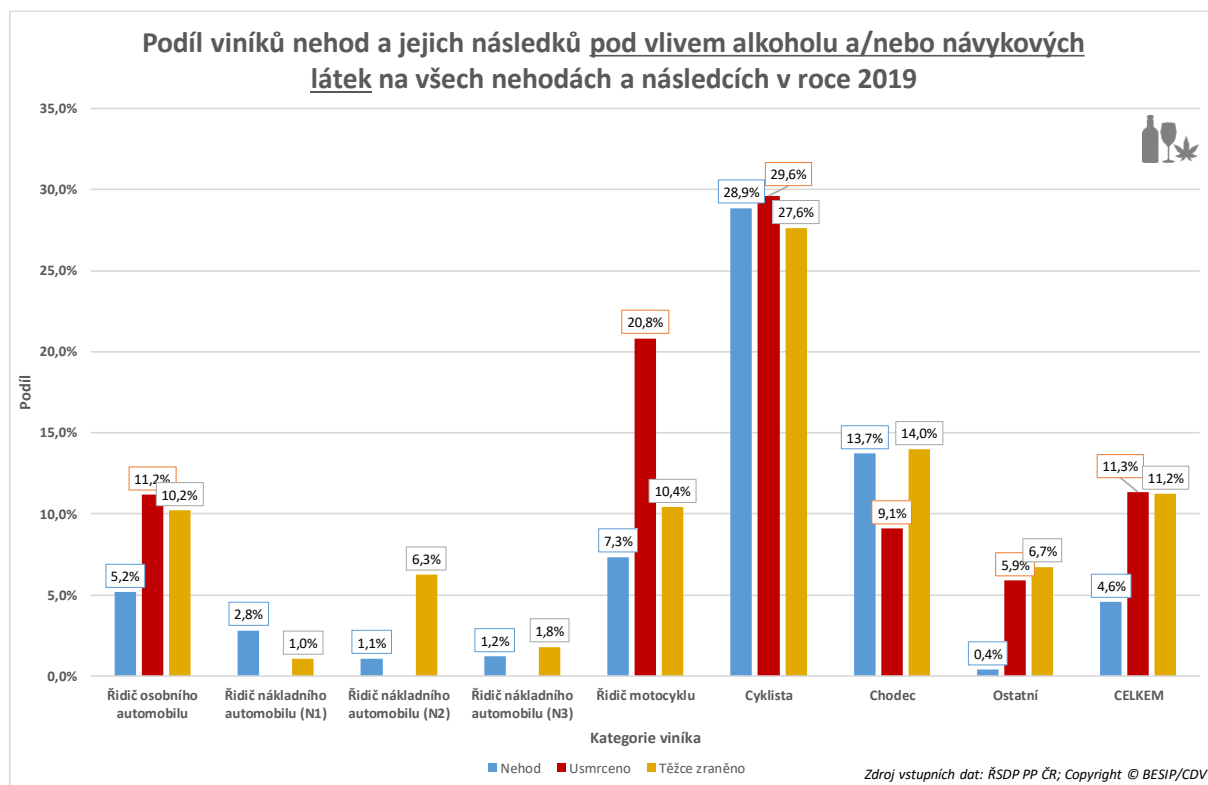
5.5.1 Viníci dle kategorie účastníka silničního provozu

Následující tabulka uvádí počty nehod, usmrcených a těžce zraněných osob z pohledu kategorie viníka pod vlivem alkoholu a/nebo návykových látek.

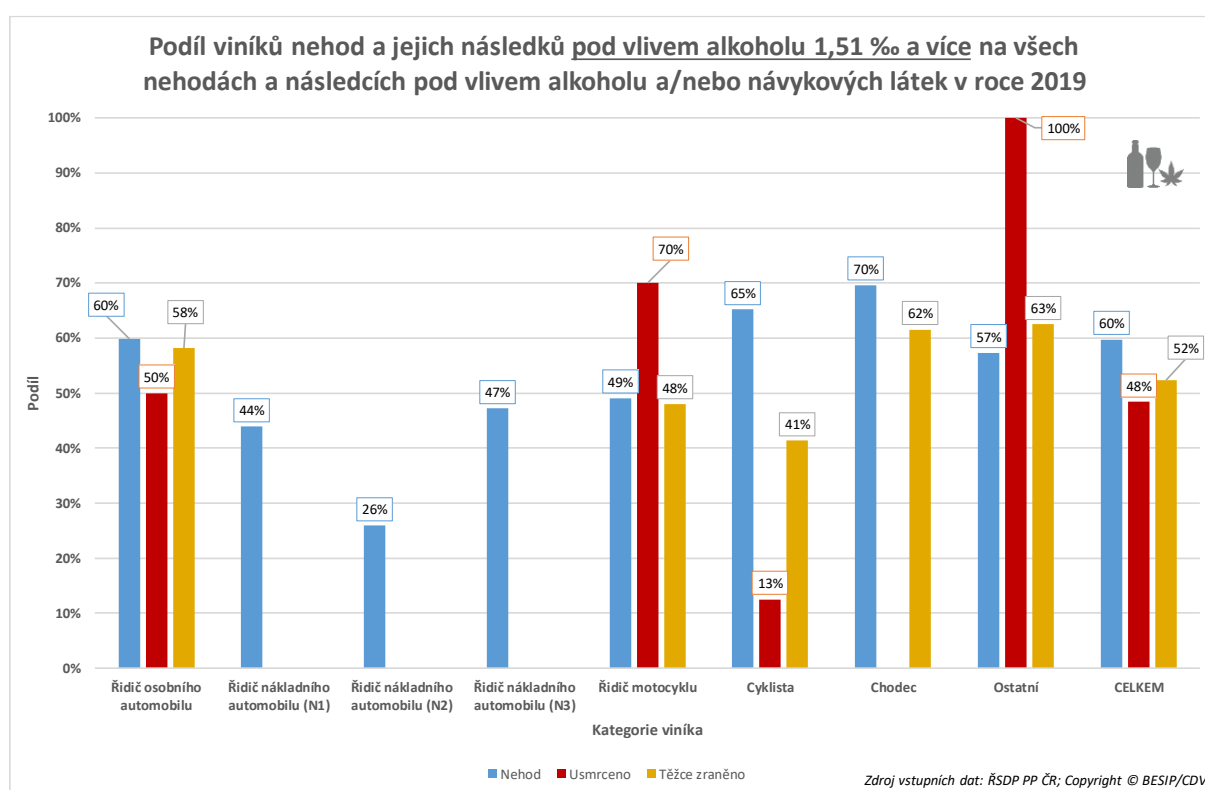
Viníci pod vlivem alkoholu a/nebo návykových látek; rok 2019		Řidič osobního automobilu	Řidič nákladního automobilu			Řidič motocyklu	Cyklista	Chodec	Ostatní	CELKEM
			N1	N2	N3					
Nehod	pod vlivem alkoholu do 0,24 ‰	86	6	6	1	6	38	4	8	155
	pod vlivem alkoholu od 0,25 ‰ do 0,50 ‰	220	16	3	8	11	52	7	8	325
	pod vlivem alkoholu od 0,51 ‰ do 0,80 ‰	188	24	4	6	15	37	7	5	286
	pod vlivem alkoholu od 0,81 ‰ do 1,00 ‰	147	9	1	3	9	33	4	3	209
	pod vlivem alkoholu od 1,01 ‰ do 1,50 ‰	477	25	5	8	22	102	22	9	670
	pod vlivem alkoholu 1,51 ‰ a více	2 077	76	7	25	77	511	103	47	2 923
	pod vlivem alkoholu a návykových látek	52	2	0	0	1	2	1	1	59
	pod vlivem návykových látek	225	15	1	2	16	9	0	1	269
	Celkem pod vlivem alkoholu a/nebo návykových látek	3 472	173	27	53	157	784	148	82	4 896
	CELKEM	67 086	6 147	2 521	4 417	2 140	2 716	1 079	21 466	107 572
Podíl pod vlivem alkoholu a/nebo návykových látek		5,2%	2,8%	1,1%	1,2%	7,3%	28,9%	13,7%	0,4%	4,6%
Usmrcených	pod vlivem alkoholu do 0,24 ‰	4	0	0	0	0	1	0	0	5
	pod vlivem alkoholu od 0,25 ‰ do 0,50 ‰	1	0	0	0	0	1	0	0	2
	pod vlivem alkoholu od 0,51 ‰ do 0,80 ‰	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	pod vlivem alkoholu od 0,81 ‰ do 1,00 ‰	0	0	0	0	0	1	0	0	1
	pod vlivem alkoholu od 1,01 ‰ do 1,50 ‰	5	0	0	0	1	1	1	0	8
	pod vlivem alkoholu 1,51 ‰ a více	21	0	0	0	7	1	0	1	30
	pod vlivem alkoholu a návykových látek	5	0	0	0	0	1	0	0	6
	pod vlivem návykových látek	6	0	0	0	1	2	0	0	9
	Celkem pod vlivem alkoholu a/nebo návykových látek	42	0	0	0	10	8	1	1	62
	CELKEM	376	36	10	22	48	27	11	17	547
Podíl pod vlivem alkoholu a/nebo návykových látek		11,2%	0,0%	0,0%	0,0%	20,8%	29,6%	9,1%	5,9%	11,3%
Těžce zraněných	pod vlivem alkoholu do 0,24 ‰	2	0	1	0	1	6	0	0	10
	pod vlivem alkoholu od 0,25 ‰ do 0,50 ‰	9	0	0	0	3	1	1	0	14
	pod vlivem alkoholu od 0,51 ‰ do 0,80 ‰	5	0	0	0	4	7	0	0	16
	pod vlivem alkoholu od 0,81 ‰ do 1,00 ‰	4	0	0	0	1	4	2	0	11
	pod vlivem alkoholu od 1,01 ‰ do 1,50 ‰	20	0	1	1	3	14	2	3	44
	pod vlivem alkoholu 1,51 ‰ a více	75	0	0	0	12	24	8	5	124
	pod vlivem alkoholu a návykových látek	3	0	0	0	0	0	0	0	3
	pod vlivem návykových látek	11	1	0	0	1	2	0	0	15
	Celkem pod vlivem alkoholu a/nebo návykových látek	129	1	2	1	25	58	13	8	237
	CELKEM	1 264	96	32	56	240	210	93	119	2 110
Podíl pod vlivem alkoholu a/nebo návykových látek		10,2%	1,0%	6,3%	1,8%	10,4%	27,6%	14,0%	6,7%	11,2%

Nejvyšší podíl v případech, kdy byl viník pod vlivem alkoholu a/nebo návykových látek, **byl tradičně evidován u cyklistů, a to jak v oblasti nehod, tak usmrčených i těžce zraněných osob.** Výše uvedené je níže vyobrazeno graficky.

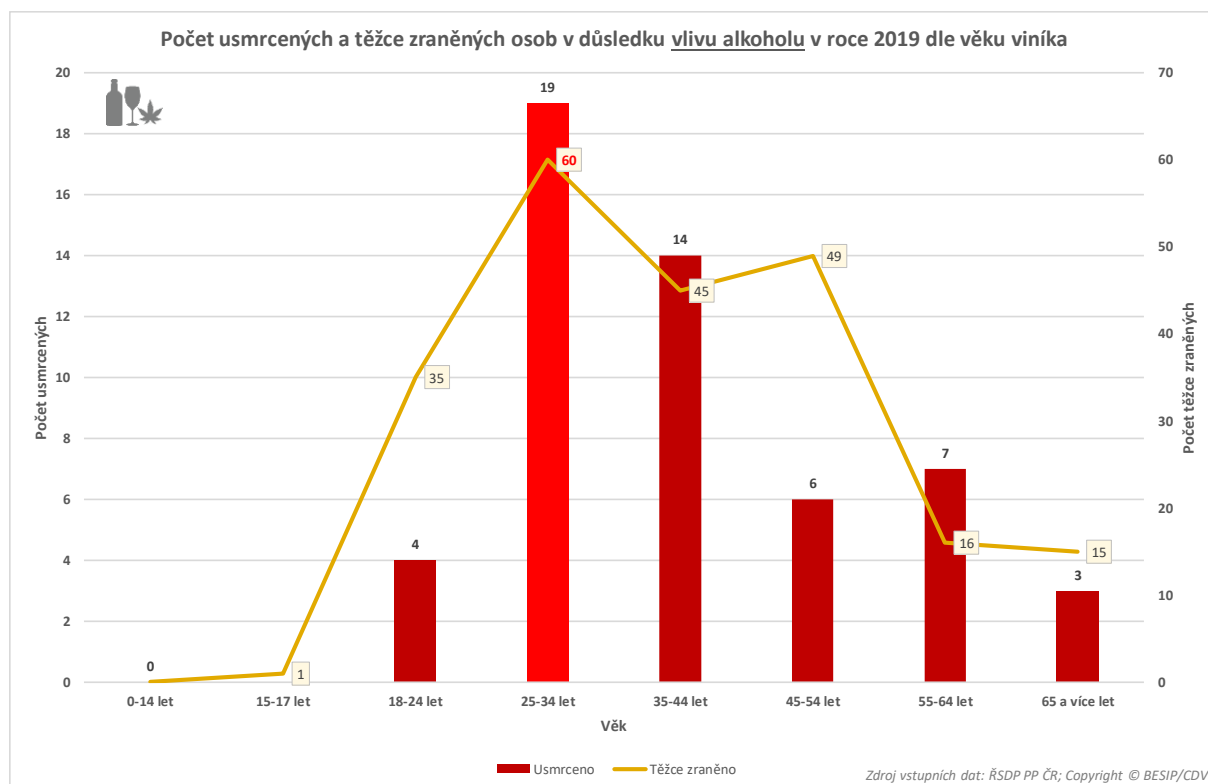

Velmi zajímavý pohled nabízí srovnání viníků s hladinou alkoholu **nad 1,51 ‰**. **Nejvyšší podíl usmrcených osob** na všech usmrcených osobách této skupiny při nehodách pod vlivem alkoholu a/nebo pod vlivem návykových látek byl evidován u **řidičů motocyklů - 70 %!** (Pozn.: Úplně nejvyšší podíl byl evidován v kategorii Ostatní, protože zde byla pouze jedna osoba usmrcena viníkem pod vlivem alkoholu a/nebo pod vlivem návykových látek). Co se týká těžce zraněných osob, **největší podíl těžce zraněných osob** na všech těžce zraněných osobách při nehodách pod vlivem alkoholu a/nebo pod vlivem návykových látek byl evidován u kategorie Ostatní, konkrétně 63 % (opět je to dáno malými absolutními počty) a u **řidičů osobních automobilů (58 %) a chodců (62 %)**. Ostatní podíly jsou zřejmé z uvedeného grafu.

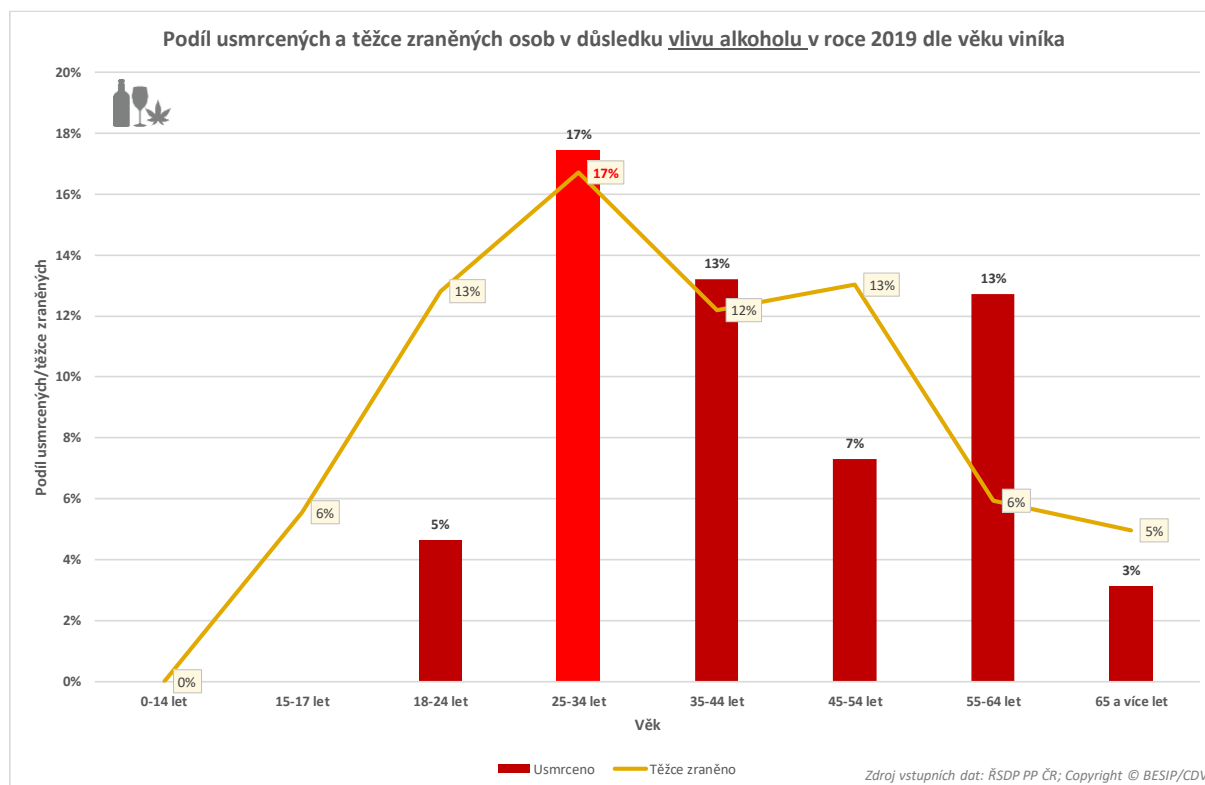

5.5.2 Viníci dle věku a praxe v řízení

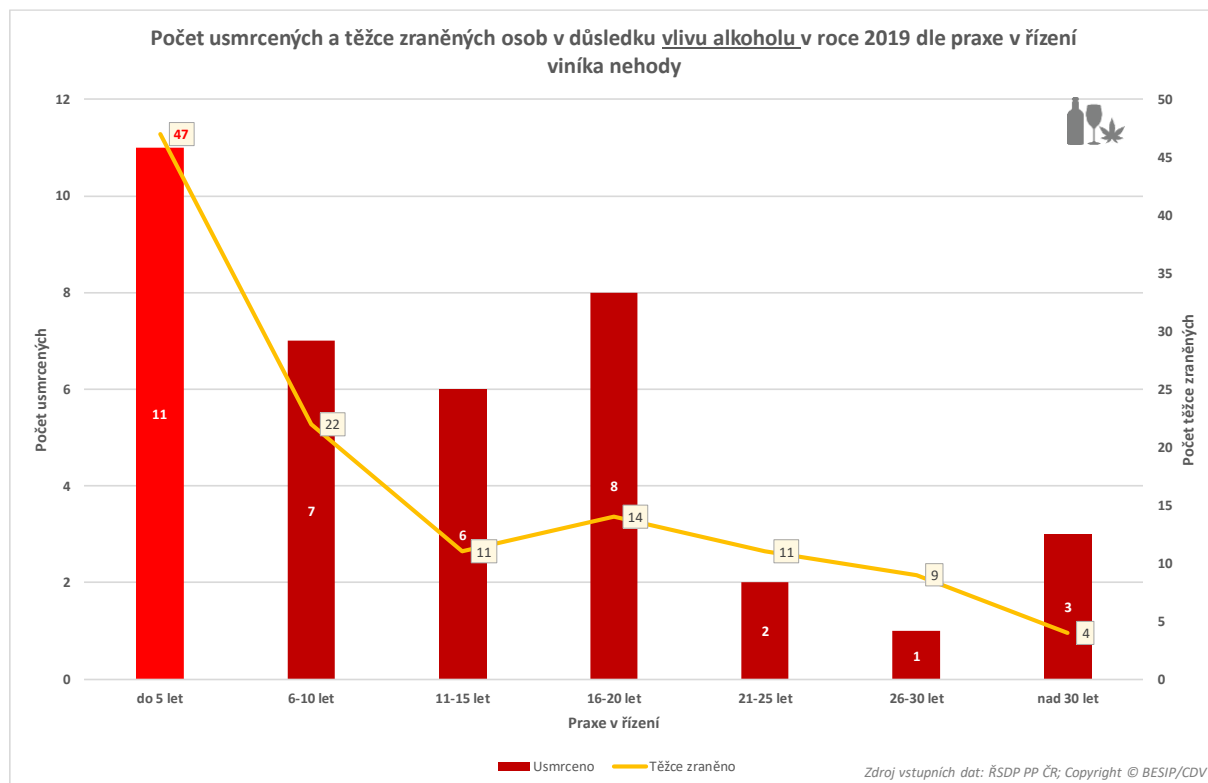
Nejvíce osob bylo usmrceno (19 osob) v důsledku vlivu alkoholu viníky ve věku 25–34 let, ve stejné věkové kategorii bylo také evidováno nejvíce těžce zraněných osob (celkem 60 osob bylo těžce zraněno v důsledku vlivu alkoholu viníky ve věku 25 až 34 let).

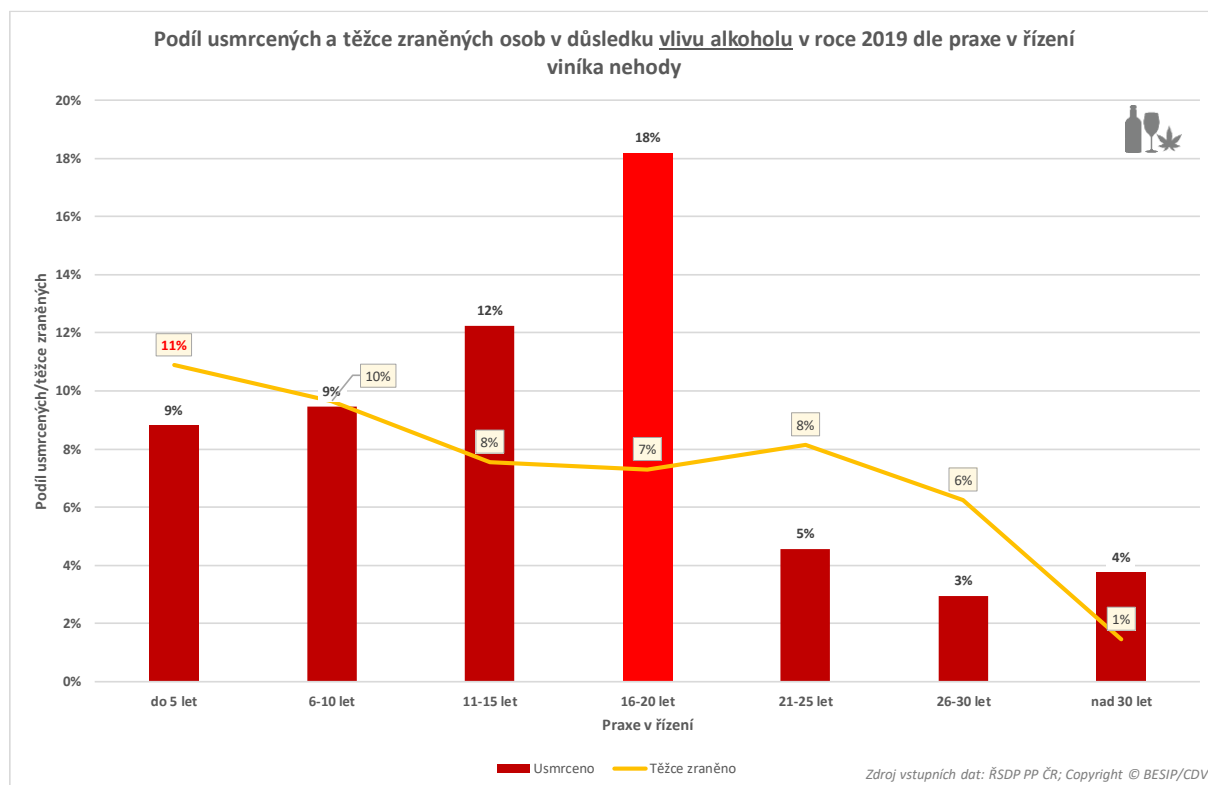
Následující graf zachycuje relativní srovnání, které ukazuje, že dle kategorie věku viníka byl nejvyšší podíl **usmrcených (17 %)** i **těžce zraněných osob (též 17 %)** v důsledku vlivu alkoholu u kategorie **25–34 let**. Detailní informace jsou obsaženy v níže uvedeném grafu.

Absolutně nejvíce vážných následků dopravních nehod v důsledku vlivu alkoholu bylo způsobeno řidiči s praxí do pěti let, a to jak počtem usmrčených (11 osob), tak počtem těžce zraněných (47 osob).

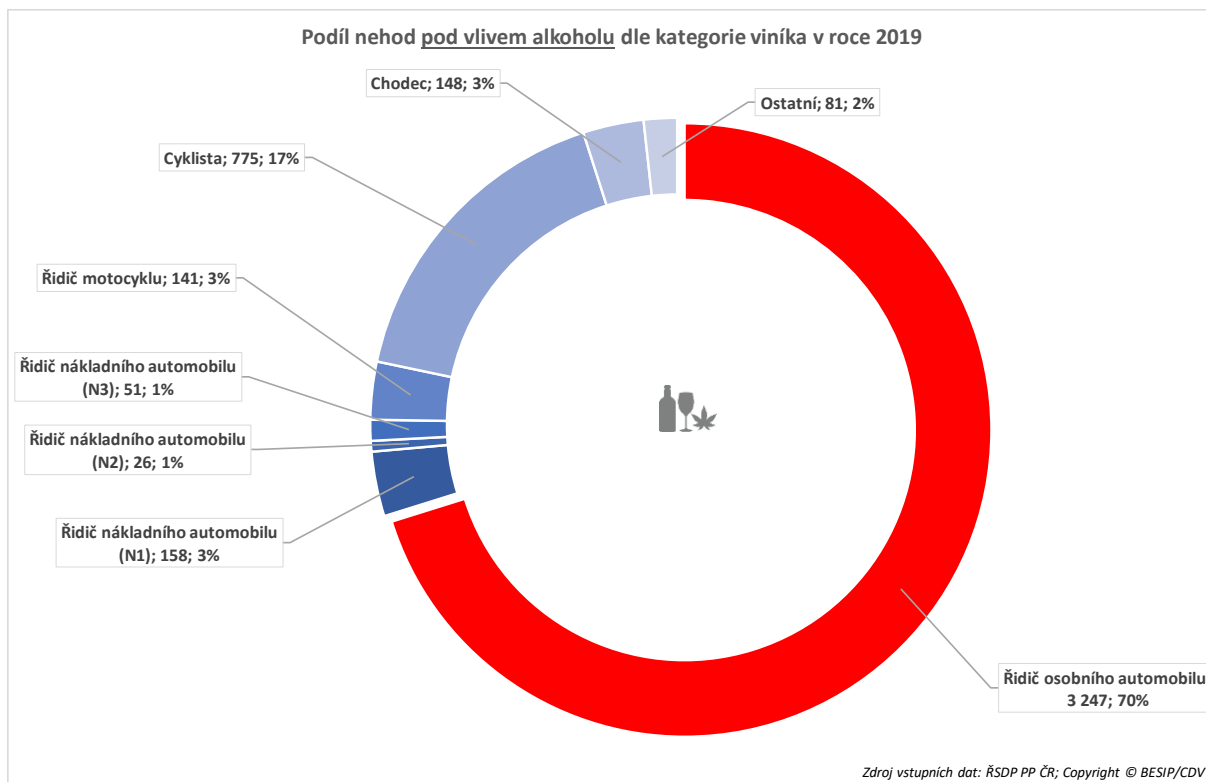

Relativní srovnání níže ukazuje, že v kategorii viníků nehod v důsledku **vlivu alkoholu s praxí v řízení 16–20 let byl nejvyšší podíl usmrcených osob (18 %)** a v kategorii viníků s praxí v řízení do 5 let byl **nejvyšší podíl těžce zraněných osob (11 %)**.

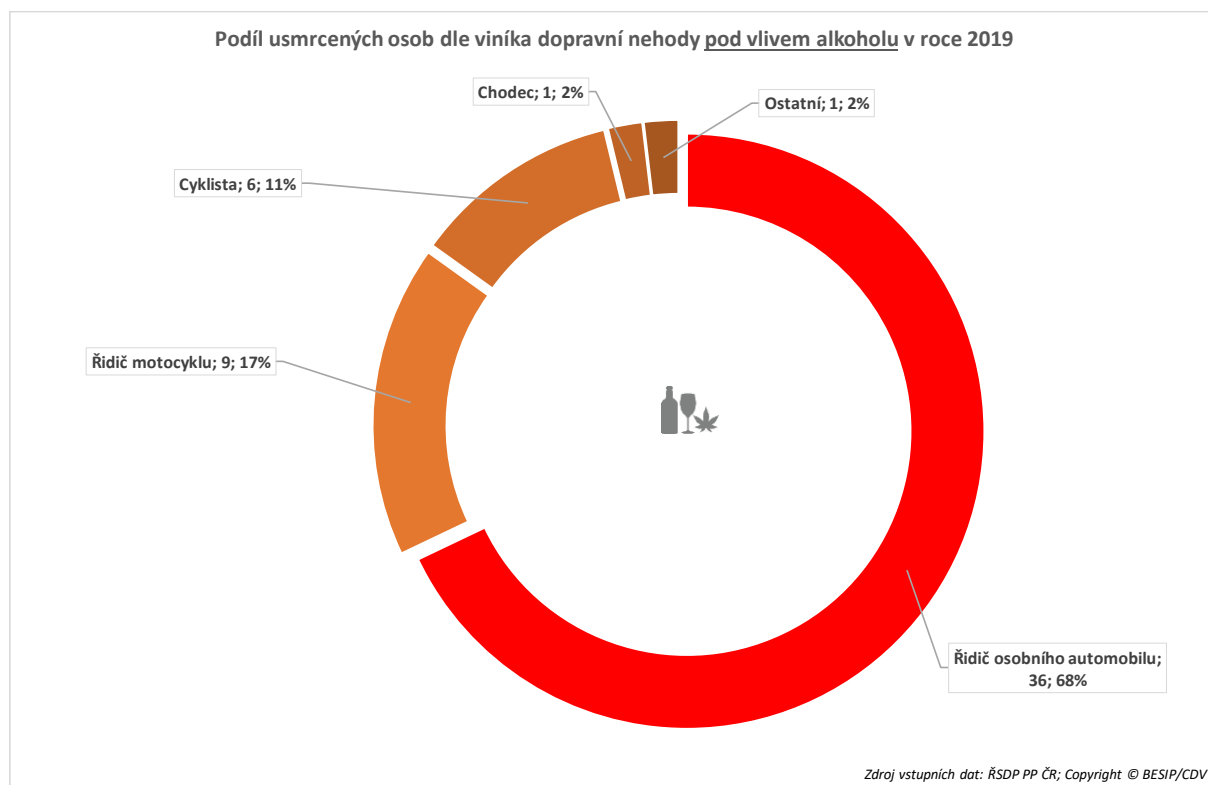
5.5.3 Nehody

Z pohledu kategorie viníka bylo nejvíce nehod pod vlivem alkoholu evidováno u řidičů osobních automobilů (70 %), 17 % se pak podíleli cyklisté. Z kategorie nákladních automobilů bylo evidováno nejvíce nehod pod vlivem alkoholu u řidičů nákladních automobilů N1 (3 %).

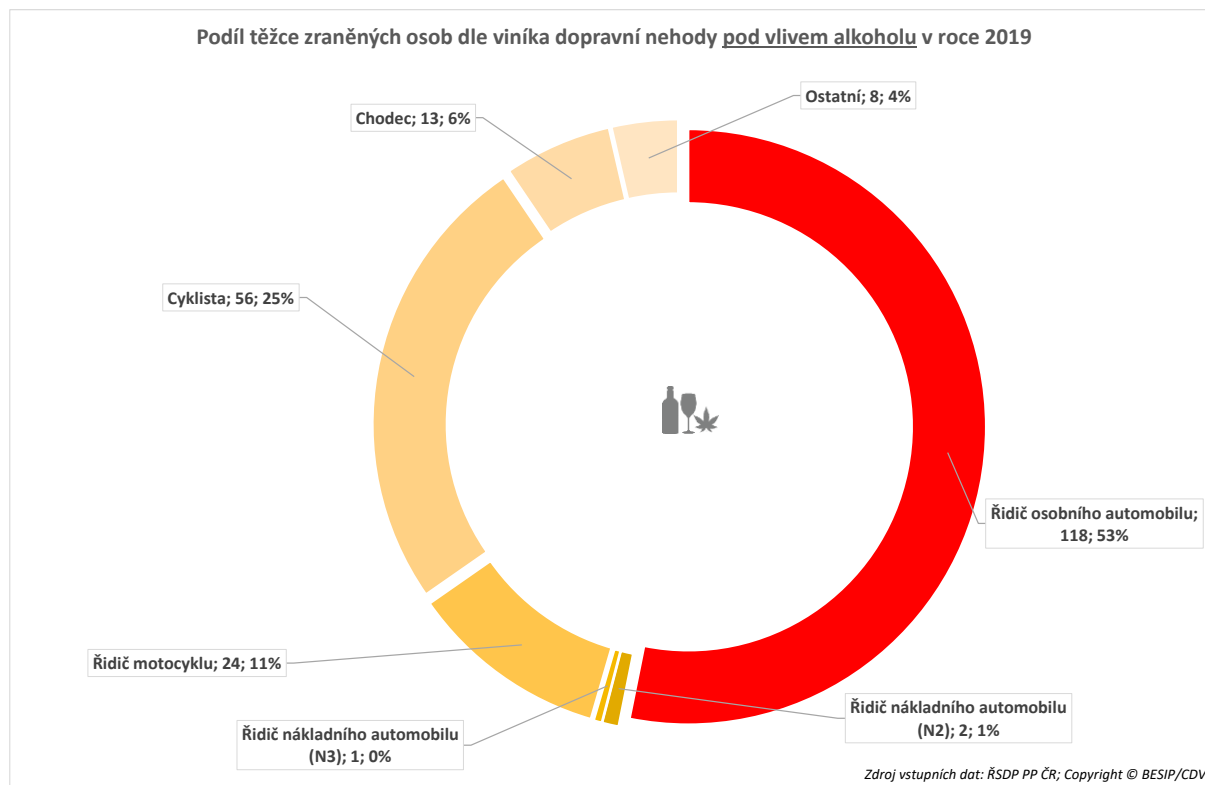
5.5.4 Usmrcení

Ve více než 2/3 případů byly v roce 2019 osoby usmrceny v případě, kdy byl pod vlivem alkoholu **řidič osobního automobilu (36 usmrcených, 68 %)**.

5.5.5 Těžce zranění

Ve více než polovině případů byly v roce 2019 osoby těžce zraněny v případě, kdy byl pod vlivem alkoholu **řidič osobního automobilu (118 těžce zraněných, 53 %)**. V ¼ případů byly osoby těžce zraněny v případě, kdy byl pod vlivem alkoholu **cyklista (56 těžce zraněných, 25 %)**.

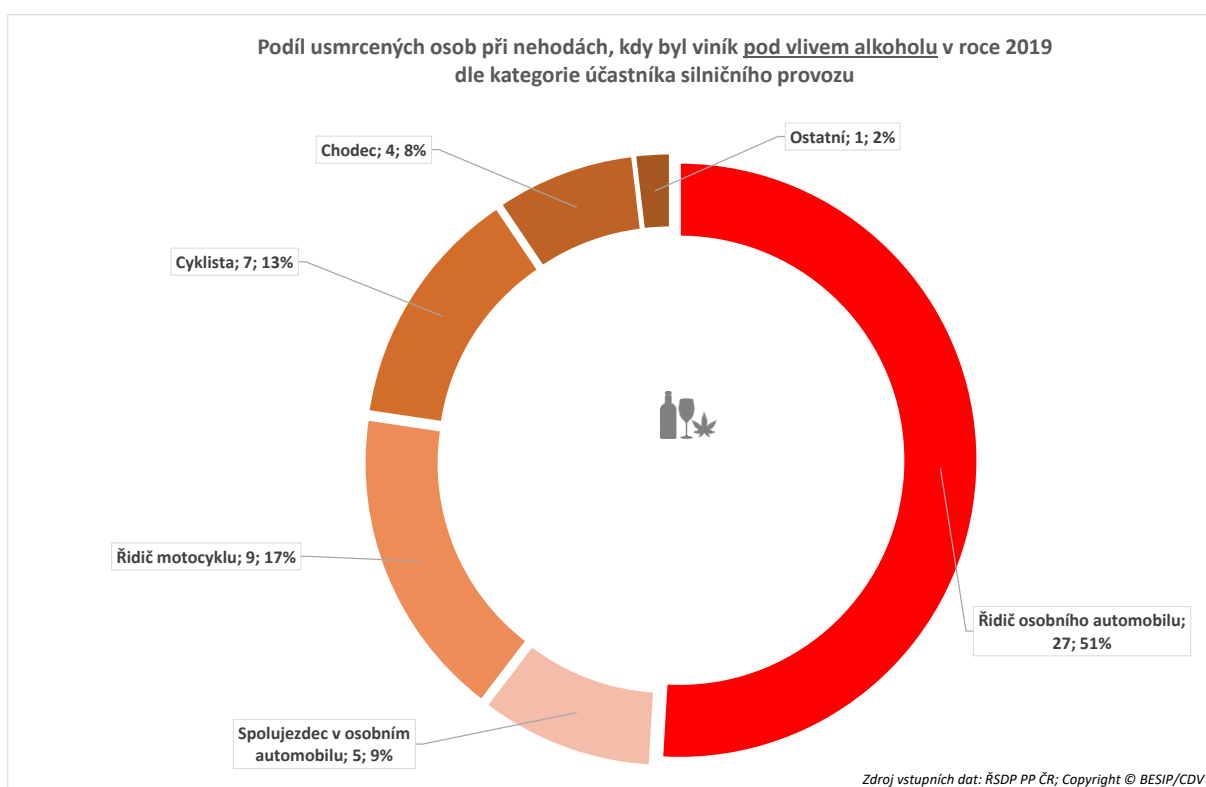

5.6 Poškození při dopravních nehodách v důsledku vlivu alkoholu

V následující podkapitole jsou shrnuty informace o závažných následcích (usmrcené a těžce zraněné osoby) dopravních nehod v roce 2019, při kterých byl viník nehody pod vlivem alkoholu, z pohledu poškozených dle kategorie účastníka silničního provozu.

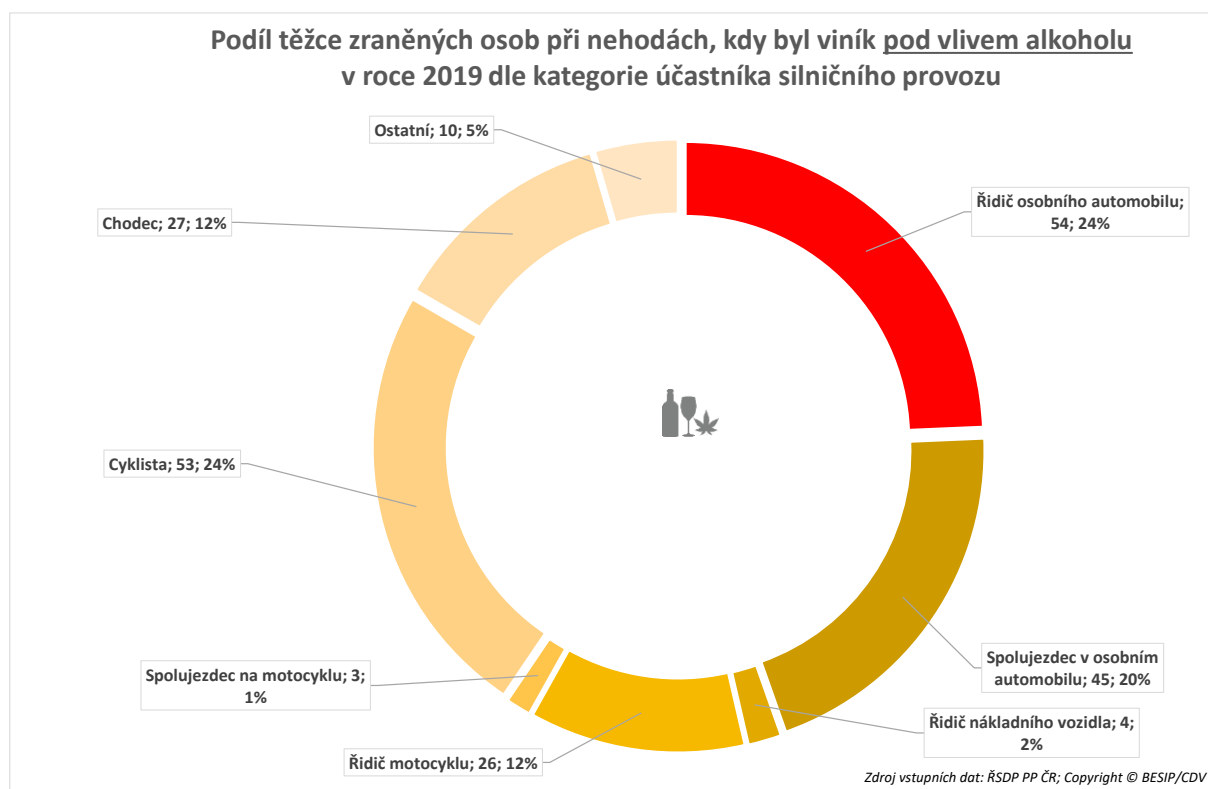
5.6.1 Usmrcení

Více než polovinu usmrcených při dopravních nehodách, kdy byl viník pod vlivem alkoholu, tvořili **řidiči osobních automobilů (27 usmrcených, 51 %)**. Následovali řidiči motocyklů (9 usmrcených osob, 17 %) a cyklisté (7 usmrcených osob, 13 %).

5.6.2 Těžce zranění

Téměř ¼ těžce zraněných osob při dopravních nehodách, kdy byl viník pod vlivem alkoholu, tvořili **řidiči osobních automobilů (54 těžce zraněných, 24 %)**, stejný podíl s 53 těžce zraněnými osobami byl **evidován u cyklistů**. S 20% podílem a 45 těžce zraněnými osobami následovali spolujezdci v osobních automobilech a řidiči motocyklů (26 těžce zraněných, 12 %).

5.7 Časové srovnání roku 2019

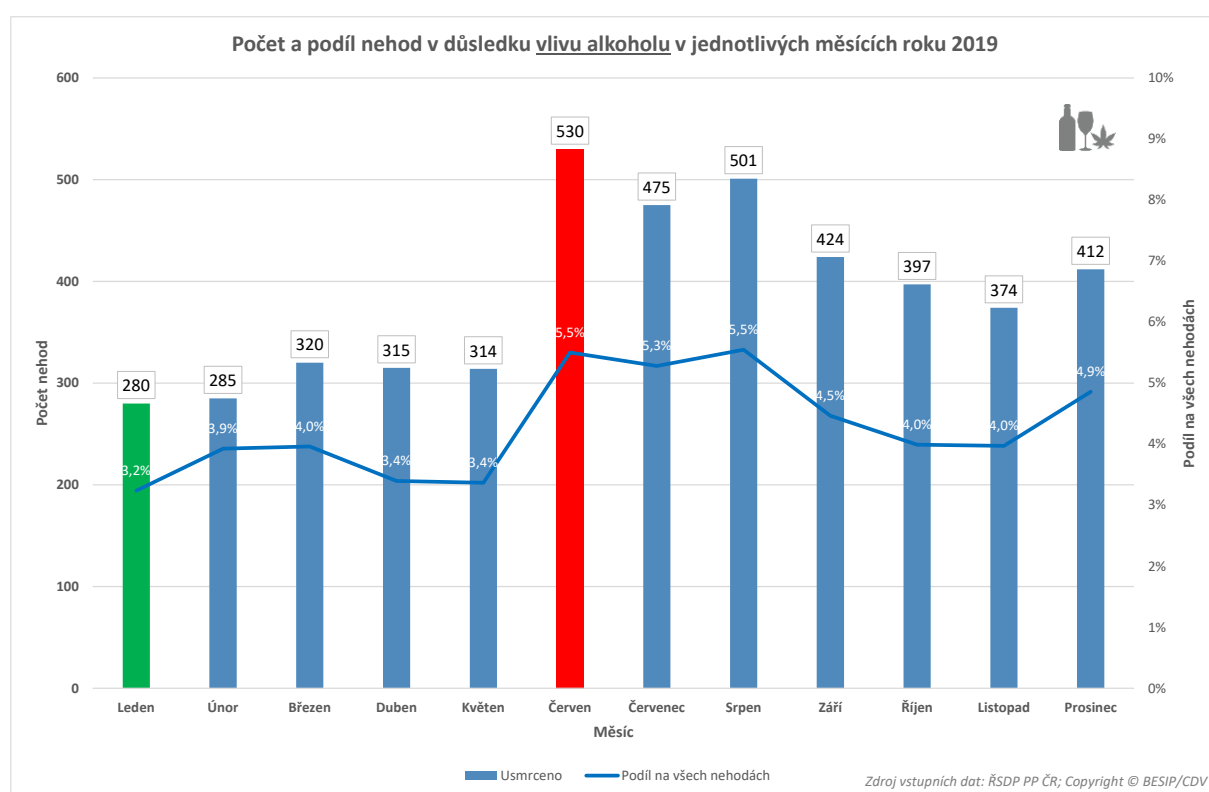
V této kapitole jsou uvedeny informace o nehodách, kdy byl viník pod vlivem alkoholu, rozdělené dle časového srovnání - měsíce, dny v týdnu a hodiny.

5.7.1 Měsíce

Následující grafy obsahují měsíční srovnání uplynulého roku v oblasti nehod, usmrcených a závažnosti u nehod v důsledku vlivu alkoholu.

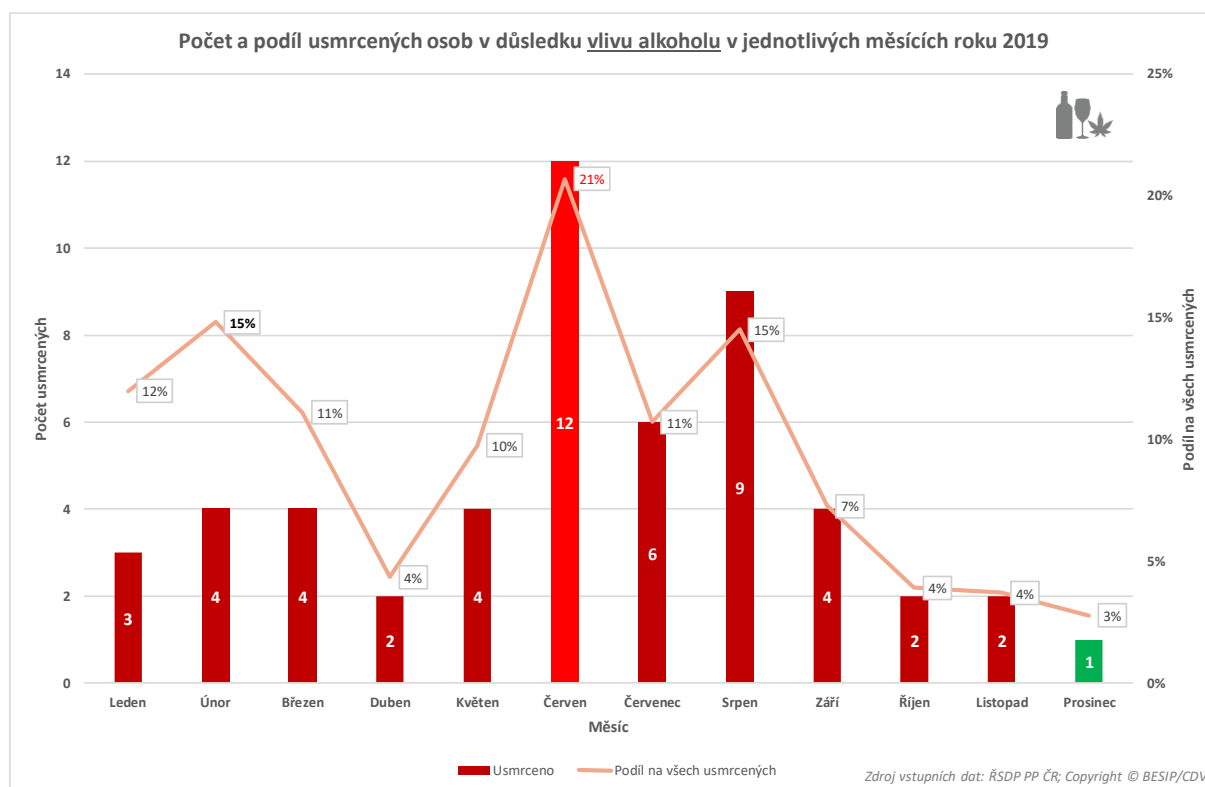
5.7.1.1 Počet nehod

Nejvíce nehod (530) bylo evidováno v měsíci červnu, naopak nejméně (280) v měsíci lednu.

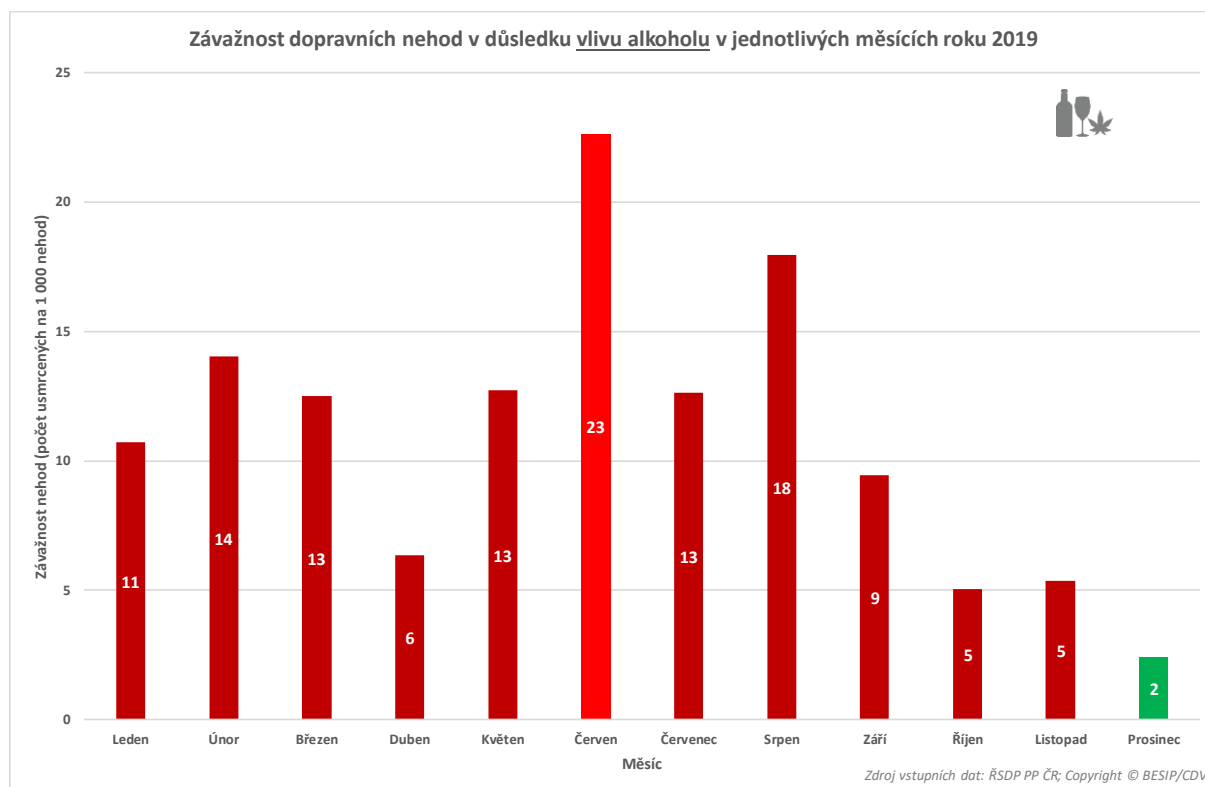
5.7.1.2 Počet usmrčených

Nejvíce usmrčených (12) bylo evidováno v měsíci červnu, kdy byl také evidován nejvyšší podíl usmrčených osob v důsledku vlivu alkoholu ke všem usmrčeným osobám při dopravních nehodách (21 %). Naopak nejméně usmrčených osob bylo evidováno v měsíci prosinci (1 osoba), kdy byl také nejnižší podíl na všech usmrčených osobách (3 %).

5.7.1.3 Závažnost nehod

Nejvyšší závažnost (23 usmrčených osob na 1 000 dopravních nehod) byla evidována v měsíci červnu, nejméně v prosinci (2 usmrčené osoby na 1 000 dopravních nehod).

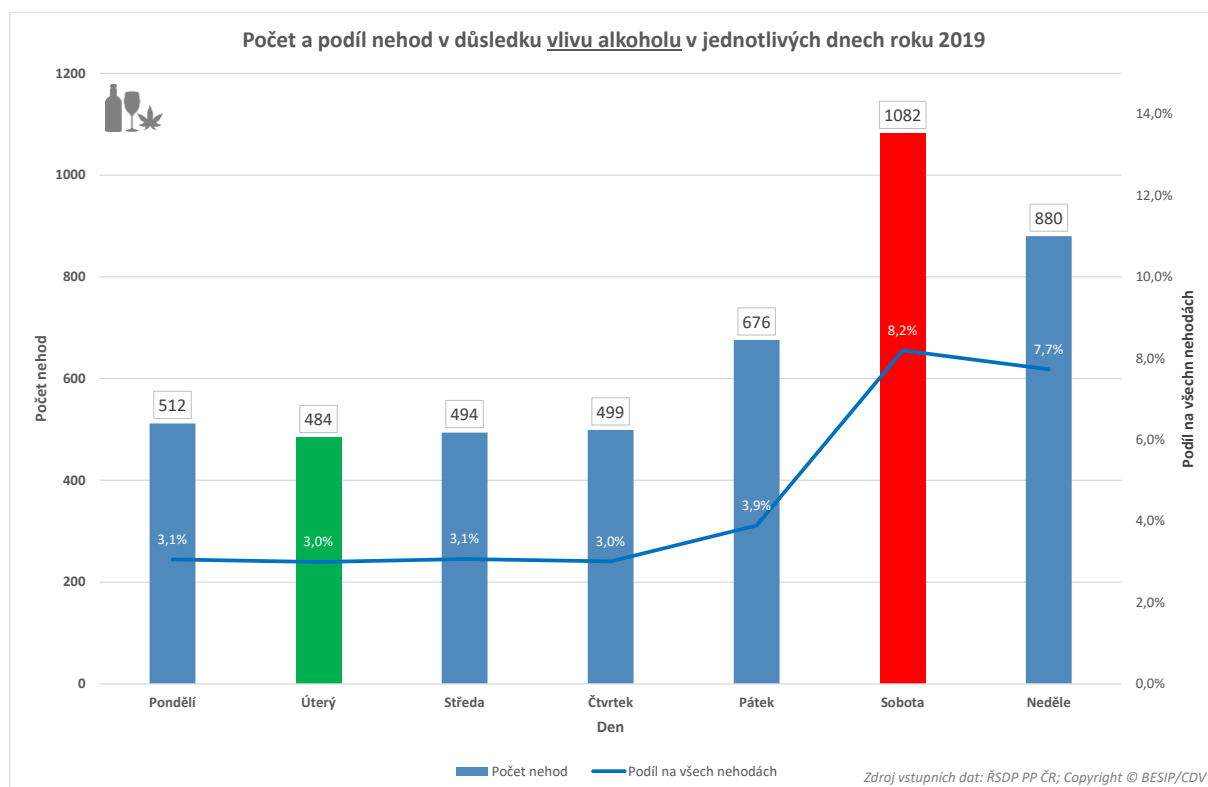

5.7.2 Dny v týdnu

Následující grafy obsahují srovnání dnů v týdnu uplynulého roku v oblasti nehod, usmrčených a závažnosti u nehod v důsledku vlivu alkoholu.

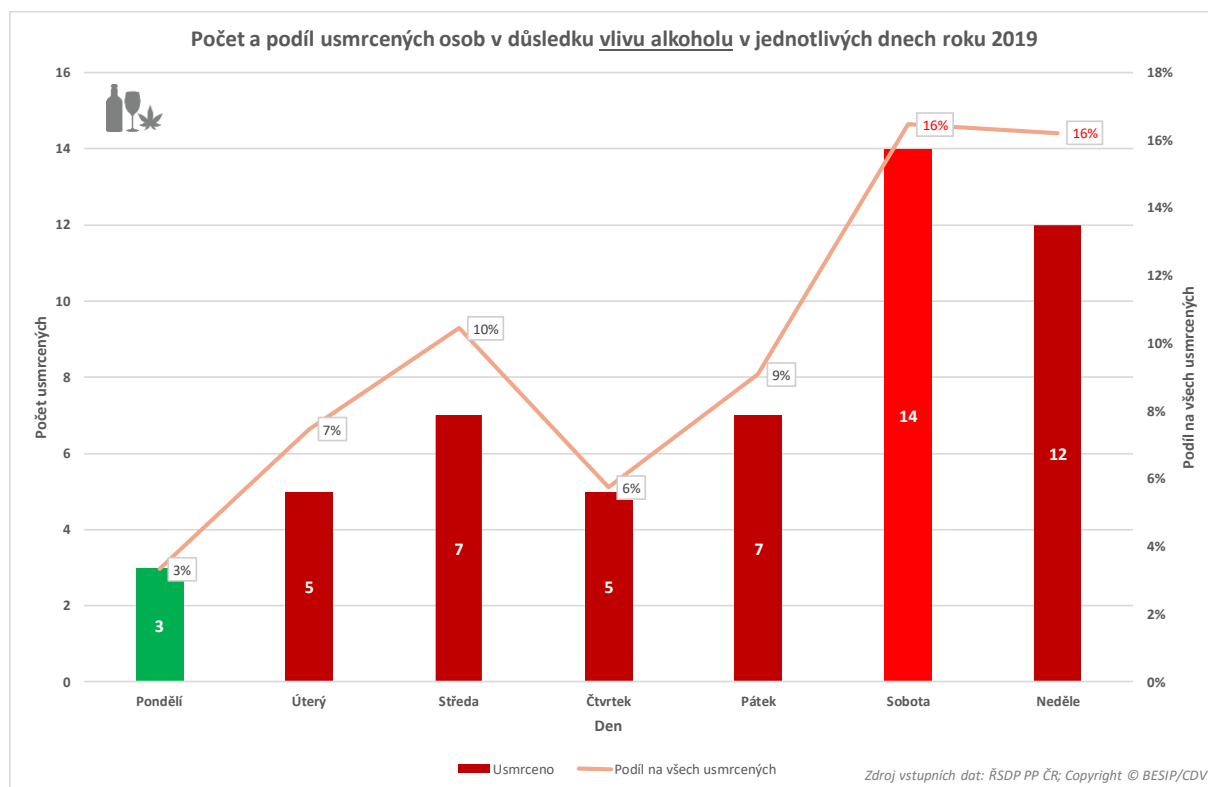
5.7.2.1 Počet nehod

Nejvíce nehod v důsledku vlivu alkoholu (1 082) bylo evidováno v uplynulém roce v sobotu, naopak nejméně (484) v úterý.

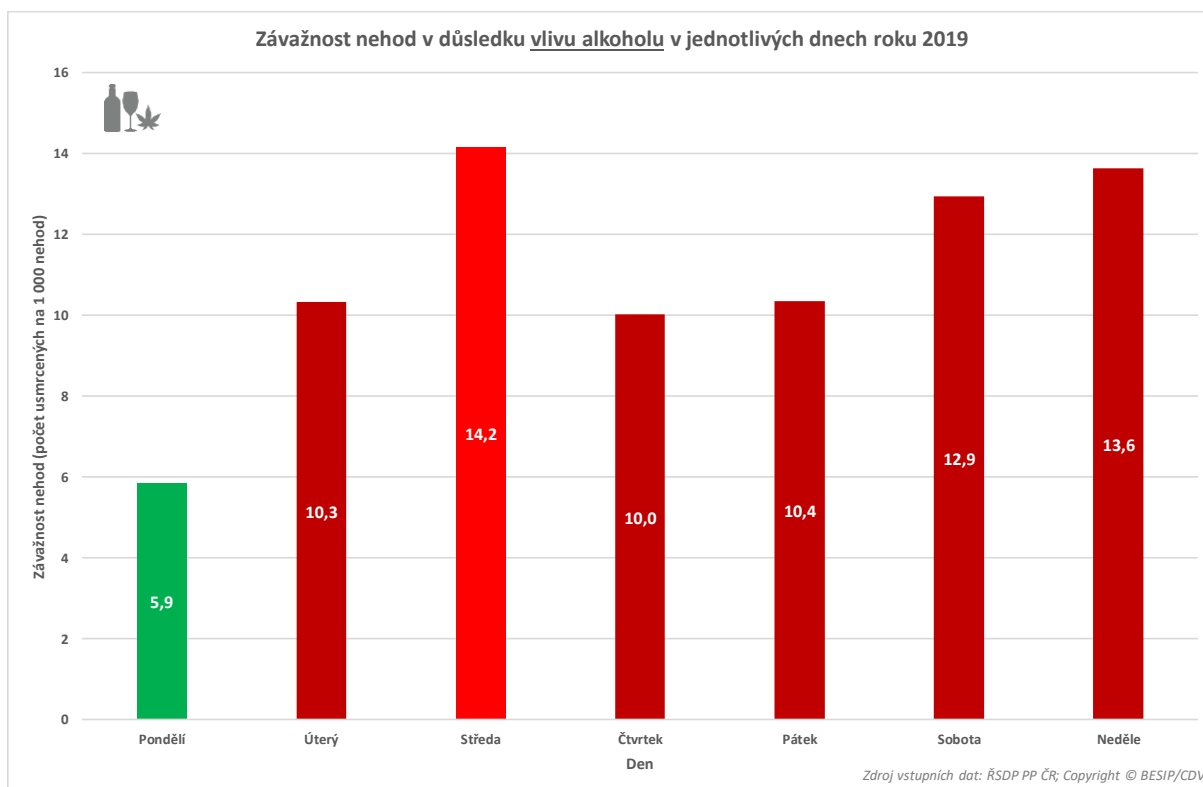
5.7.2.2 Počet usmrcených

Nejvíce usmrcených (14 osob) bylo v uplynulém roce evidováno v sobotu, naopak nejméně (3 osoby) v pondělí.

5.7.2.3 Závažnost nehod

Nejvyšší závažnost (14,2 usmrcených na 1 000 dopravních nehod) byla v uplynulém roce evidována ve středu, naopak nejnižší (5,9 usmrcených na 1 000 dopravních nehod) v pondělí.

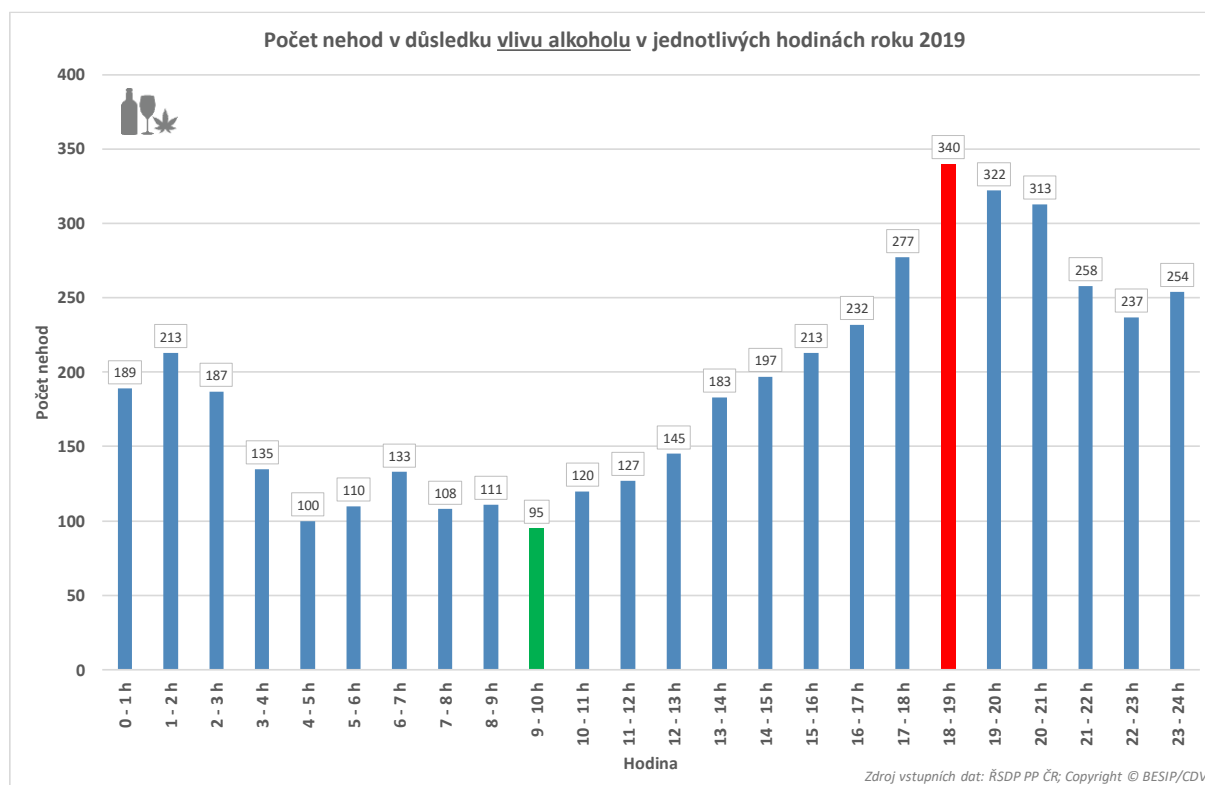

5.7.3 Hodinové srovnání

Následující grafy obsahují hodinové srovnání uplynulého roku v oblasti nehod, usmrčených a závažnosti u nehod v důsledku vlivu alkoholu.

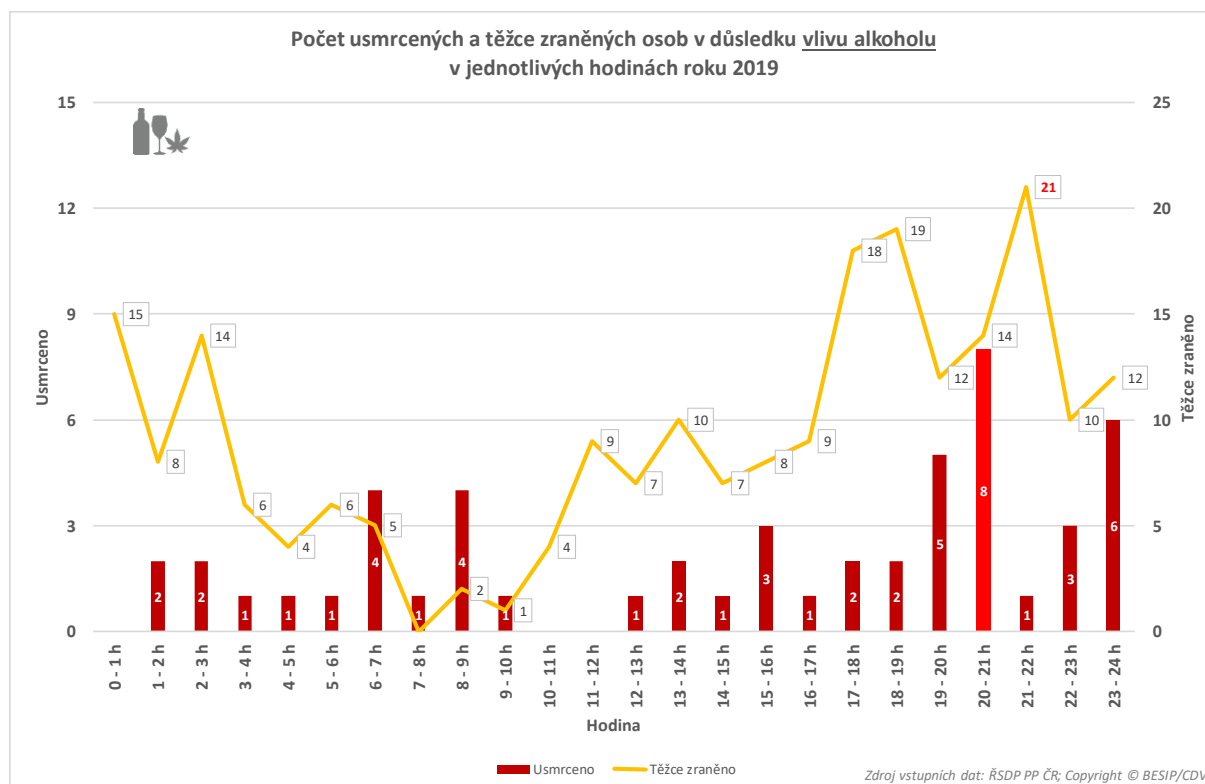
5.7.3.1 Počet nehod

Nejvíce nehod (340) bylo evidováno v uplynulém roce mezi 18. a 19. hodinou, naopak nejméně (95) mezi 9. a 10. hodinou.

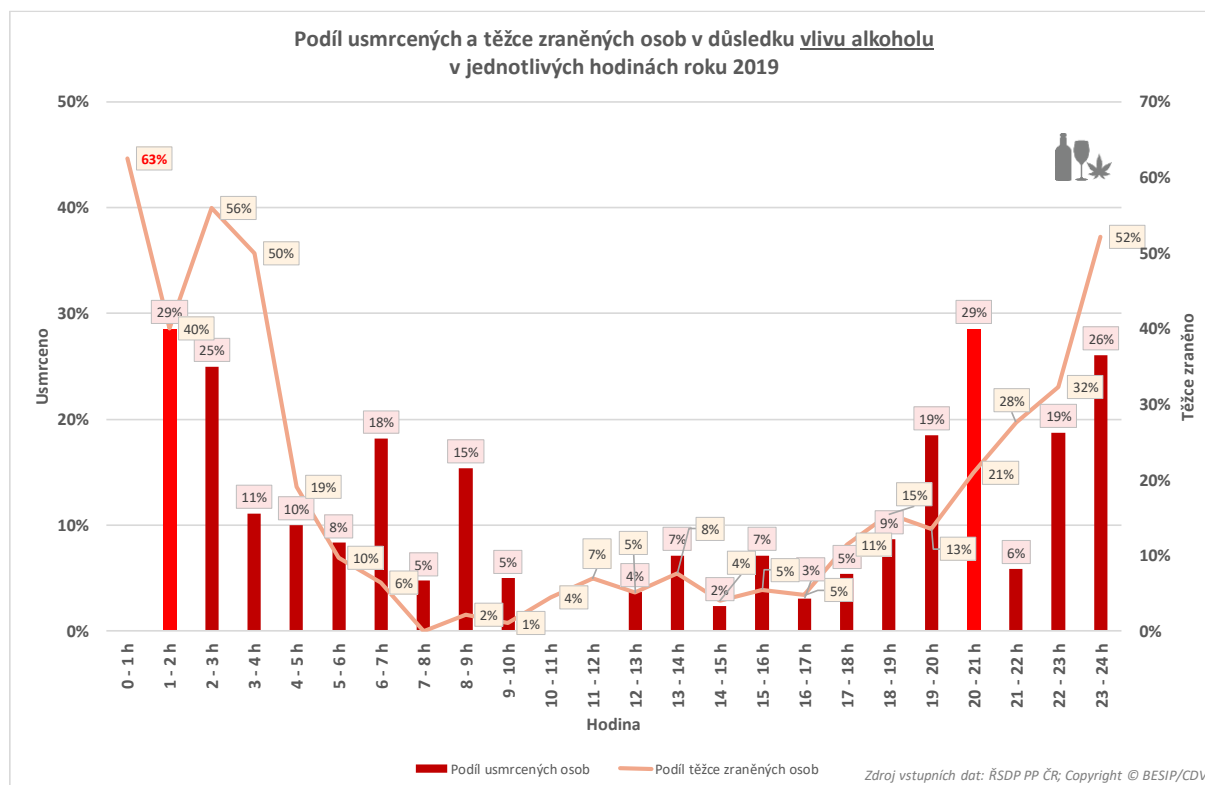

5.7.3.2 Počet usmrcených a těžce zraněných

Počet usmrcených a těžce zraněných v důsledku vlivu alkoholu v jednotlivých hodinách je uveden v grafu níže. **Nejvíce usmrcených osob bylo evidováno mezi 20–21 hod. (8 osob) a nejvíce těžce zraněných osob bylo evidováno mezi 21–22 hod. (21 osob).**

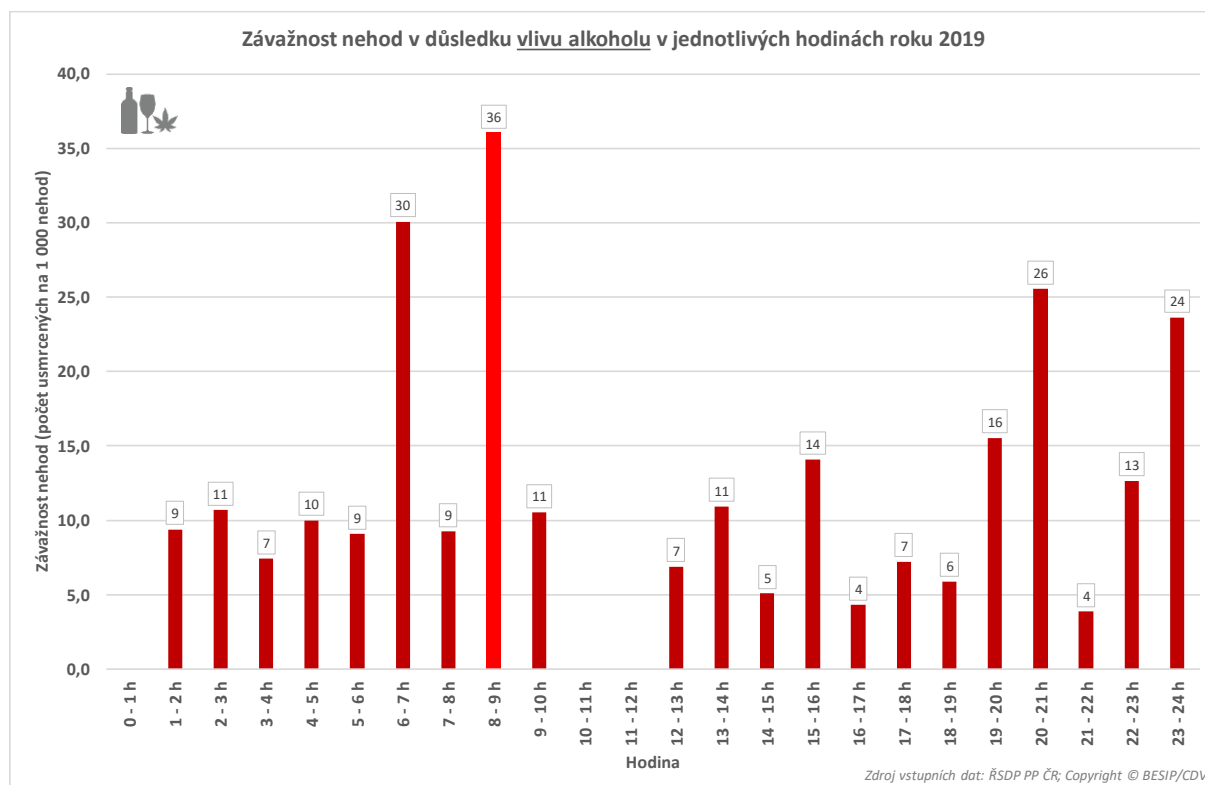

Nejvyšší podíl usmrcených v důsledku vlivu alkoholu na všech usmrcených osobách byl evidován mezi 1. a 2. hodinou a mezi 20. a 21. hodinou večerní (29 %); u těžce zraněných byl nejvyšší podíl evidován mezi 0. a 1. hodinou (63 %).

5.7.3.3 Závažnost nehod

Nejvyšší závažnost (36 usmrcených na 1 000 dopravních nehod) byla v uplynulém roce evidována mezi 8. a 9. hodinou, vysoce nadprůměrná závažnost byla pak evidována mezi 6. a 7. hodinou ranní.

5.8 Infrastruktura

V této kapitole jsou uvedeny informace o nehodách zaviněných řidiči pod vlivem alkoholu dle kategorií druh komunikace a směrové poměry komunikace.

5.8.1 Druh komunikace

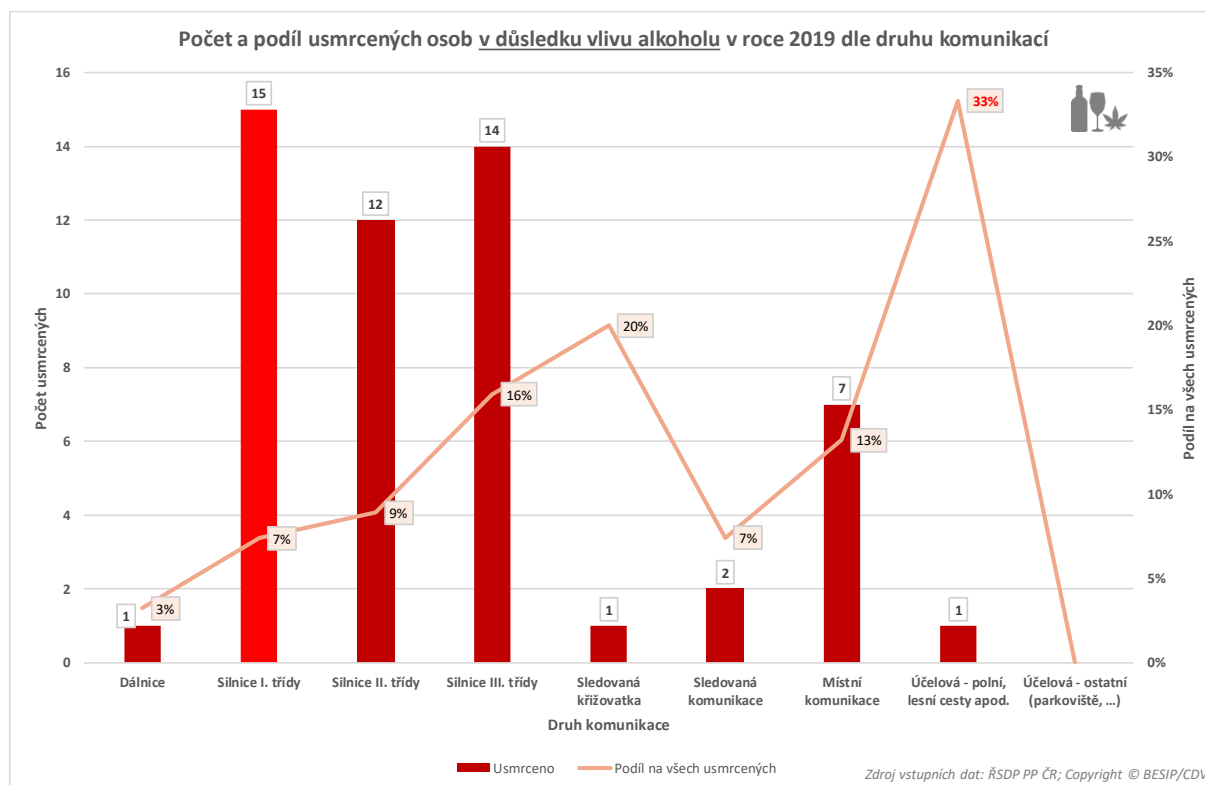
Detailní srovnání nehod s vážnými následky v důsledku vlivu alkoholu **z pohledu druhu komunikací** shrnuje tabulka níže.

Alkohol; 2019	Počet		Podíl		Celkem	
Druh komunikace	Usmrceno	Těžce zraněno	Podíl na všech usmrcených	Podíl na všech těžce zraněných	Usmrceno	Těžce zraněno
Dálnice	1	3	3%	4%	31	83
Silnice I. třídy	15	33	7%	6%	203	510
Silnice II. třídy	12	55	9%	11%	135	495
Silnice III. třídy	14	63	16%	18%	88	357
Sledovaná křižovatka	1	1	20%	1%	5	73
Sledovaná komunikace	2	13	7%	9%	27	140
Místní komunikace	7	52	13%	12%	53	432
Účelová - polní, lesní cesty apod.	1	0	33%	0%	3	3
Účelová - ostatní (parkoviště, ...)	0	2	0%	12%	2	17
Celkem	53	222	10%	11%	547	2 110

Usmrcení

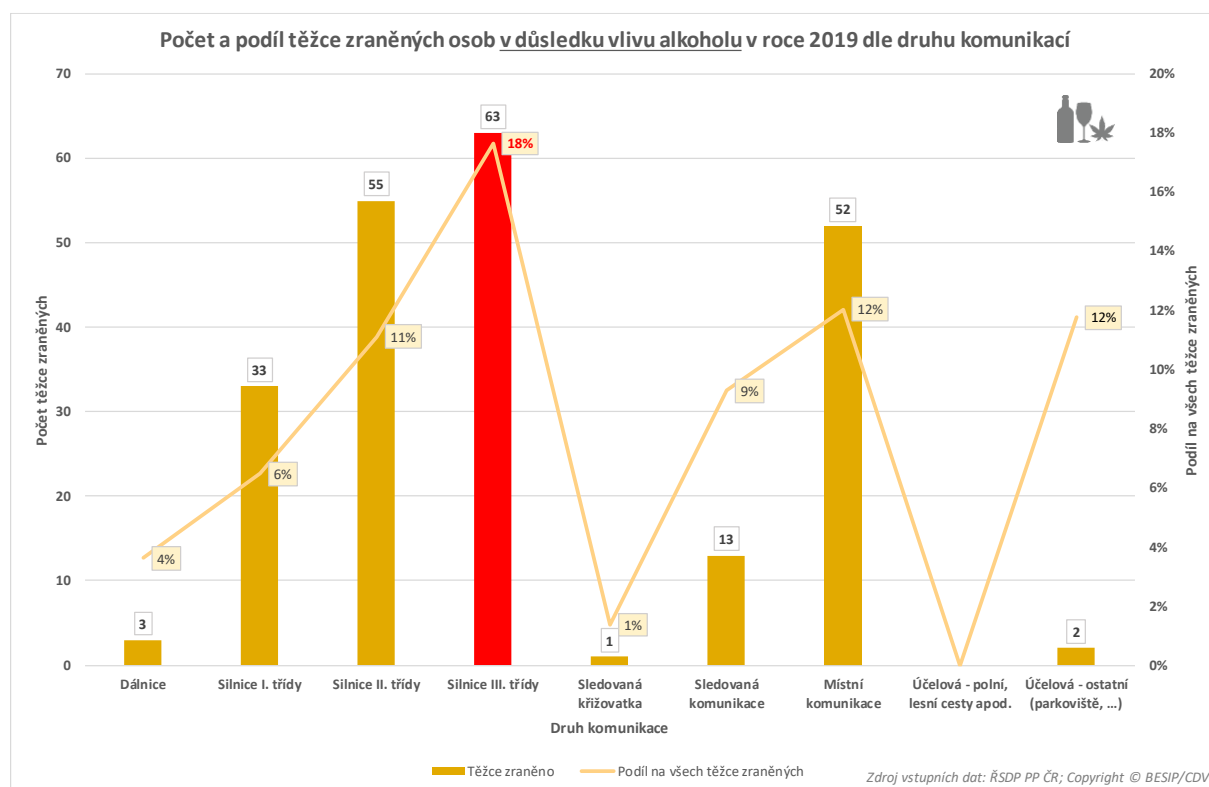
Nejvíce osob v důsledku vlivu alkoholu (15) bylo usmrceno na silnicích I. třídy. Následují silnice III. třídy, kde bylo usmrceno 14 osob a silnice II. třídy s 12 usmrcenými osobami.

Těžce zranění

Nejvíce těžce zraněných osob v důsledku vlivu alkoholu (63) bylo evidováno na silnicích III. třídy. Také na silnicích II. třídy (55 těžce zraněných osob) a místních komunikacích (52 těžce zraněných osob) často docházelo k těžkým zraněním.

Z grafu můžeme vyčíst, že čím nižší třída komunikace (pozn.: silnice I. až III. třídy), tím vyšší je evidován počet těžce zraněných osob.

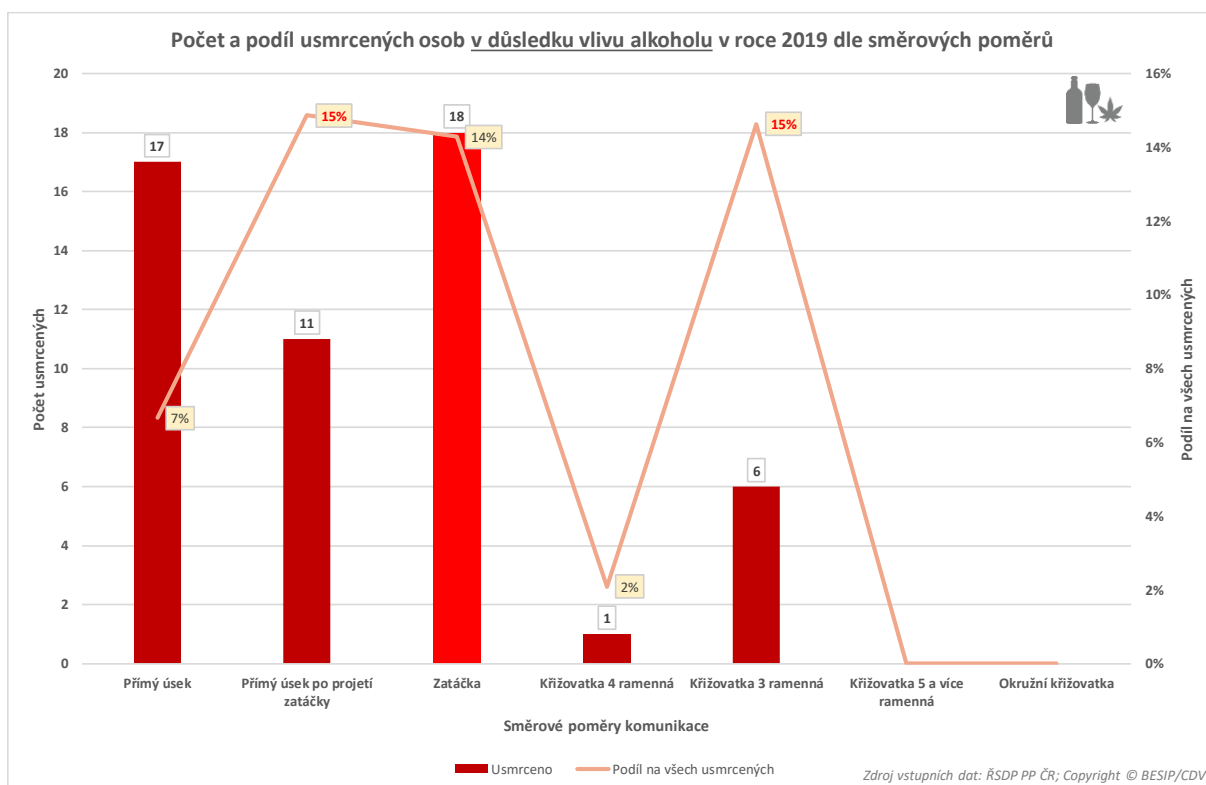
5.8.2 Směrové poměry komunikace

Detailní srovnání nehod s vážnými následky v důsledku vlivu alkoholu z pohledu směrových poměrů komunikací obsahuje tabulka níže.

Alkohol; 2019	Počet		Podíl		Celkem	
Směrové poměry komunikace	Usmrceno	Těžce zraněno	Podíl na všech usmrcených	Podíl na všech těžce zraněných	Usmrceno	Těžce zraněno
Přímý úsek	17	91	7%	10%	255	915
Přímý úsek po projetí zatáčky	11	36	15%	17%	74	210
Zatáčka	18	63	14%	16%	126	403
Křižovatka 4 ramenná	1	14	2%	5%	48	285
Křižovatka 3 ramenná	6	15	15%	6%	41	268
Křižovatka 5 a více ramenná	0	1	0%	33%	1	3
Okružní křižovatka	0	2	0%	8%	2	26
Celkem	53	222	10%	11%	547	2 110

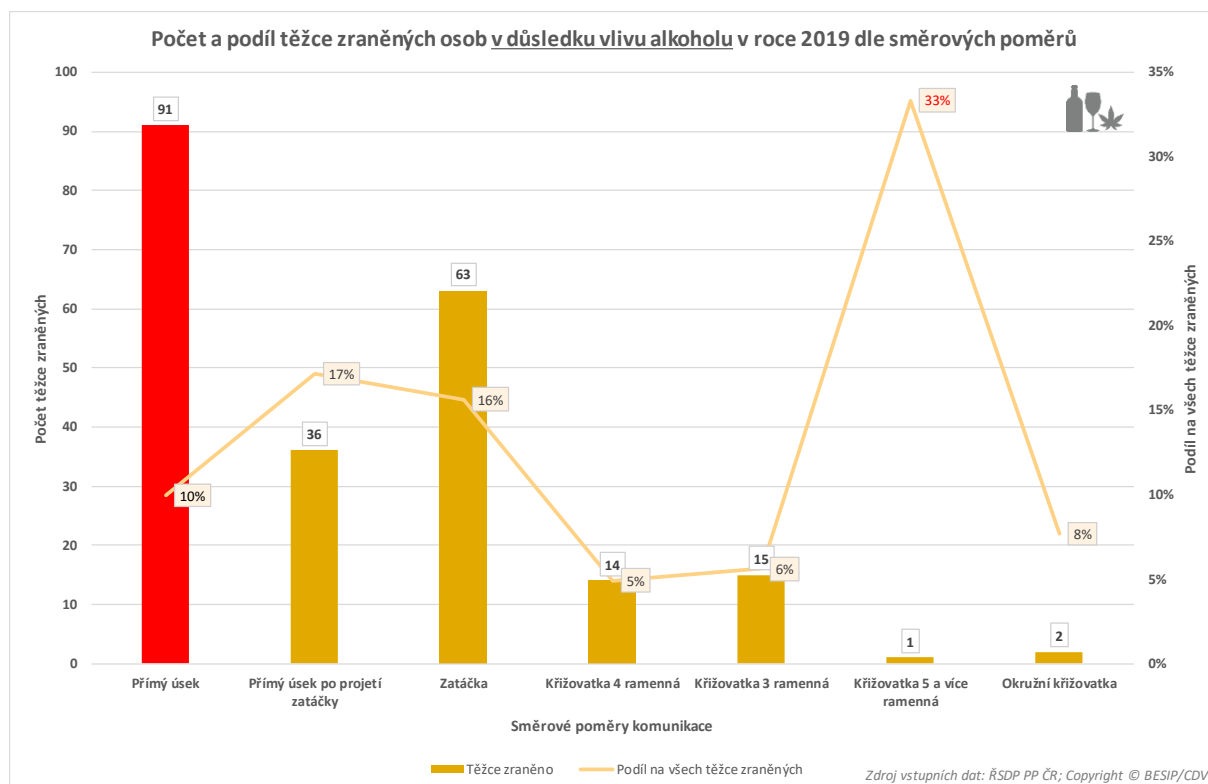
Usmrcení

Nejvíce osob v důsledku vlivu alkoholu bylo z pohledu směrových poměrů usmrceno v zatáčce (18 osob, 14% podíl). Vysoký počet usmrcených osob byl také evidován na přímých úsecích (17 usmrcených osob) a na přímých úsecích po projetí zatáčky (11 usmrcených osob).

Těžce zranění

Nejvíce osob v důsledku vlivu alkoholu bylo z pohledu směrových poměrů těžce zraněno na přímém úseku (91 osob, 10% podíl). Dále byl vysoký počet těžce zraněných osob evidován v zatáčkách (63 osob).

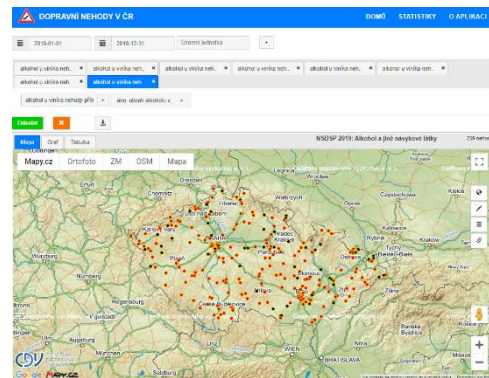
6. Dílčí cíl Národní strategie bezpečnosti silničního provozu

Spolupůsobícími faktory při vzniku dopravních nehod pod vlivem alkoholu nebo návykových látek jsou často **vysoká rychlost, vědomé nerespektování pravidel silničního provozu, nepozornost a nesprávné vyhodnocení situace**. Řidiči pod vlivem alkoholu tendují obecně k rizikovému chování, dochází k nárůstu pravděpodobnosti, že řidič nepoužije bezpečnostní pás. Typickým rizikovým faktorem dopravních nehod účastníků silničního provozu pod vlivem alkoholu nebo návykových látek je **nepředvídatelné chování**. [4]

V období let 2012-2019 bylo vinou osob pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek usmrceno 503 osob, tj. oproti stanoveným předpokladům o 183 méně (-27 %). **Těžce zraněno pak bylo 2 083 osob**, o 77 méně (-4 %).

Dílčí cíl NSBSP		2009	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Období 2012-2019		
Alkohol a jiné návykové látky	Usmrcení	123	48	62	67	74	62	52	76	62	0	Počet	503	
	Usmrcení (předpoklad NSBSP)	123	110	107	103	99	96	62	57	52	48	Rozdíl	-183	-27%
	Těžce zranění	376	326	253	296	260	264	214	233	237	0	2 083		
	Těžce zranění (předpoklad NSBSP)	376	327	312	298	285	272	235	222	209	197	2 160	-77	-4%

V roce 2019 bylo v důsledku dopravních nehod zaviněných pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek na pozemních komunikacích v ČR **usmrceno 62 a těžce zraněno 237 osob**. Předpoklad NSBSP v oblasti uvedeného dílčího cíle nebyl v uplynulých 2 letech splněn! Lokalizace nehod s usmrcením, resp. těžkým zraněním osob je uvedena v mapovém podkladu, příp. [zde](#).

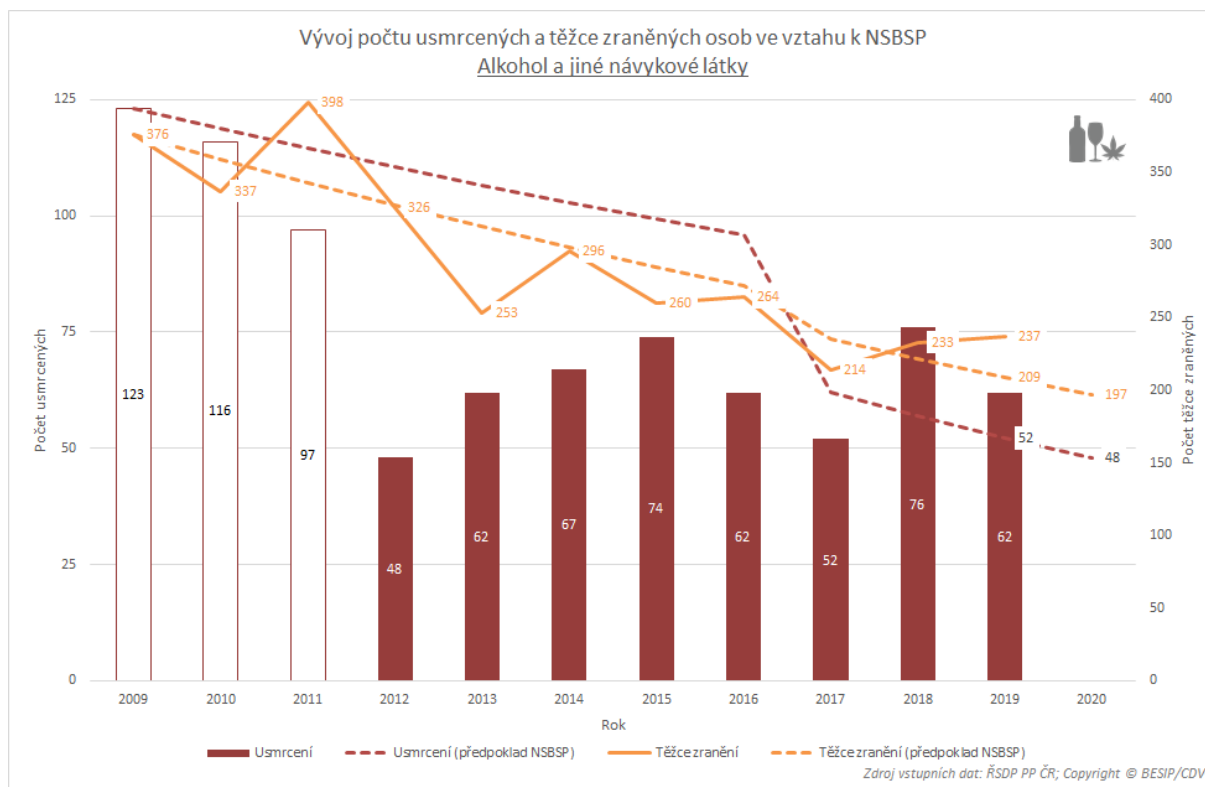
Předpoklady uvedeného dílčího cíle byly v rámci revize NSBSP od roku 2017 dále zpřísněny, resp. sníženy. Meziročně bylo usmrceno o 14 osob méně, těžce zraněno pak o 4 osoby více. Ačkoli je v České republice ukotvena tzv. „nulová tolerance“, bylo vinou osob pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek v uplynulém roce usmrceno 11 % osob.

Nejvíce (9) osob bylo usmrceno vinou osob pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek v Jihomoravském kraji; nejvíce těžce zraněných (35) pak bylo evidováno v Jihočeském kraji. V souvislosti s opakující se debatou o prolomení „nulové tolerance“ je nutné zmínit, že **vinou řidičů se zjištěnou hladinou alkoholu do 0,5 ‰ bylo v uplynulém roce usmrceno 7 osob**. V důsledku kombinace alkoholu a drog u viníků dopravních nehod bylo v uplynulém roce usmrceno 6 osob, meziročně o 2 více.

Evropská unie by měla v roce 2020 jako součást balíčku opatření, která každoročně přispějí ke snížení až 5 000 úmrtí na silnicích (souvisejících s alkoholem), zavést hranici nulové tolerance. Podle odhadů Evropské komise bude čtvrtina z 25 000 úmrtí na silnicích EU každý rok pravděpodobně spojena s alkoholem. Pro dosažení celkového cíle v roce 2030 je proto nezbytný větší pokrok v boji proti řízení pod vlivem alkoholu. [7]

6.1 Bilance roku 2019

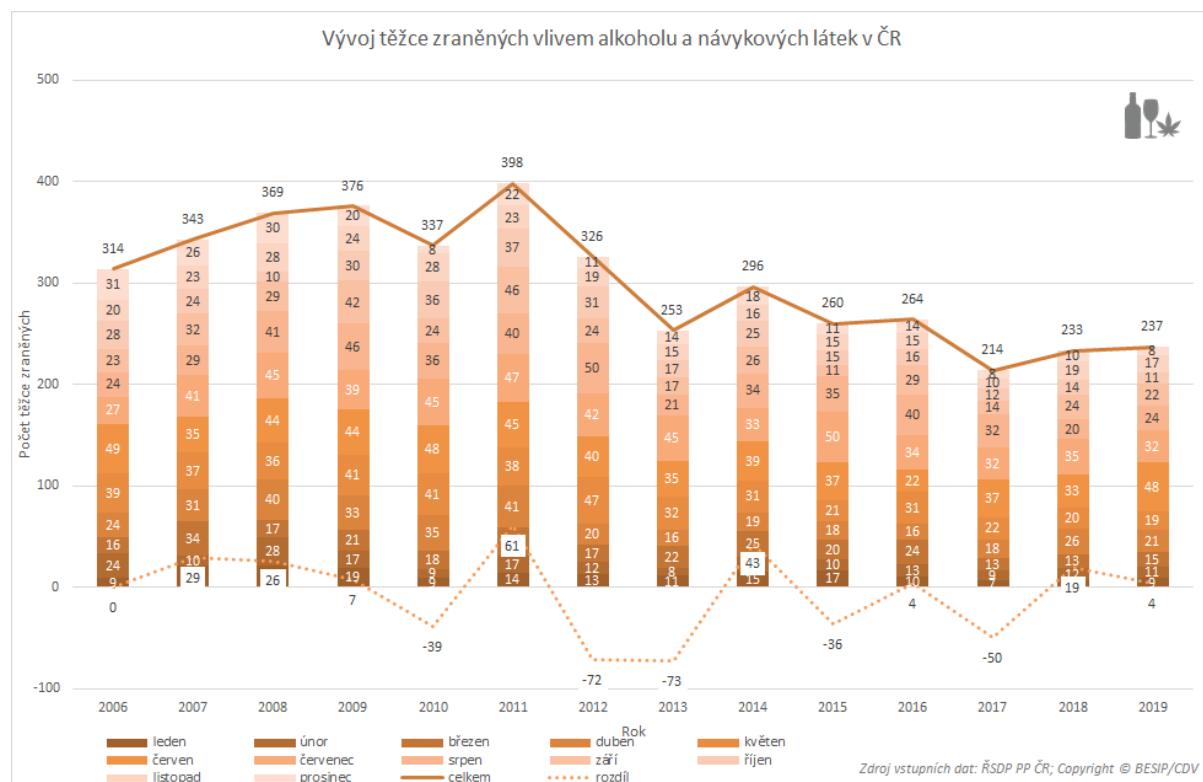
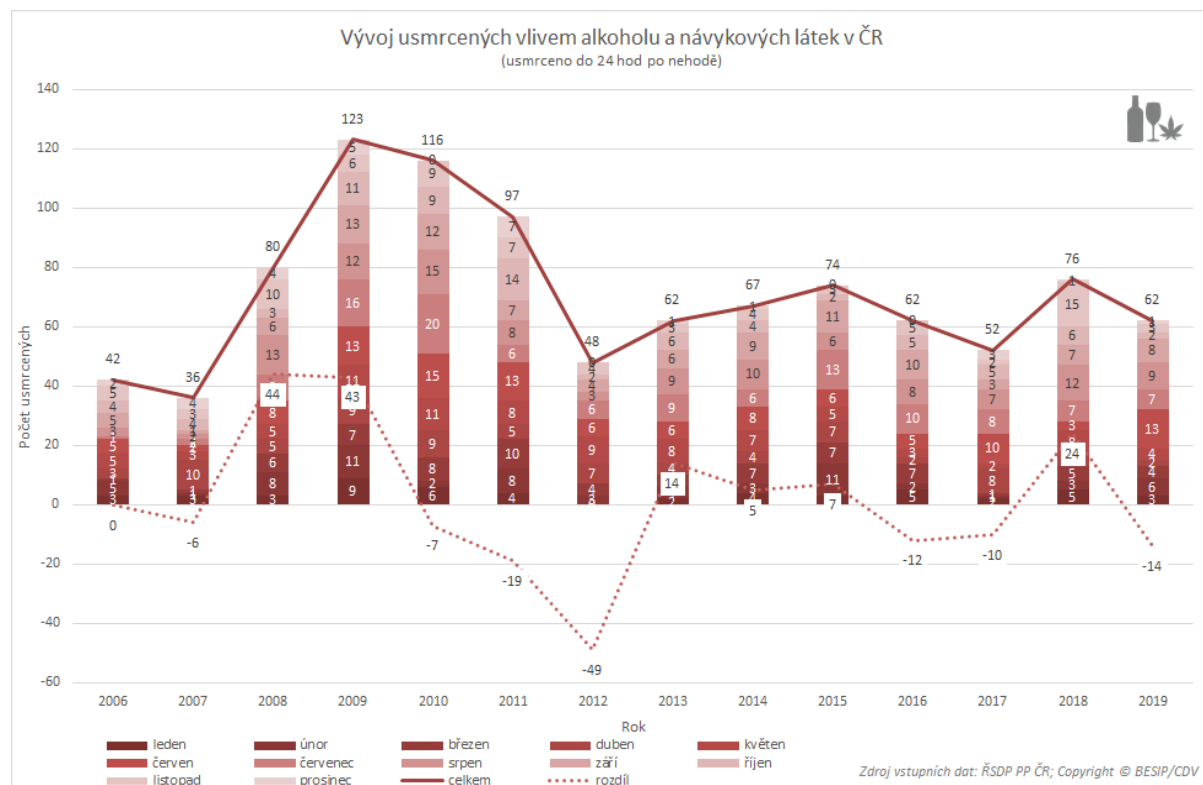
V roce 2020 by nemělo být usmrceno více než 48 osob a těžce zraněno 197 osob. **NSBSP předpokládala, že v roce 2019 nebude usmrceno více než 52 osob a těžce zraněno 209 osob.**

6.1.1 Dlouhodobý vývoj

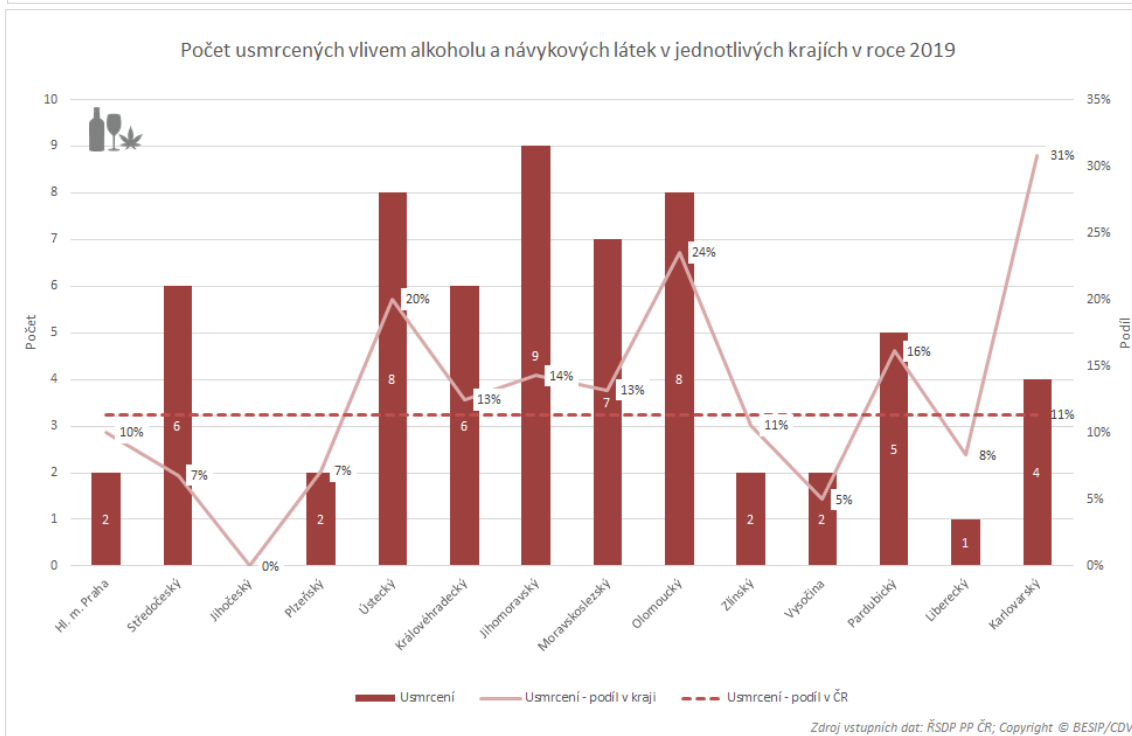
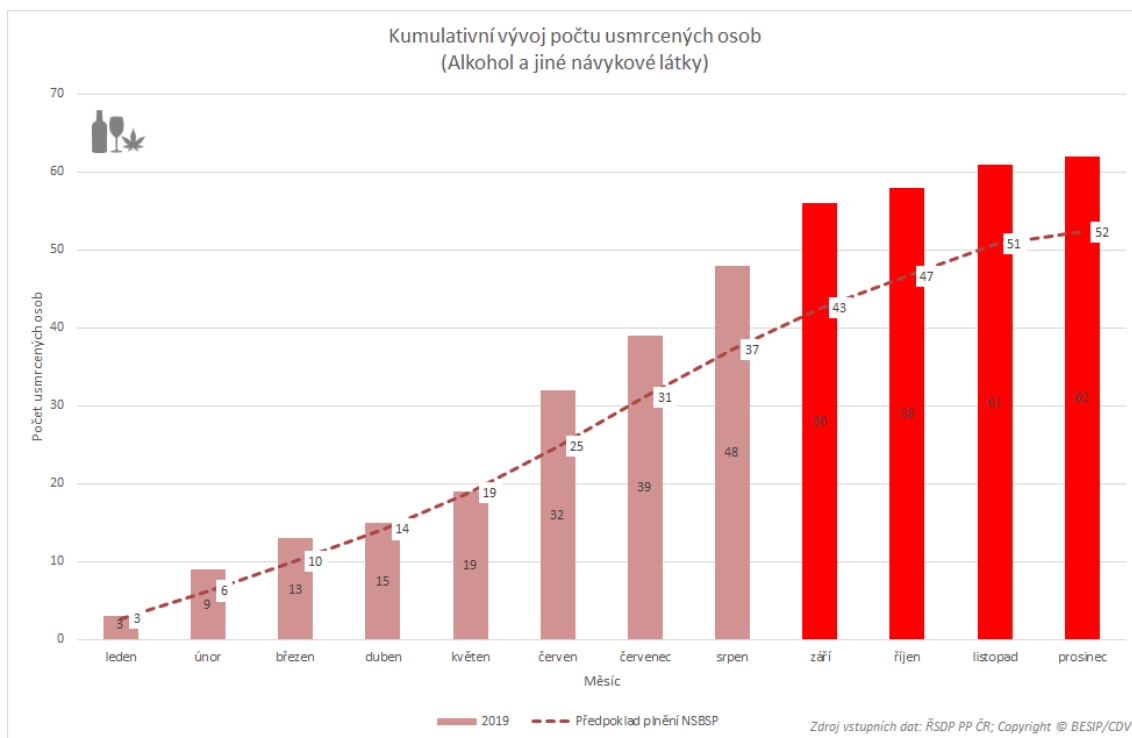
- meziroční pokles usmrcených

- meziroční nárůst těžce zraněných

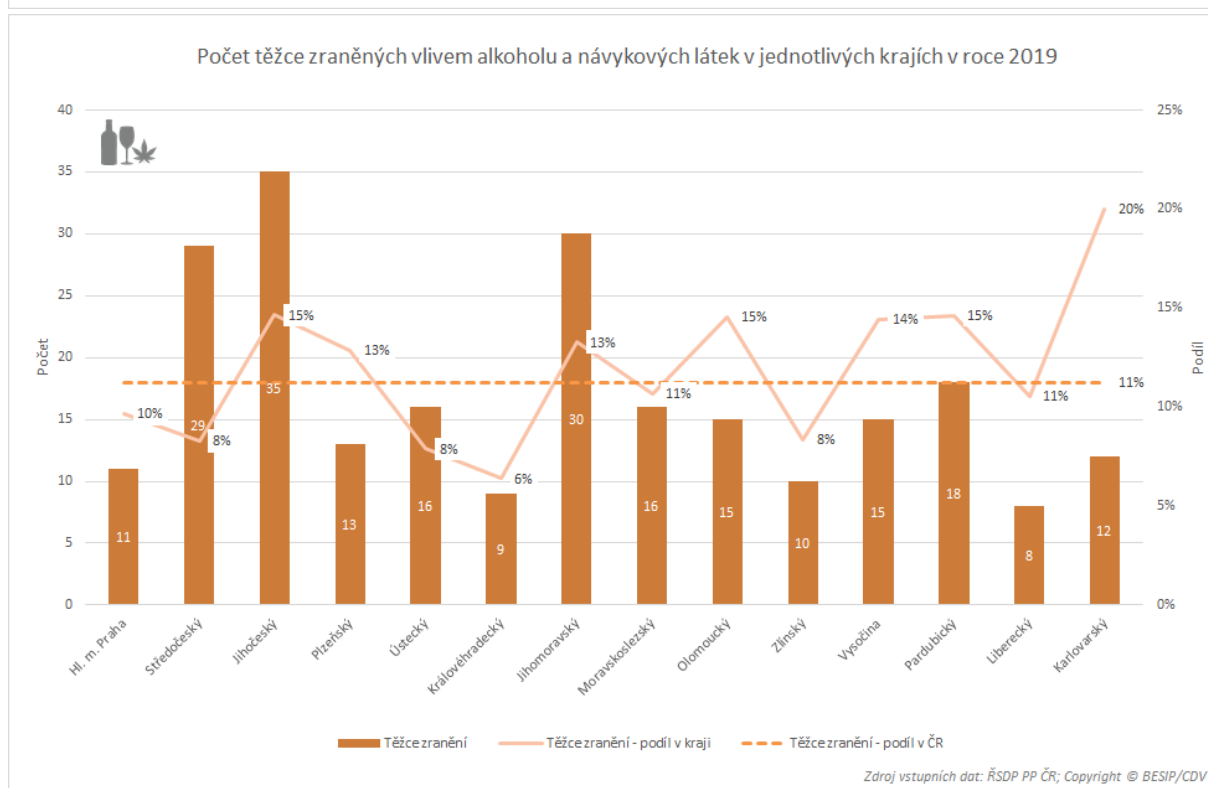
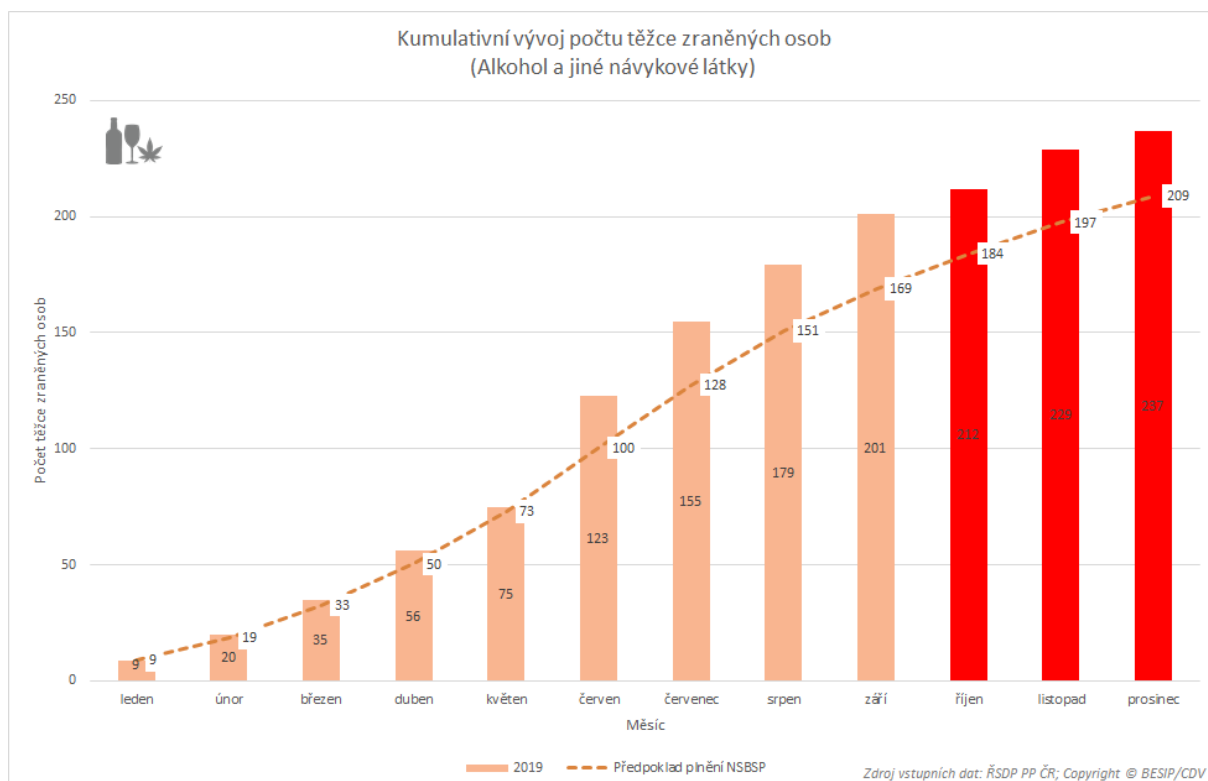

6.1.2 Vývoj usmrcených a těžce zraněných osob ve vztahu k NSBSP

V oblasti uvedeného dílčího cíle bylo **usmrceno 62 osob** (stanovený předpoklad překročen) a **237 osob bylo těžce zraněno** (stanovený předpoklad překročen).

Nejvíce (9) osob bylo usmrceno vinou osob pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek v Jihomoravském kraji, naopak žádná osoba nebyla usmrcena v Jihočeském kraji.

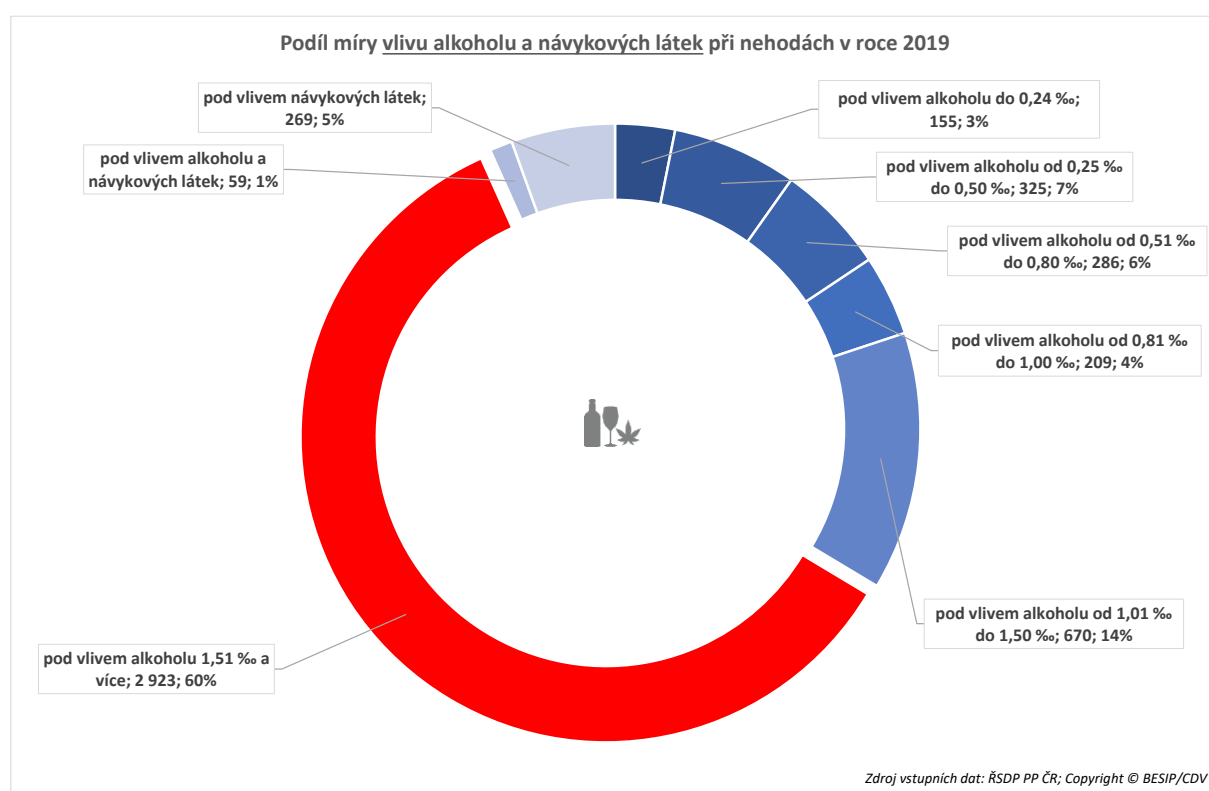
Nejvíce těžce zraněných osob (35) bylo vinou osob pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek v Jihočeském kraji, naopak nejméně osob bylo těžce zraněno v Libereckém kraji (8).

6.2 Bilance roku 2020

Aktuální informace k vývoji závažných následků dopravních nehod ve vztahu k NSBSP jsou obsahem pravidelných měsíčních zpráv, které jsou k dispozici v sekci Statistiky na webu www.ibesip.cz.

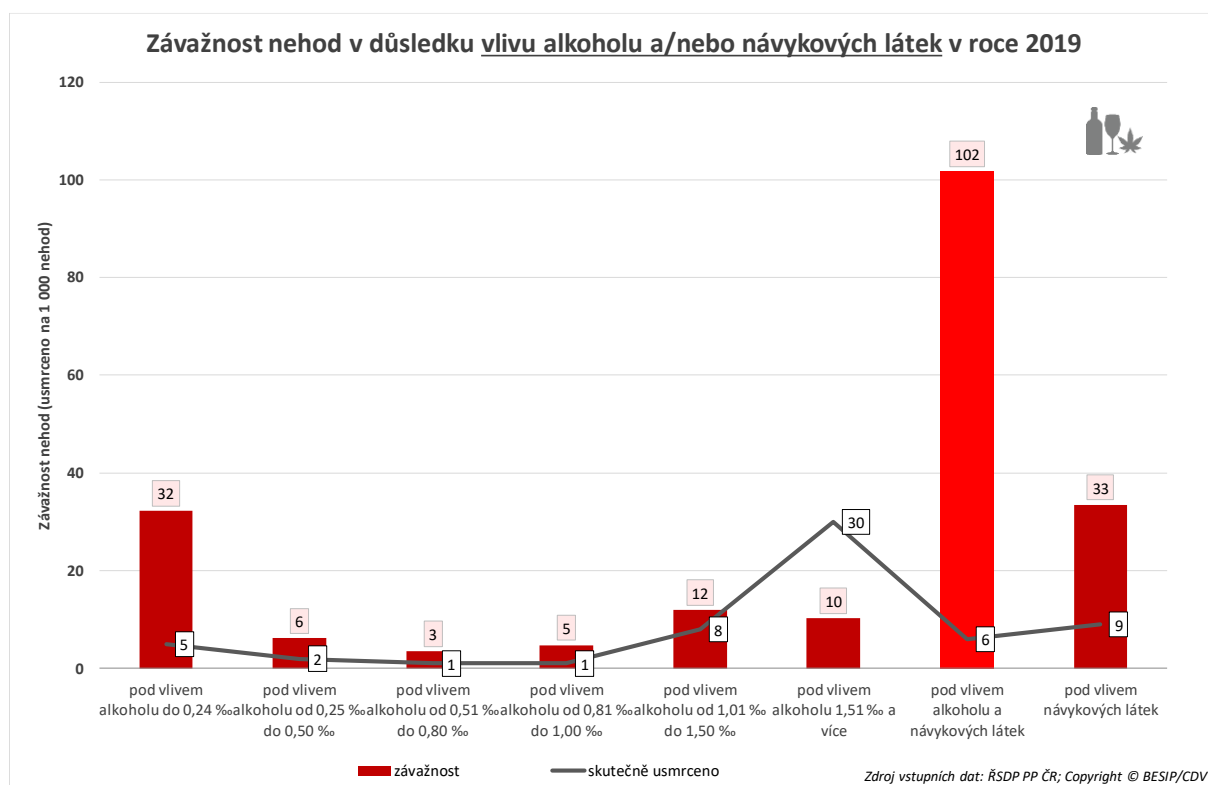
6.3 Míra vlivu alkoholu a návykových látek, závažnost

Z pohledu dopravních nehod v důsledku vlivu alkoholu a návykových látek je velmi **NEGATIVNÍ**, že **60 %** těchto dopravních nehod zavinily osoby pod vlivem alkoholu nad 1,5 ‰. V souvislosti s výše uvedeným lze konstatovat, že u těchto osob je míra rizika **22krát vyšší než u střízlivé osoby!** Návykové látky se na dopravních nehodách, kde byl viník pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek, podílely 6 %.

Nejvíce (30) usmrčených při dopravních nehodách v důsledku vlivu alkoholu a návykových látek v roce 2019 bylo vinou **osob pod vlivem alkoholu nad 1,5 ‰**.

Nejvyšší závažnost vykazovaly v roce 2019 nehody pod vlivem alkoholu a návykových látek (**102 usmrčených na 1 000 nehod**). Nadprůměrnou závažnost však vykazovaly také nehody pod vlivem návykových látek (33 usmrčených na 1 000 nehod) a **nehody pod vlivem alkoholu v kategorii do 0,24 ‰** (32 usmrčených na 1 000 nehod).

6.4 Genderové srovnání

Z pohledu genderového srovnání účastníků silničního provozu je patrné, že v drtivé většině případů byly osoby při dopravních nehodách v důsledku vlivu alkoholu a/nebo návykových látek usmrceny, respektive zraněny, vinou mužů (97 % usmrcených, 92 % těžce zraněných a 86 % lehce zraněných osob).

Alkohol: viníci; 2019	Počet			Podíl		
Pohlaví	Usmrceno	Těžce zraněno	Lehce zraněno	na všech usmrcených	na všech těžce zraněných	na všech lehce zraněných
Muži	60	219	1805	97%	92%	86%
Ženy	2	18	287	3%	8%	14%
Celkem	62	237	2 092	100%	100%	100%

Trochu jiná je situace, pokud se zaměříme na **následky nehod** v důsledku vlivu alkoholu a/nebo návykových látek. V kategorii usmrcených, těžce i lehce zraněných osob sice opět dominují muži, ovšem ve všech zmíněných kategoriích tvoří menší podíl než tvořili jako viníci závažných následků v tabulce výše. Zatímco ženy usmrtily v důsledku vlivu alkoholu a/nebo návykových látek při dopravních nehodách 2 osoby (3% podíl), celkem 8 žen (15% podíl) bylo při dopravních nehodách usmrceno v důsledku vlivu alkoholu a/nebo návykových látek.

Alkohol: následky; 2019	Počet			Podíl		
Pohlaví	Usmrceno	Těžce zraněno	Lehce zraněno	na všech usmrcených	na všech těžce zraněných	na všech lehce zraněných
Muži	54	201	1654	87%	85%	79%
Ženy	8	36	438	13%	15%	21%
Celkem	62	237	2 092	100%	100%	100%

7. Evropské srovnání

7.1 Absolutní srovnání

Níže v tabulce je uveden vývoj počtu usmrčených v důsledku alkoholu v jednotlivých evropských zemích z databáze ETSC (26 zemí). **V roce 2019 bylo v České republice usmrčeno 60 osob v důsledku alkoholu** (pozn. data do 30 dní po nehodě). **Porovnáme-li rok 2019 s rokem 2010, v České republice v roce 2019 bylo usmrčeno o 44,4 % méně osob**, v rámci evropských zemí byl evidován pokles o 20,9 %. V období let 2011-2019 bylo v České republice v průměru

usmrčeno o 39,5 % méně osob v důsledku alkoholu oproti roku 2010, což je velmi pod průměrem evropských zemí (-16,6 %). **ČR tak patří mezi nejúspěšnější země EU při snižování počtu usmrčených v důsledku alkoholu!** Nejvíce osob (9 417*) v důsledku alkoholu zemřelo za období 2011-2019 ve Francii.

Usmrčení v důsledku alkoholu													
Země	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2019 vs. 2010	2011-2019 vs 2010	
Rakousko *	32	51	39	31	32	28	22	33	24	22	-31,3%	-2,1%	
Belgie *	41	45	48	31	34	41	40	37	30	32	-22,0%	-8,4%	
Bulharsko *	25	28	28	18	13	10	6	4	6	0	-100,0%	-49,8%	
Kypr *	26	25	19	9	13	12	8	11	15	18	-30,8%	-44,4%	
Česká republika	108	100	50	56	68	72	58	53	71	60	-44,4%	-39,5%	
Německo *	342	400	338	314	260	256	225	231	244	191	-44,2%	-20,1%	
Dánsko *	64	53	24	41	37	27	30	36	32	43	-32,8%	-43,9%	
Estonsko *	10	20	15	27	18	16	8	13	13	5	-50,0%	50,0%	
Španělsko *	265	230	216	161	161	184	194	224	267	322	21,5%	-17,9%	
Finsko *	77	83	47	66	56	69	71	57	33	45	-41,6%	-24,0%	
Francie *	1 230	1 220	1 130	952	958	1 057	1 009	1 035	985	1 071	-12,9%	-14,9%	
Řecko *	88	101	100	94	76	71	98	54	66	62	-29,5%	-8,8%	
Chorvatsko *	152	151	147	96	85	115	99	92	72	64	-57,9%	-32,7%	
Maďarsko *	61	57	52	49	47	80	77	69	65	73	19,7%	3,6%	
Irsko *	96	66	58	46	54	46	38	48	56	68	-29,2%	-44,4%	
Lucembursko *	11	11	9	8	6	10	4	4	3	2	-81,8%	-42,4%	
Lotyšsko *	22	26	25	10	29	18	17	12	11	11	-50,0%	-19,7%	
Litva *	32	24	41	32	49	17	16	16	22	17	-46,9%	-18,8%	
Nizozemsko *	18	14	16	19	12	9	9	8	7	5	-72,2%	-38,9%	
Polsko *	455	559	584	523	470	407	383	341	370	329	-27,7%	-3,2%	
Portugalsko *	242	228	193	168	140	142	163	167	188	218	-9,9%	-26,2%	
Rumunsko *	194	164	224	166	181	174	160	148	118	100	-48,5%	-17,8%	
Švédsko *	17	18	24	19	16	26	24	25	26	27	58,8%	34,0%	
Slovinsko *	49	35	43	38	25	37	41	32	22	26	-46,9%	-32,2%	
Slovensko *	26	37	32	23	38	35	40	29	31	34	30,8%	27,8%	
Spojené království *	240	240	230	240	240	200	230	250	249	260	8,3%	-1,0%	
CELKEM	3 923	3 986	3 732	3 237	3 118	3 159	3 070	3 029	3 026	3 105	-20,9%	-16,6%	

* z důvodu neúplné databáze ETSC byly počty usmrčených v důsledku alkoholu v některých letech a daných zemích stanoveny odhadem (regrese).

7.2 Relativní srovnání

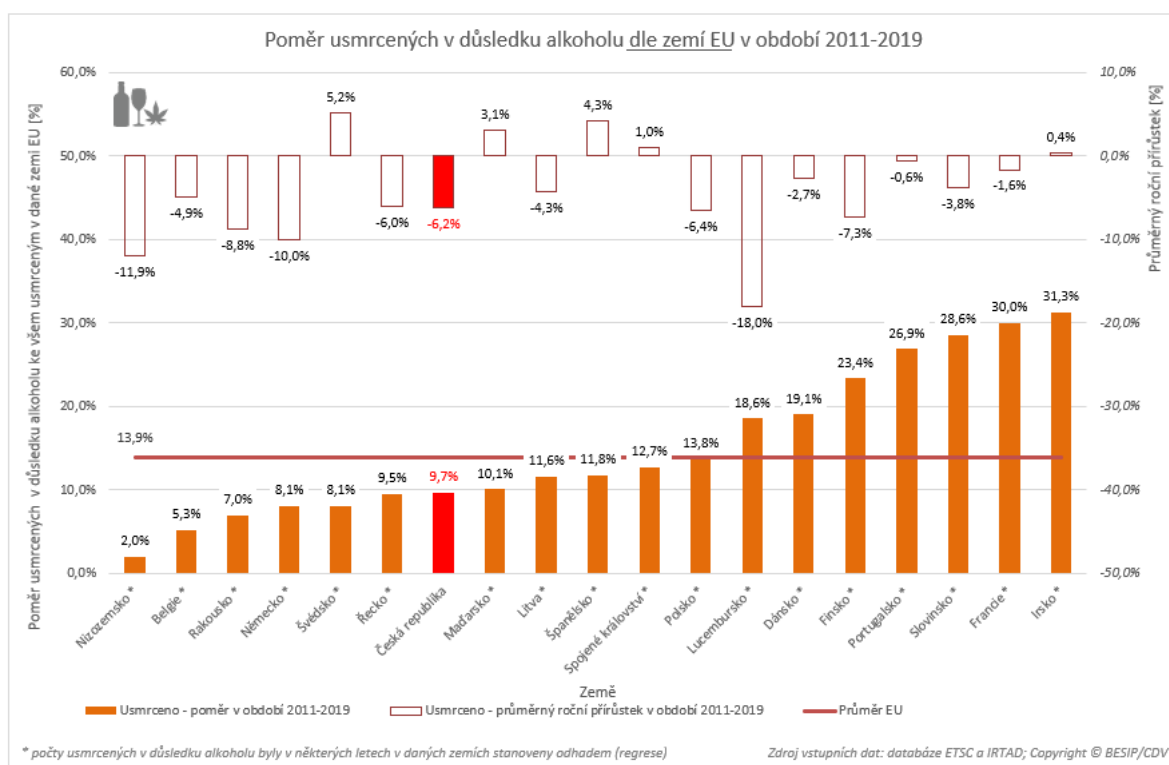
7.2.1 Usmrcení v důsledku alkoholu ke všem usmrceným

V období 2011-2019 činil průměrný podíl usmrcených v důsledku alkoholu ke všem usmrceným osobám v EU 13,9 %, přičemž je pozitivní, že v České republice činil uvedený podíl 9,7 %, což je pod evropským průměrem.

Nejméně usmrcených v důsledku alkoholu ke všem usmrceným osobám bylo v Nizozemí (2 %) a v Belgii (5,3 %), naopak nejvíce v Irsku (31,3 %) a ve Francii (30 %).

Průměrný roční přírůstek v rámci evropských zemí činil v uvedeném období -3,1 %. Nejvyšší průměrný roční přírůstek 5,2 % byl evidován ve Švédsku. Naopak nejnižší nárůst byl zaznamenán v Lucembursku (-18 %).

Detailní informace jsou obsahem níže uvedeného grafu. Z důvodu průniku databází ETSC a IRTAD uvádíme v grafu pouze 19 zemí EU (Itálie byla vynechána).

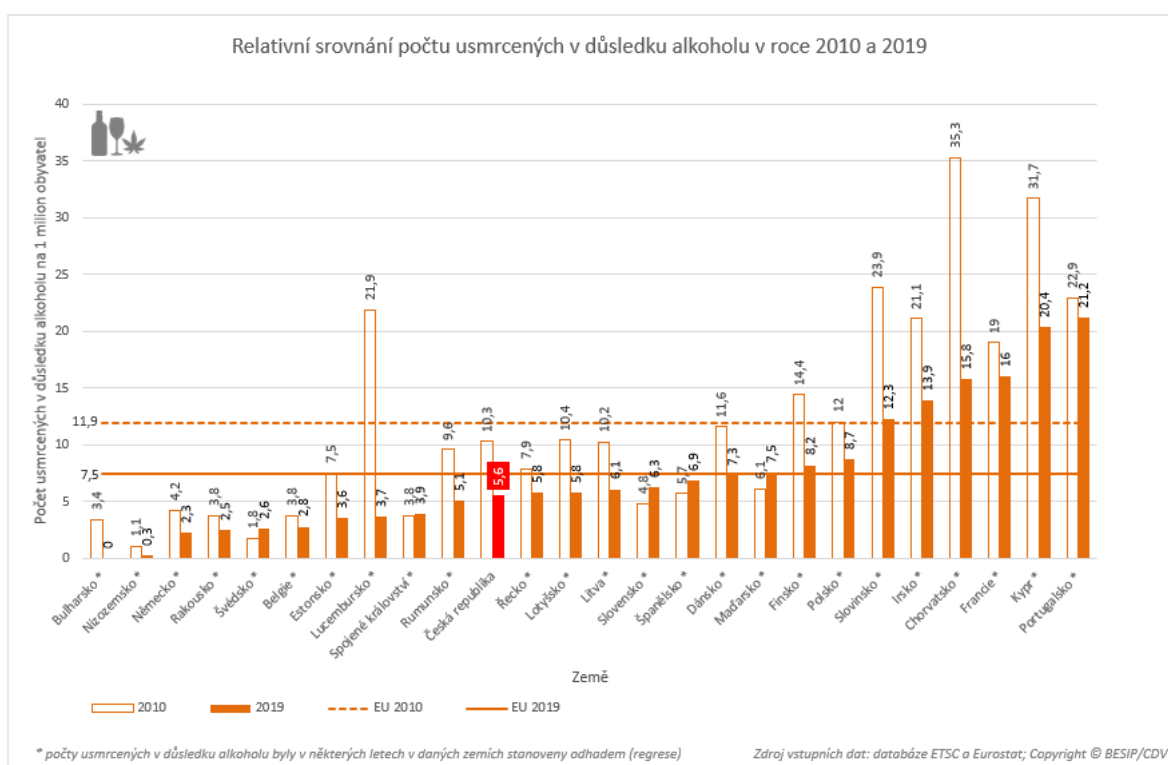

7.2.2 Usmrcení v důsledku alkoholu na milion obyvatel

Níže v uvedeném grafu je znázorněné relativní srovnání počtu usmrcených na 1 milion obyvatel v důsledku alkoholu v jednotlivých zemích v roce 2010 a 2019, přičemž graf obsahuje 26 zemí EU dostupných z databáze ETSC.

V roce 2019 bylo v České republice usmrceno v důsledku vlivu alkoholu 5,6 osob na 1 milion obyvatel. V rámci uvedených evropských zemí bylo v roce 2019 usmrceno 7,5 osob na 1 milion obyvatel, tzn., že **situace v rámci České republiky byla ve srovnání s evropským průměrem pozitivnější.**

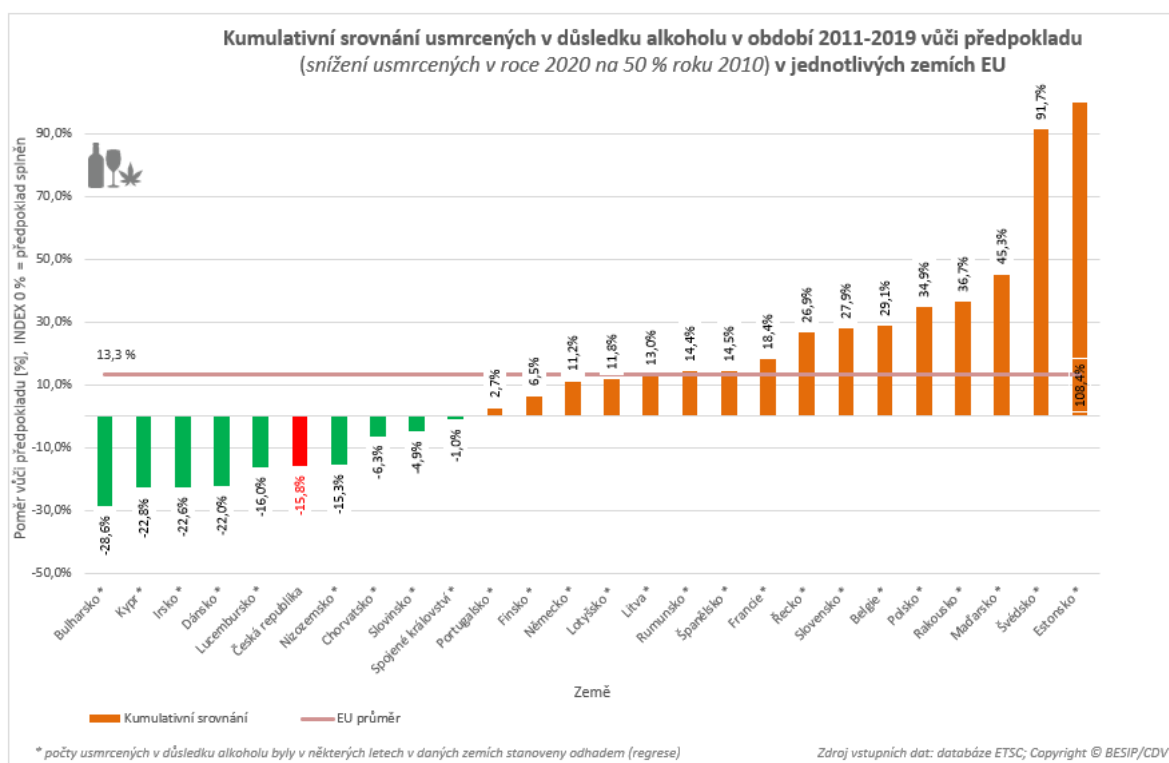
Nejlepší odhad s usmrcenými osobami byl stanoven v Bulharsku a v Nizozemí. Naopak nejvyšší počty usmrcených v důsledku alkoholu na 1 milion obyvatel byly evidovány v Portugalsku (21,2) a na Kypru (20,4).

7.3 Evropská strategie 2011-2020

V období let 2011-2019 bylo v České republice usmrceno 588 osob v důsledku alkoholu (pozn. data do 30 dní po nehodě), tj. oproti stanoveným předpokladům o 15,8 % méně. ČR je tak šestou nejúspěšnější zemí při plnění předpokladů jednotlivých zemí. V rámci sledovaných evropských zemí byl v souhrnu předpoklad překročen o 13,3 %.

Níže uvedený graf obsahuje detailnější informace a zahrnuje 26 zemí EU dostupných z databáze ETSC.

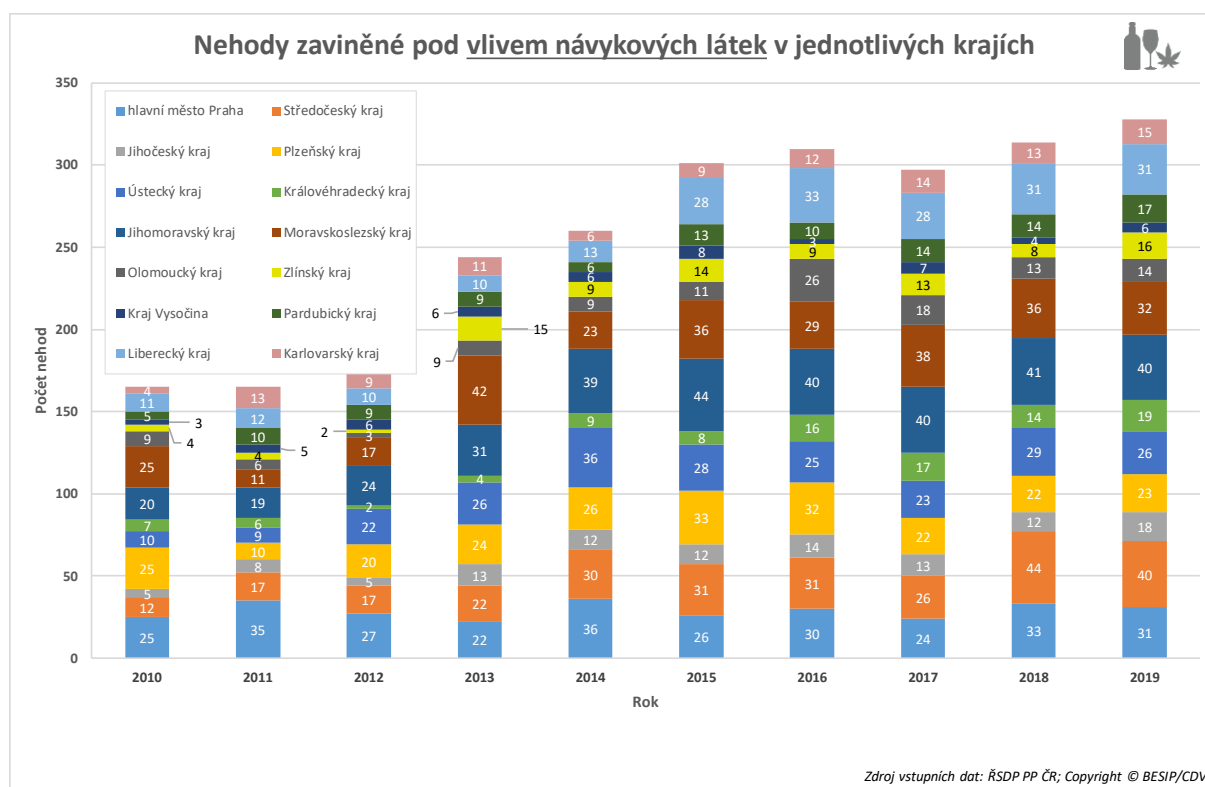
8. Návykové látky

V této kapitole jsou shrnuty informace o nehodách, kdy byl řidič pod vlivem návykových látek, z pohledu vývoje v jednotlivých letech a situace v jednotlivých krajích ČR.

8.1 Vývoj dopravních nehod

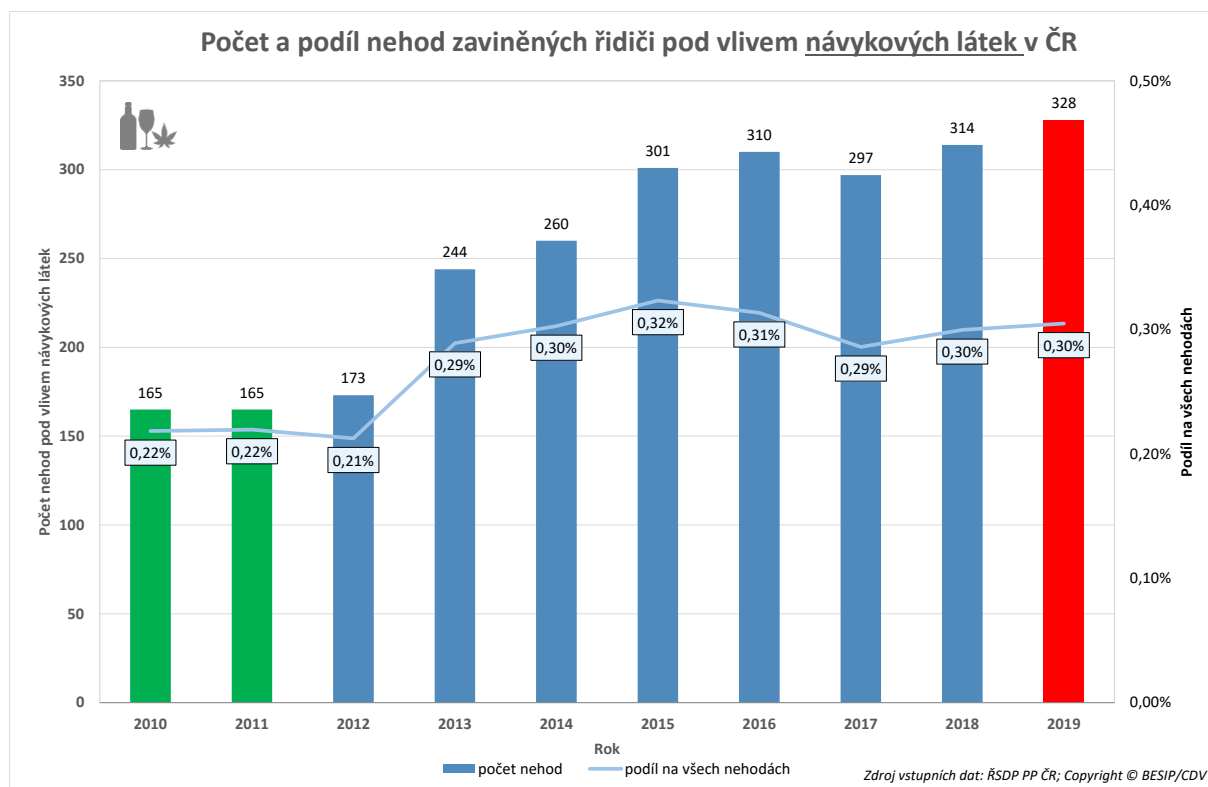
8.1.2 Absolutní

V období let 2010 až 2019 došlo ke 2 557 nehodám zaviněných řidiči pod vlivem návykových látek, nejvíce (328) v roce 2019, naopak nejméně (165) v roce 2010 a 2011. Po poklesu v roce 2017 pokračuje opět rostoucí trend těchto nehod. V roce 2019 došlo k nárůstu oproti předchozímu roku o 14 nehod, tj. +4 %.

8.1.3 Relativní

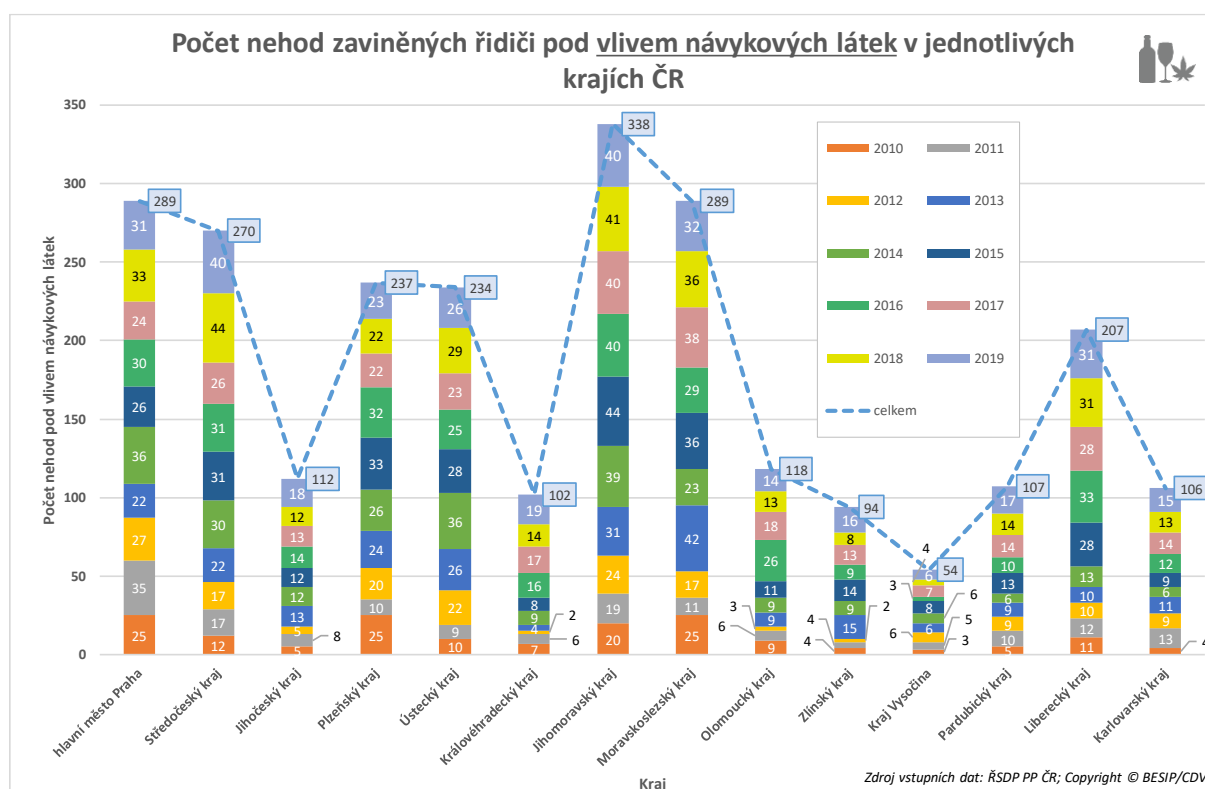
Na celkovém počtu nehod v období 2010–2019 činil podíl nehod zaviněných řidiči pod vlivem návykových látek 0,28 %. V roce 2015 byl podíl nejvyšší (0,32 %), naopak v roce 2012 nejnižší (0,21 %). V roce 2019 činil podíl nehod zaviněných řidiči pod vlivem návykových látek 0,3 %.

8.2 Krajské srovnání

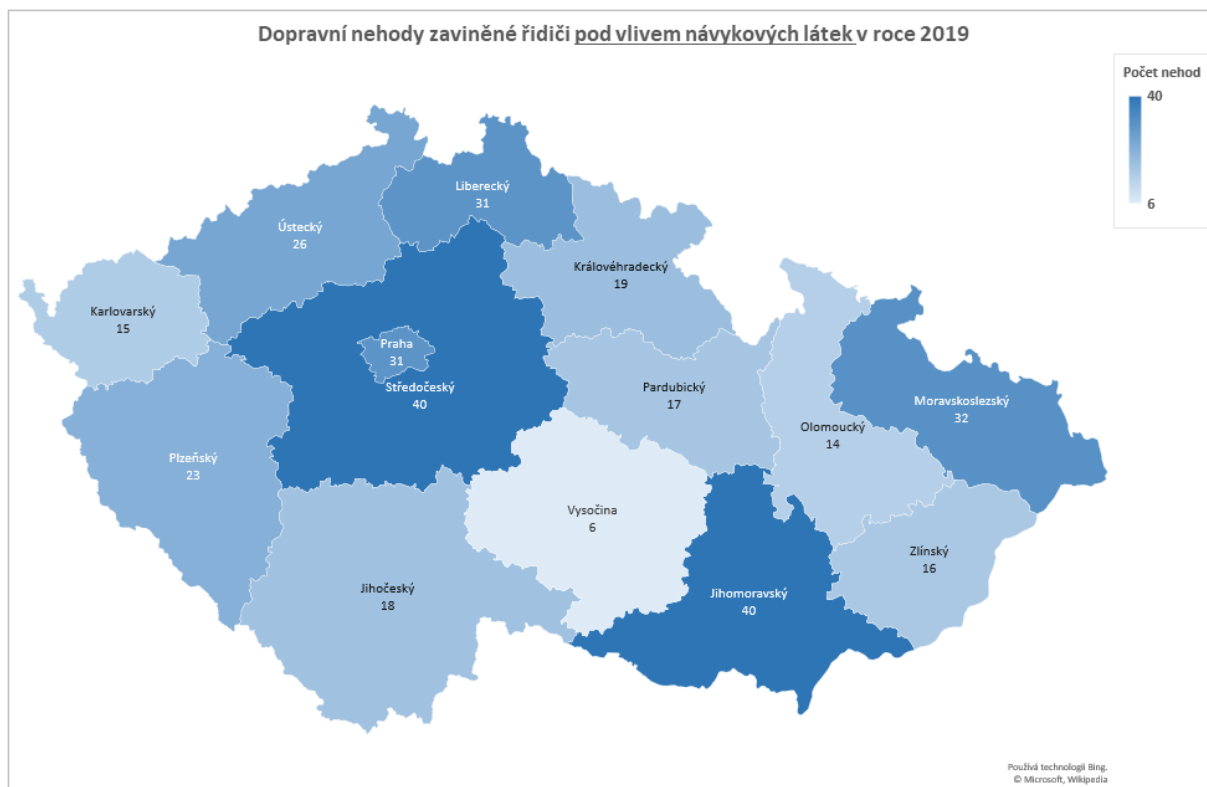
8.2.1 Období 2010–2019

V období 2010–2019 bylo nejvíce (338) nehod zaviněných řidiči pod vlivem návykových látek v Jihomoravském kraji, naopak nejméně (54) na Vysočině. Krajský průměr nehod zaviněných řidiči pod vlivem návykových látek je v uvedeném období 183 nehod/kraj. V roce 2019 bylo nejvíce (40) nehod zaviněných řidiči pod vlivem návykových látek ve Středočeském a Jihomoravském kraji.

8.2.2 Rok 2019

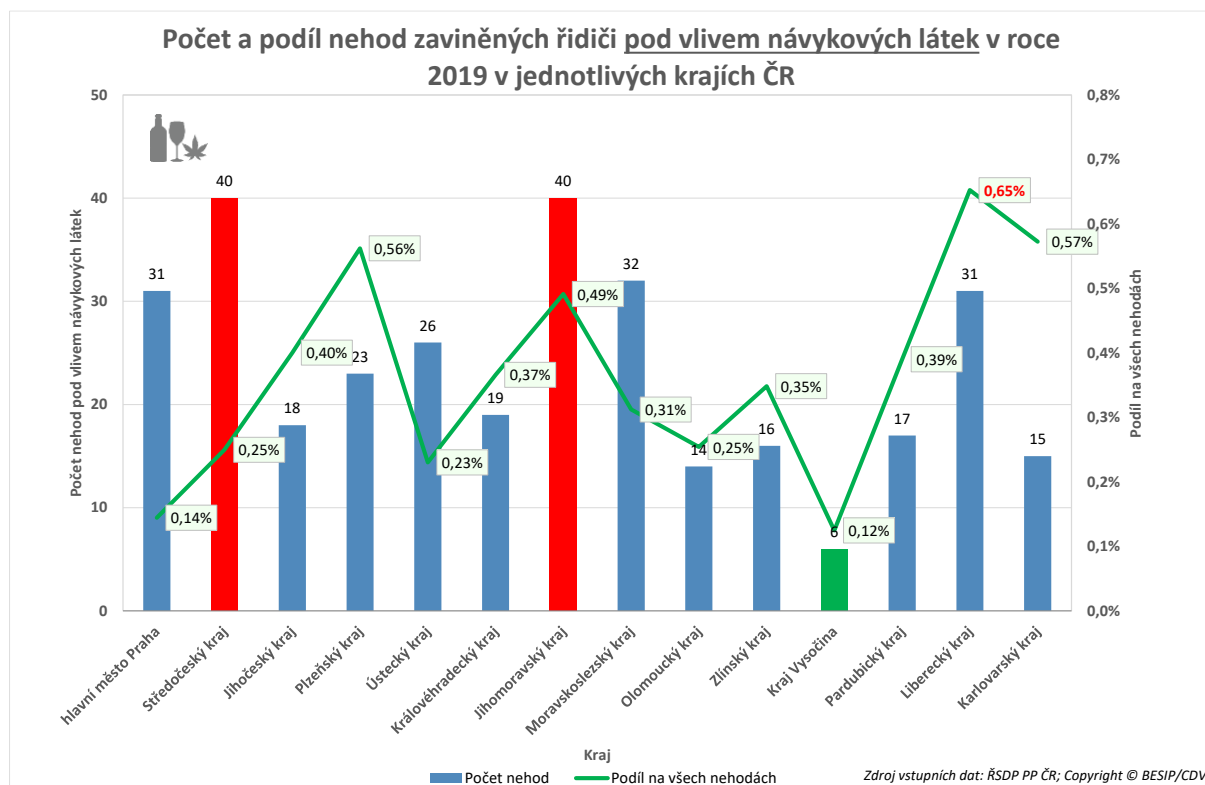
Následující kartogram ukazuje, jaký je počet nehod zaviněných řidiči pod vlivem návykových látek v jednotlivých krajích v roce 2019. **Nejvíce těchto nehod bylo evidováno ve Středočeském a Jihomoravském kraji (40 nehod), naopak nejméně v Kraji Vysočina (6 nehod).**

Zdroj vstupních dat: ŘSDP PP ČR; Copyright © BESIP/CDV

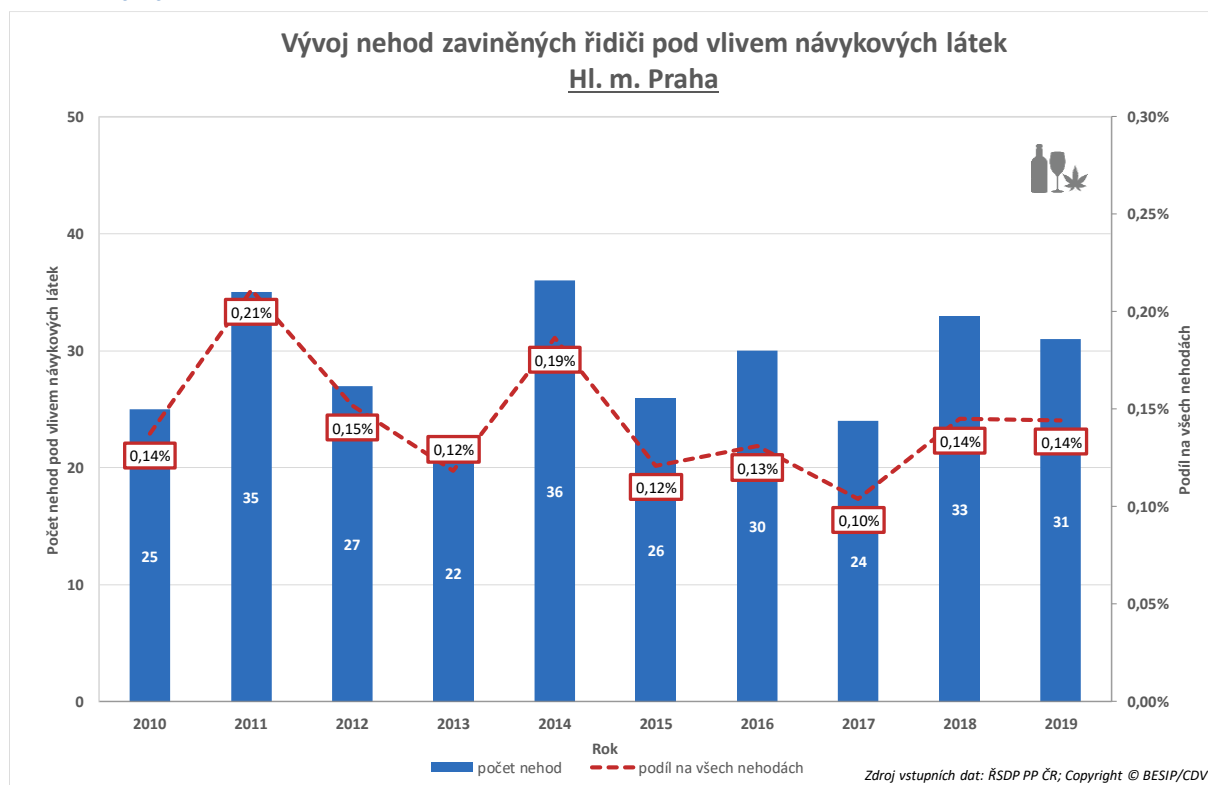
Velmi zajímavý je podíl na všech nehodách. **Vysoce nadprůměrný podíl nehod zaviněných řidiči pod vlivem návykových látek na všech nehodách byl, stejně jako v předchozím roce, evidován v Libereckém kraji (0,65 %, což je téměř 1,8krát vyšší podíl, než byl celorepublikový průměr).**

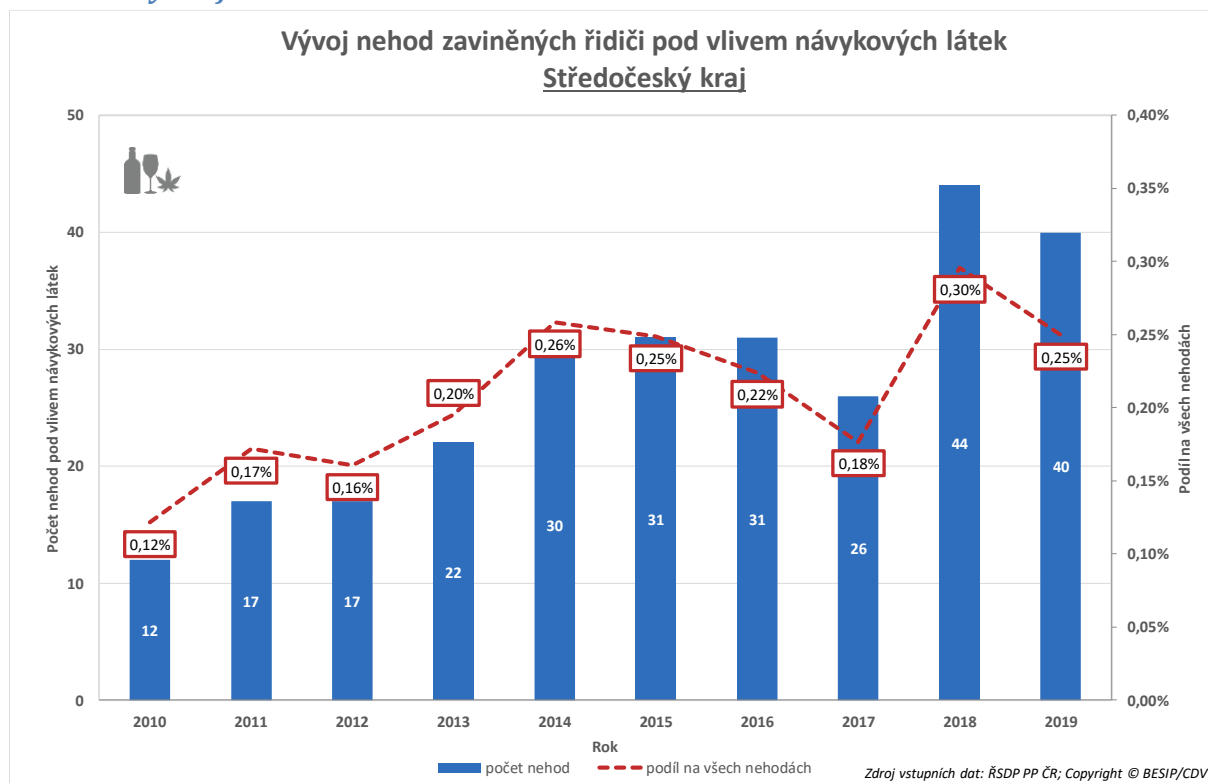
8.2.3 Detailní přehled

Následující grafy popisují období 2010–2019 v jednotlivých krajích a neobsahují komentáře.

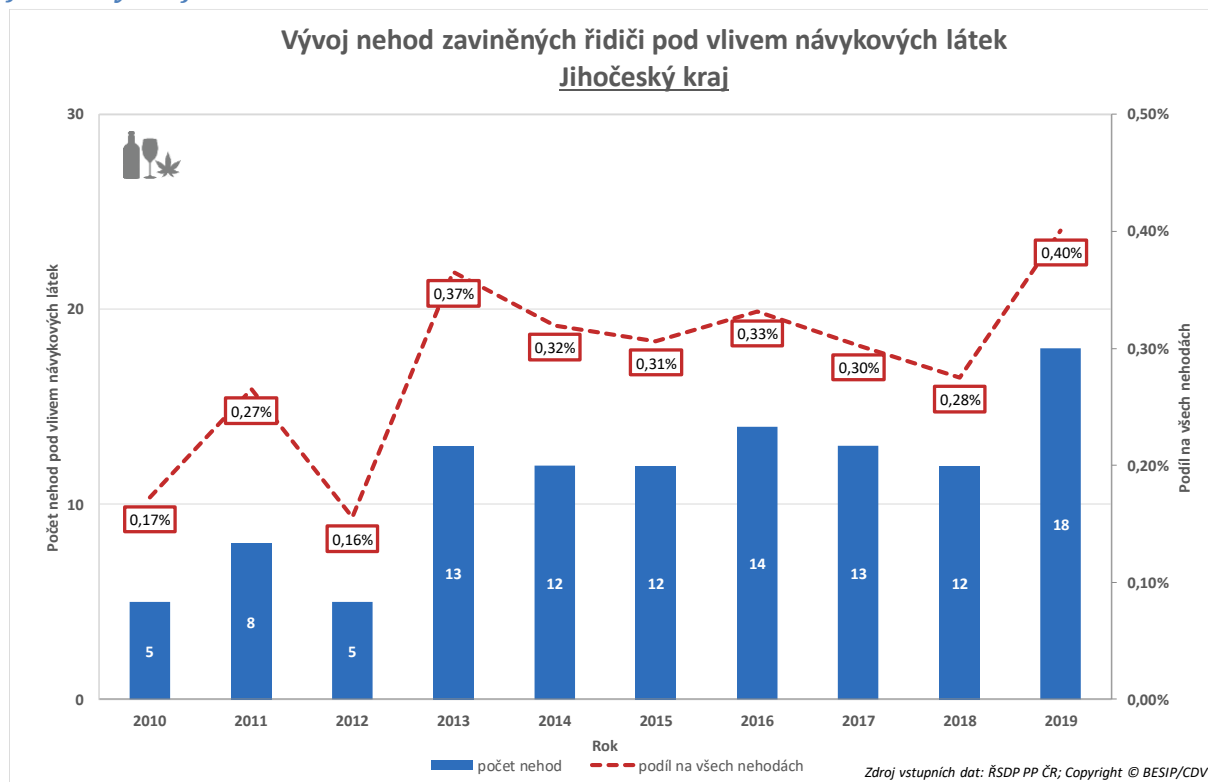
HL. m. Praha

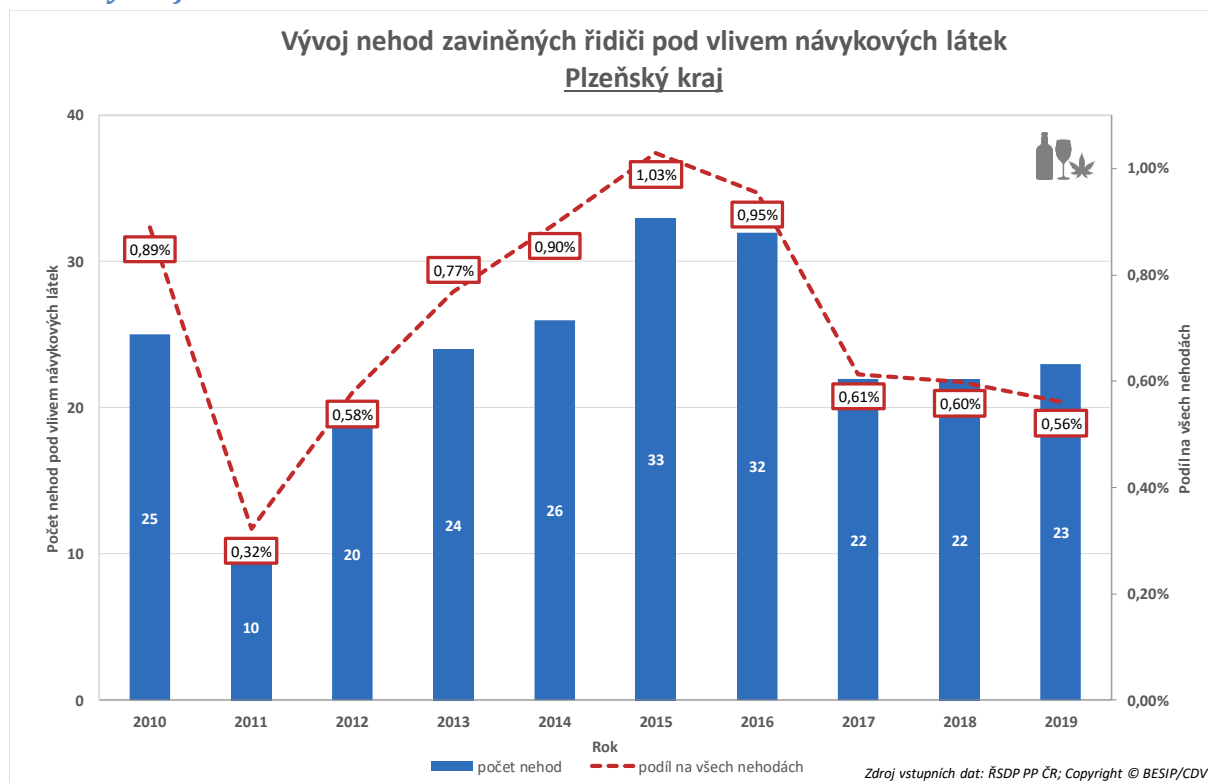
Středočeský kraj

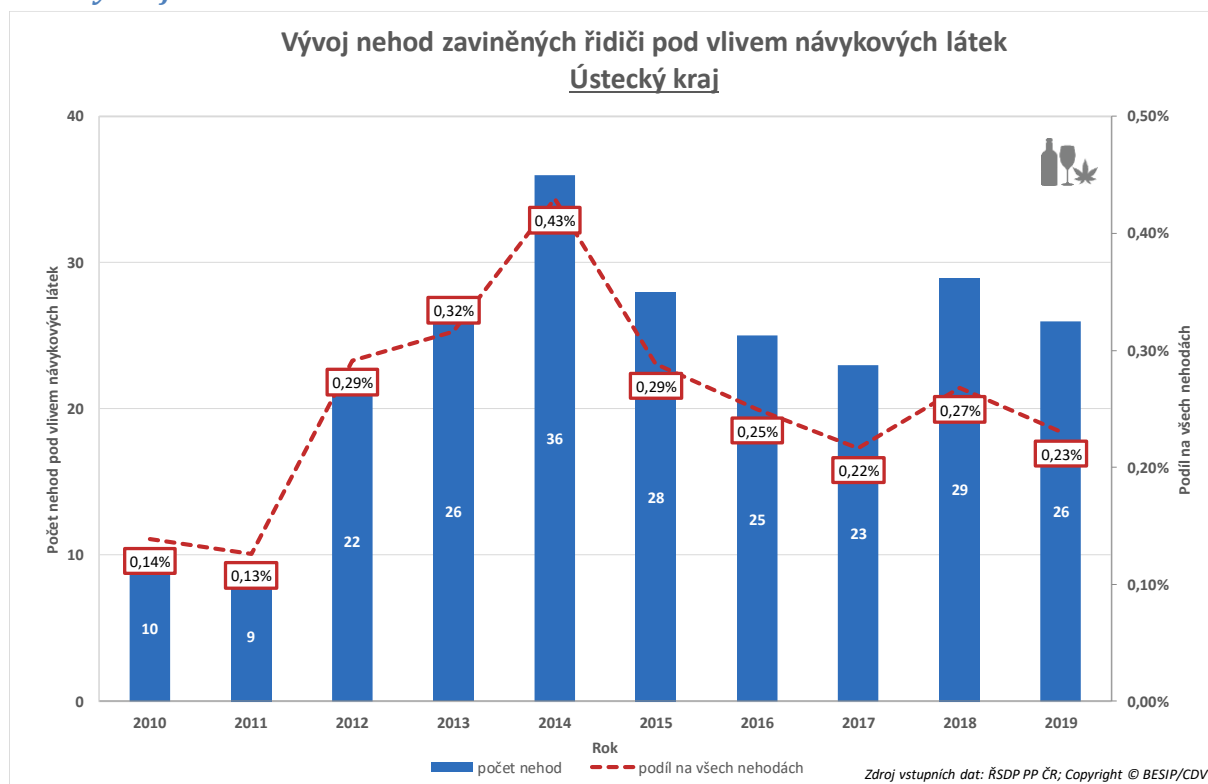
Jihočeský kraj

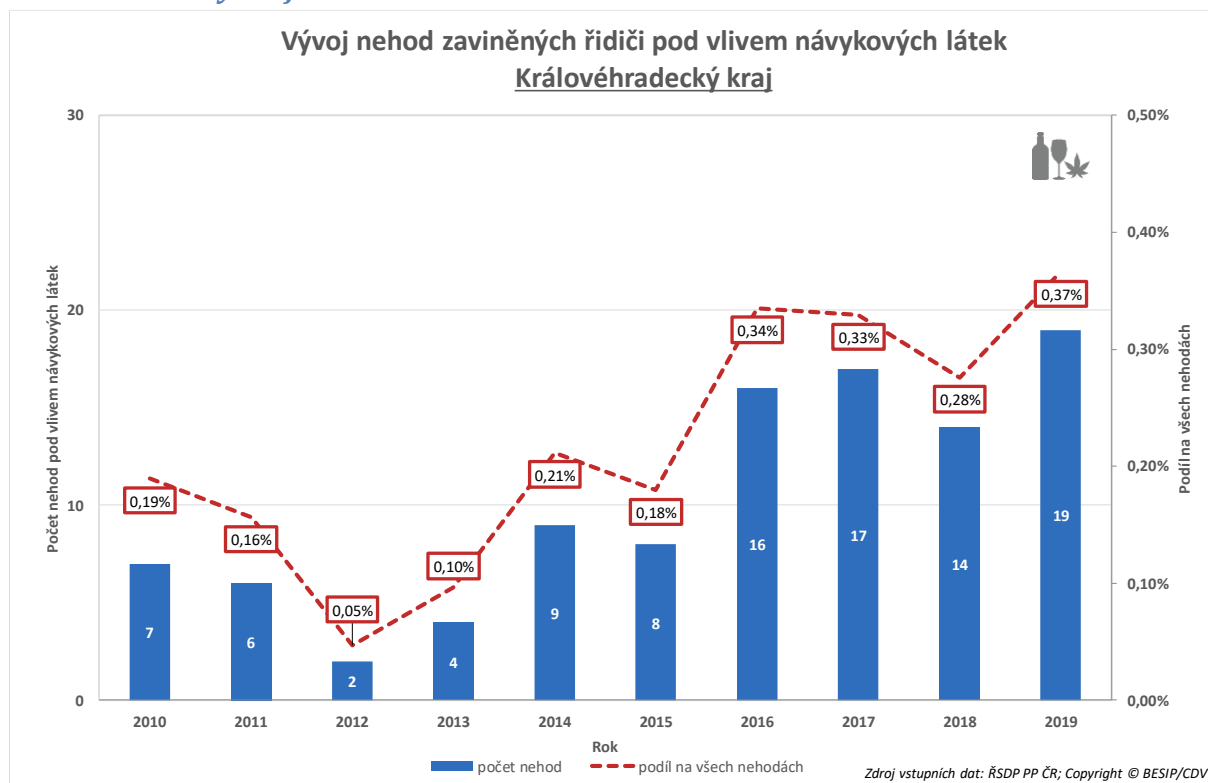
Plzeňský kraj

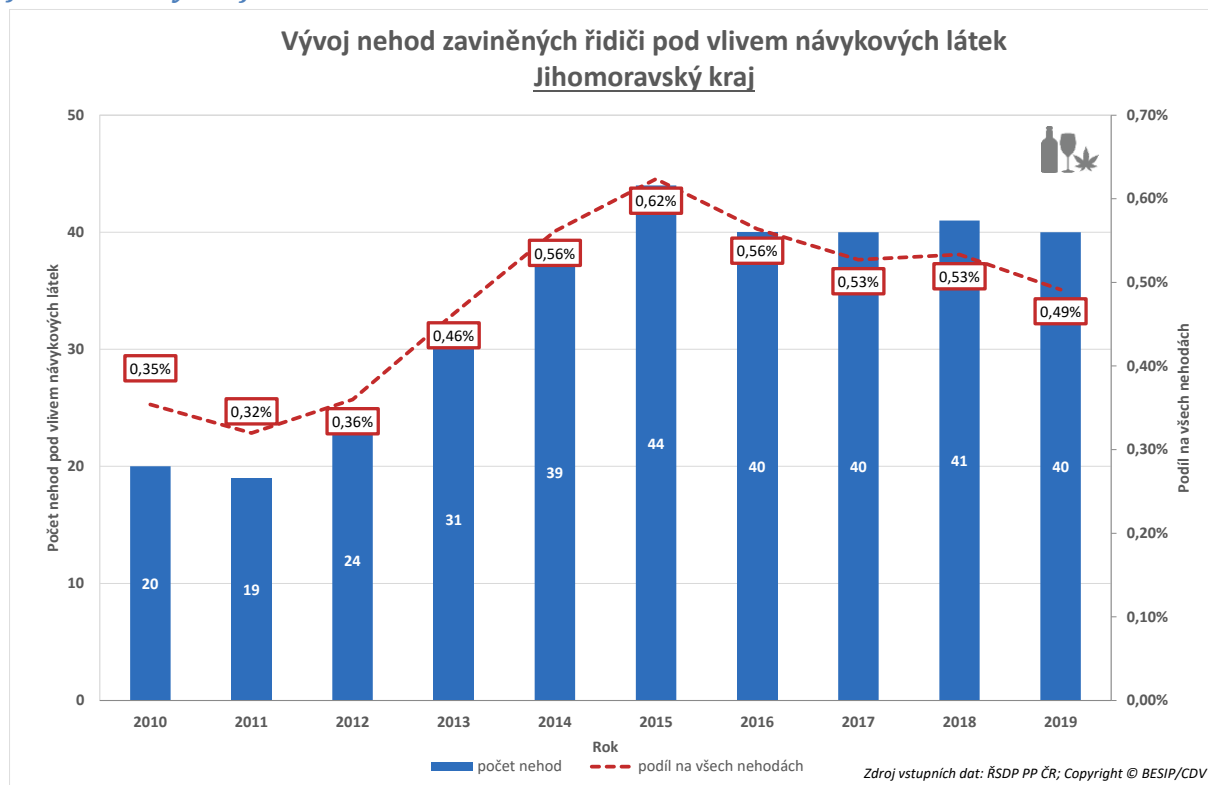
Ústecký kraj

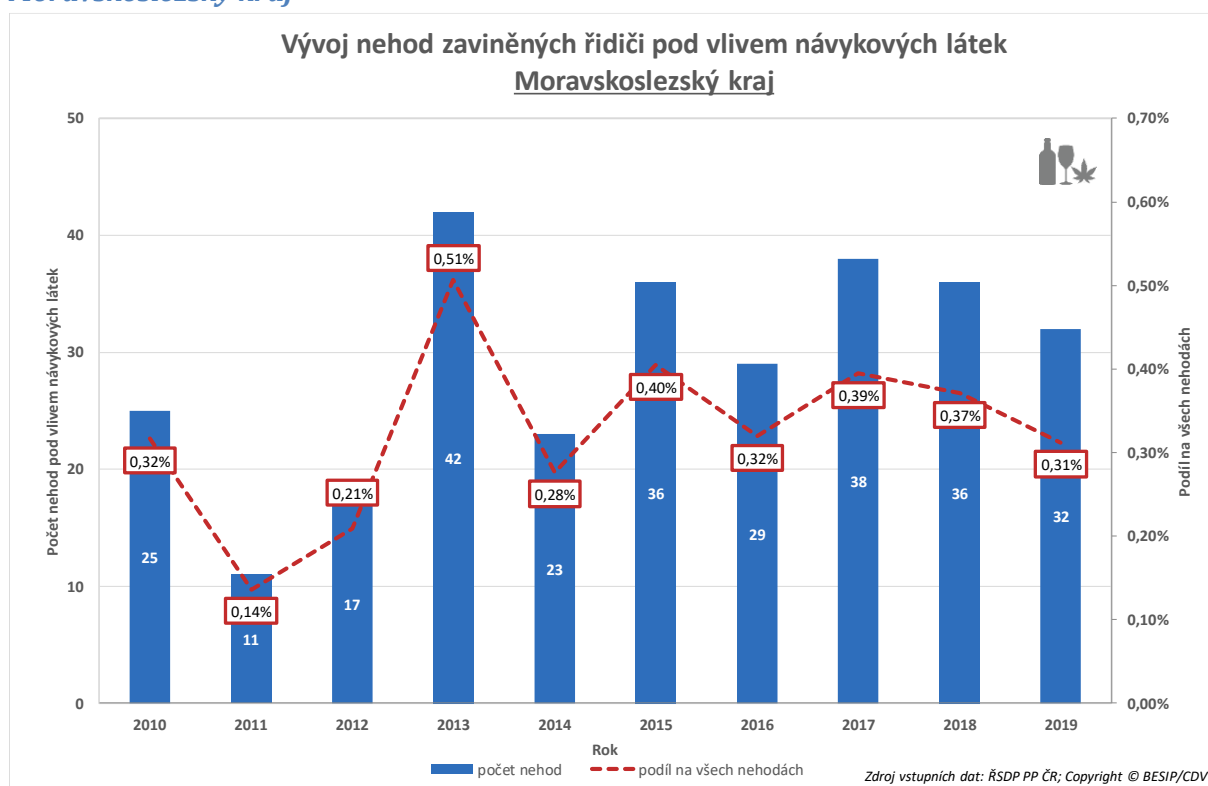
Královéhradecký kraj

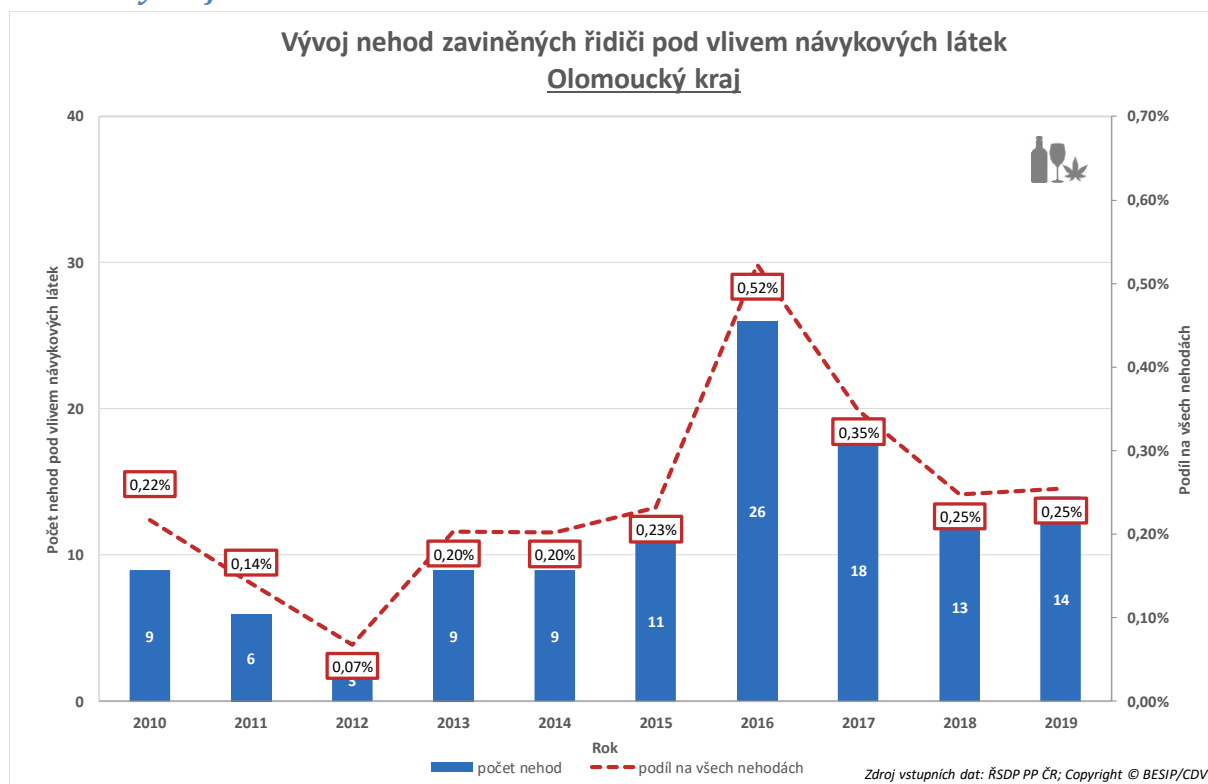
Jihomoravský kraj

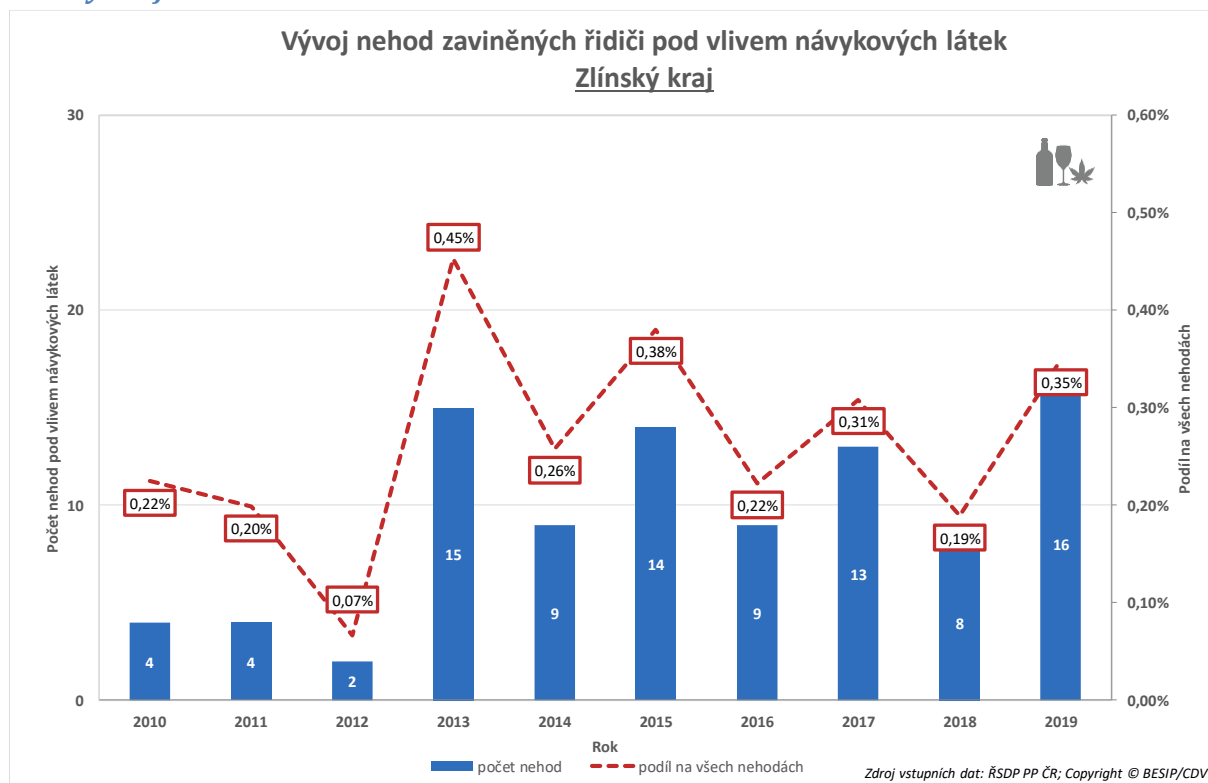
Moravskoslezský kraj

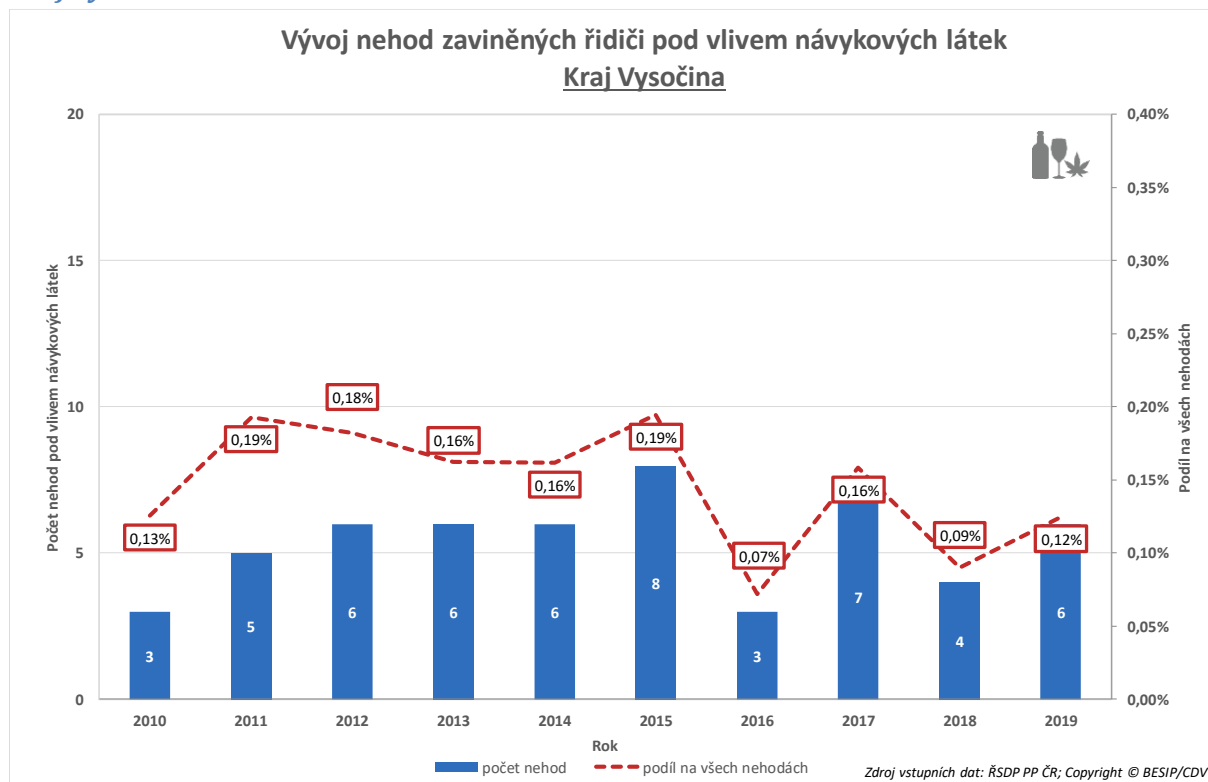
Olomoucký kraj

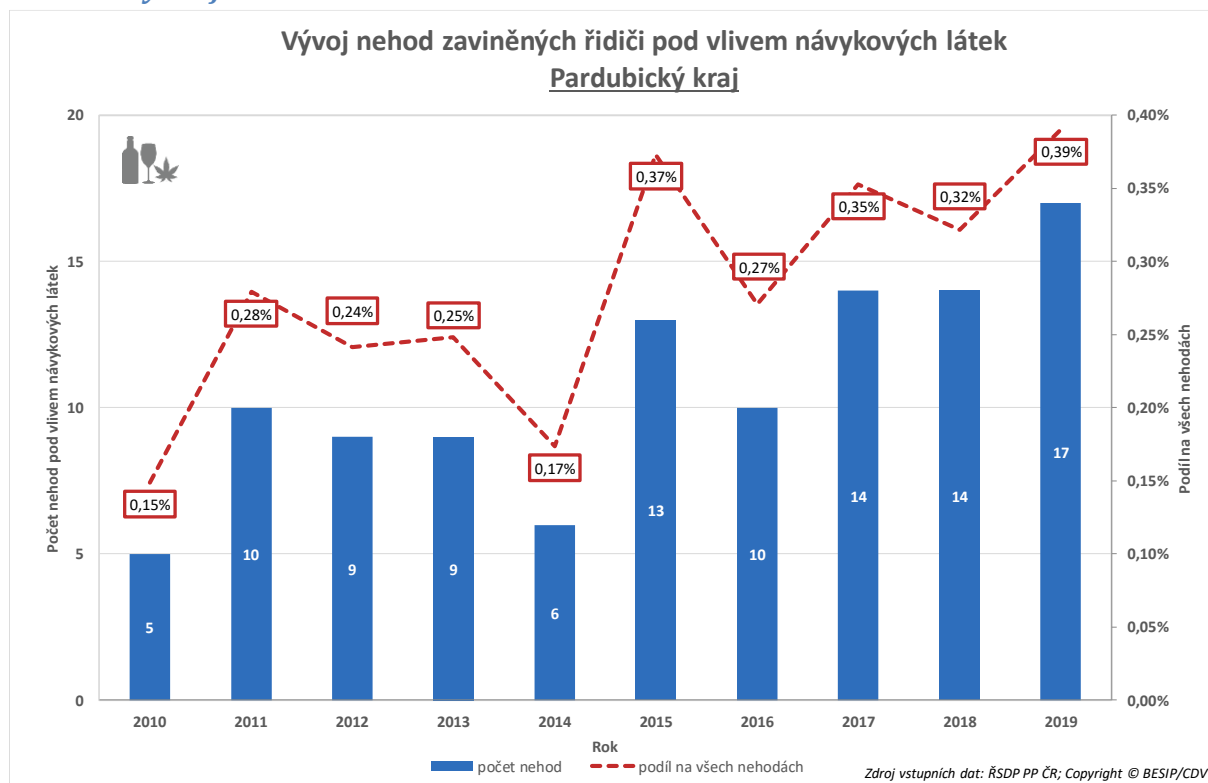
Zlínský kraj

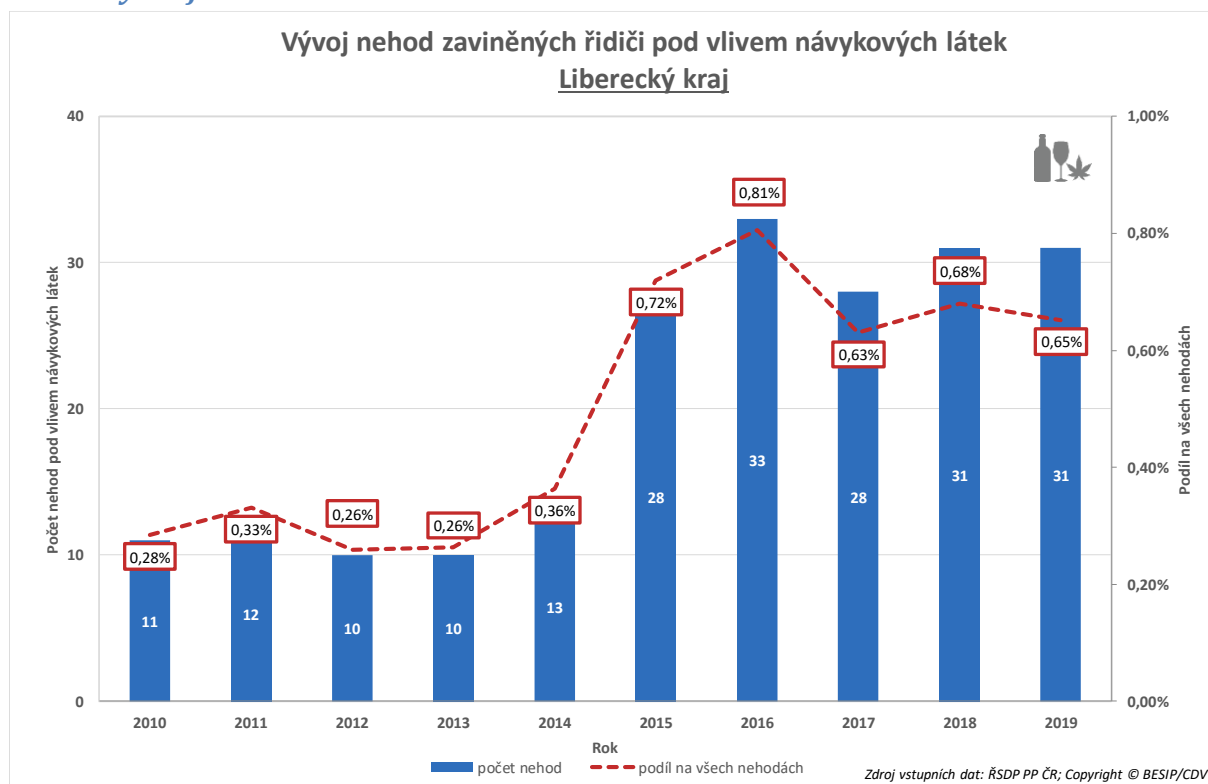
Kraj Vysočina

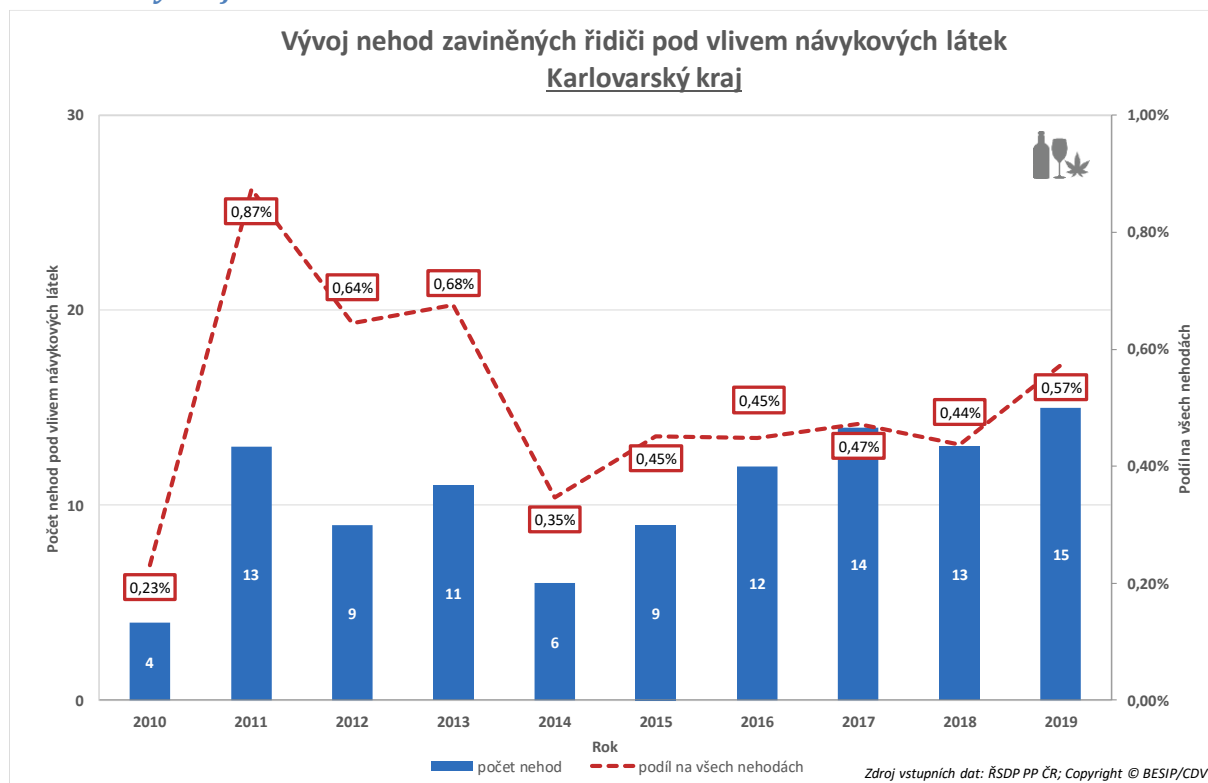
Pardubický kraj

Liberecký kraj

Karlovarský kraj

9. Hlubková analýza dopravních nehod

Alkohol ovlivňuje řadu psychomotorických funkcí, které jsou nezbytné pro bezpečné řízení dopravního prostředku. Řízení pod vlivem alkoholu je samo o sobě závažným porušením nejen zákona, ale i bezpečnostních pravidel směrem k řidiči, posádce vozidla a dalším účastníkům provozu. Požití alkoholu je jednou z více proměnných, které se negativně projeví na jízdním stylu a dodržování bezpečnostních pravidel.

Jak dokládají data z HADN, nejčastějšími faktory spolupůsobícími při vzniku dopravních nehod pod vlivem alkoholu jsou

- vysoká rychlost a nepřizpůsobení rychlosti (36 %),
- vědomé nerespektování pravidel silničního provozu (25 %),
- nepozornost (16 %),
- nesprávné vyhodnocení situace (10 %).

Pod vlivem alkoholu dochází k navýšení pravděpodobnosti vzniku nehody, při níž byla přispívajícím faktorem vzniku vysoká rychlost nebo nepřizpůsobení rychlosti jízdy, výrazně čtenějším přispívajícím faktorem je také vědomé nerespektování pravidel silničního provozu. Pravděpodobnost vzniku nehody, při níž je přispívajícím faktorem vysoká rychlost nebo nepřizpůsobení rychlosti, je oproti nehodám bez vlivu alkoholu vyšší cca o 15 %.

Typickým scénářem dopravní nehody je vyjetí mimo komunikaci nebo vjetí do protisměru (nejenom po průjezdu směrovým obloukem, ale také na přímém úseku).

Řidič pod vlivem alkoholu také obecně tenduje k rizikovému chování. Při řízení pod vlivem alkoholu je patrné zvýšení pravděpodobnosti, že řidič nepoužije bezpečnostní pás. Tendence nepoužívat bezpečnostní pás se zvyšuje s rostoucí hladinou alkoholu v krvi. Tento rostoucí trend lze vysvětlit mírou ovlivnění osobnosti alkoholem. Intoxikované osoby mají mnohdy pocit nezranitelnosti a vzhledem k tlumivému účinku alkoholu zkreslené vnímání nebezpečí.

V rámci hlubkové analýzy dopravních nehod byly rovněž analyzovány dílčí případy, u nichž byl řidič pod vlivem návykové látky. Ve srovnání s alkoholem je zde několik podstatných rozdílů. Nejenže každý člověk reaguje na danou drogu trochu odlišně, odlišné je pak také složení samotných drog, například z hlediska množství obsahu účinné látky.

Hlavními faktory vedoucími ke vzniku dopravní nehody pod vlivem návykové látky byly:

- **vysoká rychlost a nepřizpůsobení stylu a rychlosti jízdy**, v důsledku čehož došlo nejčastěji k vyjetí mimo komunikaci,
- **nerespektování dopravního značení**, jež také souvisí s rizikovým stylem řízení,
- **vyjetí z jízdního pruhu**.

Použité zdroje

- [1] ŘSDP PP ČR.
- [2] Mezinárodní databáze silniční dopravy a nehodovosti – IRTAD.
- [3] Mezinárodní databáze – ETSC.
- [4] CDV: Hlubková analýza dopravních nehod v silničním provozu, 2019. (www.vyzkumnehod.cz)
- [5] Informace o plnění Národní strategie bezpečnosti silničního provozu 2011-2020 v roce 2019.
- [6] CDV: Fatální následky dopravních nehod v Evropě.
- [7] ETSC/CDV: Nulová tolerance alkoholu by mohla na silnicích ročně zachránit až 5 000 životů (12/2019)

Copyright © 2020 | Všechna práva vyhrazena
Oddělení BESIP
Ministerstvo dopravy
nábřeží Ludvíka Svobody 1222/12
110 15 Praha 1

Zpracovala:
Ing. Lenka Tomešová
+420 541 641 787
lenka.tomesova@cdv.cz
Oblast hodnocení bezpečnosti a strategií
Divize dopravního inženýrství, bezpečnosti a strategií
Centrum dopravního výzkumu, v. v. i.
Líšeňská 33a
636 00 Brno

